

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2015 rok**

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2015	Rok kończący się 31.12.2014	Rok kończący się 31.12.2015	Rok kończący się 31.12.2014
I. Przychody z tytułu odsetek	3 660 505	3 956 254	874 714	944 371
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 433 927	1 399 601	342 651	334 089
III. Wynik na działalności handlowej	292 935	369 156	70 000	88 119
IV. Wynik na działalności operacyjnej	1 617 855	1 652 700	386 603	394 505
V. Zysk brutto	1 617 855	1 652 700	386 603	394 505
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 301 246	1 286 668	310 946	307 132
VII. Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	2 882	2 642	689	631
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 989 966	481 916	1 670 323	115 035
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	291 202	(196 312)	69 586	(46 860)
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 320 487)	721 173	(1 271 384)	172 146
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	1 960 681	1 006 777	468 524	240 321
XII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	30,82	30,50	7,36	7,28
XIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	30,80	30,47	7,36	7,27
XIV. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	17,00	-	4,06

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
I. Aktywa razem	123 523 021	117 985 822	28 985 808	27 681 257
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-
III. Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	13 383 829	2 820 446	3 140 049
IV. Zobowiązania wobec klientów	81 140 866	72 422 479	19 040 447	16 991 408
V. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	12 242 346	11 043 242	2 872 779	2 590 911
VI. Udziały niekontrolujące	32 618	29 738	7 654	6 977
VII. Kapitał akcyjny	168 956	168 840	39 647	39 612
VIII. Liczba akcji	42 238 924	42 210 057	42 238 924	42 210 057
IX. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	289,84	261,63	68,01	61,38
X. Łączny współczynnik kapitałowy	17,25	14,66	17,25	14,66

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku – 1 EUR = 4,2615 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2014 roku – 1 EUR = 4,2623 PLN
- dla pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i start - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 i 2014 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,1848 PLN i 1 EUR = 4,1893 PLN.

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	10
1. Informacje o Grupie mBanku S.A.	10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	13
2.1. Podstawa sporządzenia	13
2.2. Konsolidacja	14
2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	15
2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek	16
2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji	16
2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami	17
2.7. Przypis składki	17
2.8. Odszkodowania i świadczenia netto	18
2.9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	18
2.10. Aktywa finansowe	18
2.11. Aktywa reasekuracyjne	20
2.12. Kompensowanie instrumentów finansowych	20
2.13. Utrata wartości aktywów finansowych	20
2.14. Umowy gwarancji finansowych	22
2.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	22
2.16. Umowy sprzedaży i odkupu	22
2.17. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń	23
2.18. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia	25
2.19. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte	25
2.20. Wartości niematerialne	25
2.21. Rzeczowe aktywa trwałe	26
2.22. Zapasy	27
2.23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	27
2.24. Odroczony podatek dochodowy	28
2.25. Aktywa przejęte za długi	29
2.26. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	29
2.27. Leasing	29
2.28. Rezerwy	30
2.29. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze	31
2.30. Kapitał	31
2.31. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	32
2.32. Działalność powiernicza	33
2.33. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	33
2.34. Dane porównawcze	38
3. Zarządzanie ryzykiem	38
3.1. Informacje ogólne	39
3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2014 roku – uwarunkowania zewnętrzne	41
3.3. Zasady zarządzania ryzykiem	43
3.4. Ryzyko kredytowe	55
3.5. Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe	70
3.6. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych	70
3.7. Ryzyko rynkowe	73
3.8. Ryzyko walutowe	77
3.9. Ryzyko stopy procentowej	79
3.10. Ryzyko płynności	81
3.11. Ryzyko operacyjne	89

3.12. Ryzyko biznesowe.....	92
3.13. Ryzyko modeli.....	92
3.14. Ryzyko reputacji.....	93
3.15. Ryzyko kapitałowe.....	94
3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań.....	95
3.17. Pozostała działalność.....	103
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości .	103
5. Segmenty działalności.....	105
6. Wynik z tytułu odsetek.....	110
7. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	111
8. Przychody z dywidend.....	111
9. Wynik na działalności handlowej.....	112
10. Pozostałe przychody operacyjne.....	112
11. Ogólne koszty administracyjne.....	114
12. Pozostałe koszty operacyjne.....	115
13. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.....	115
14. Podatek dochodowy.....	116
15. Zysk na jedną akcję.....	116
16. Pozostałe całkowite dochody.....	117
17. Kasa, operacje z bankiem centralnym.....	118
18. Należności od banków.....	118
19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.....	119
20. Pochodne instrumenty finansowe.....	120
21. Rachunkowość zabezpieczeń.....	122
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom.....	124
23. Inwestycyjne papiery wartościowe.....	129
24. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży.....	131
25. Wartości niematerialne.....	131
26. Rzeczowe aktywa trwałe.....	133
27. Inne aktywa.....	135
28. Zobowiązania wobec innych banków.....	135
29. Zobowiązania wobec klientów.....	136
30. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	136
31. Zobowiązania podporządkowane.....	139
32. Pozostałe zobowiązania.....	141
33. Rezerwy.....	142
34. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	143
35. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	145
36. Zobowiązania pozabilansowe.....	148
37. Aktywa zastawione.....	149
38. Zarejestrowany kapitał akcyjny.....	151
39. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej.....	151
40. Zyski zatrzymane.....	152
41. Inne pozycje kapitału własnego.....	152
42. Dywidenda na akcję.....	152
43. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	153
44. Programy motywacyjne oparte na akcjach.....	155
45. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	161
46. Przejęcie i zbycie.....	165
47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	166
48. Konsolidacja ostrożnościowa.....	167
49. Adekwatność kapitałowa.....	170
50. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	175

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
Przychody z tytułu odsetek	6	3 660 505	3 956 254
Koszty odsetek	6	(1 149 132)	(1 465 596)
Wynik z tytułu odsetek		2 511 373	2 490 658
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	1 433 927	1 399 601
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(536 751)	(497 911)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		897 176	901 690
Przychody z tytułu dywidend	8	17 540	19 992
Wynik na działalności handlowej	9	292 935	369 156
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>288 708</i>	<i>233 048</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń</i>		<i>4 227</i>	<i>136 108</i>
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	23	314 408	51 926
<i>Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych</i>		<i>133 213</i>	<i>55 373</i>
<i>Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone</i>		<i>181 195</i>	<i>(3 447)</i>
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia		(141)	-
Pozostałe przychody operacyjne	10	245 859	346 922
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	13	(421 222)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	11	(1 854 596)	(1 580 543)
Amortyzacja	25, 26	(199 650)	(190 022)
Pozostałe koszty operacyjne	12	(185 827)	(241 176)
Wynik działalności operacyjnej		1 617 855	1 652 700
Zysk brutto		1 617 855	1 652 700
Podatek dochodowy	14	(313 727)	(363 390)
Zysk netto		1 304 128	1 289 310
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 301 246	1 286 668
- udziały niekontrolujące		2 882	2 642
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.		1 301 246	1 286 668
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	15	42 221 351	42 189 705
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	30,82	30,50
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	15	42 247 160	42 221 295
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	30,80	30,47

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
Zysk netto		1 304 128	1 289 310
Pozostałe dochody całkowite netto, w tym:	16	(116 717)	231 456
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(115 125)	233 361
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		(4 661)	245
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		(107 267)	229 060
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)		(3 197)	4 056
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(1 592)	(1 905)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(1 592)	(1 905)
Dochody całkowite netto, razem		1 187 411	1 520 766
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 184 529	1 518 124
- udziały niekontrolujące		2 882	2 642

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym	17	5 938 133	3 054 549
Należności od banków	18	1 897 334	3 751 415
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	557 541	1 163 944
Pochodne instrumenty finansowe	20	3 349 328	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	78 433 546	74 582 350
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	21	130	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	23	30 736 949	27 678 614
Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia		7 359	-
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24	-	576 838
Wartości niematerialne	25	519 049	465 626
Rzeczowe aktywa trwałe	26	744 522	717 377
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 850	61 751
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34	366 088	272 416
Inne aktywa	27	971 192	794 964
AKTYWA RAZEM		123 523 021	117 985 822
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Z o b o w i ą z a n i a			
Zobowiązania wobec banku centralnego		-	-
Zobowiązania wobec innych banków	28	12 019 331	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	20	3 173 638	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	29	81 140 866	72 422 479
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30	8 946 195	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	21	100 098	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	-	276 341
Pozostałe zobowiązania	32	1 764 091	1 349 654
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		50 126	1 969
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34	981	9 785
Rezerwy	33	225 416	176 881
Zobowiązania podporządkowane	31	3 827 315	4 127 724
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		111 248 057	106 912 842
K a p i t a ł y			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.		12 242 346	11 043 242
Kapitał podstawowy:		3 535 758	3 523 903
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	38	168 956	168 840
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	39	3 366 802	3 355 063
Zyski zatrzymane	40	8 273 782	6 969 816
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		6 972 536	5 683 148
- Wynik roku bieżącego		1 301 246	1 286 668
Inne pozycje kapitału własnego	41	432 806	549 523
Udziały niekontrolujące		32 618	29 738
K a p i t a ł y r a z e m		12 274 964	11 072 980
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		123 523 021	117 985 822
Łączny współczynnik kapitałowy	49	17,25	14,66
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	49	14,29	12,24
Wartość księgowa		12 242 346	11 043 242
Liczba akcji		42 238 924	42 210 057
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		289,84	261,63

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego				Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A. razem	Udziały niekontrolujące	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia			
Stan na 1 stycznia 2015 r.		168 840	3 355 063	4 413 825	101 252	1 041 953	1 412 786	-	(1 765)	549 621	4 056	(2 389)	11 043 242	29 738	11 072 980
Dochody całkowite razem	16							1 301 246	(4 661)	(107 267)	(3 197)	(1 592)	1 184 529	2 882	1 187 411
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka		-	-	-	-	53 500	(53 500)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	469 777	-	-	(469 777)	-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	38	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	-	116
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Program opcji pracowniczych	39, 44	-	11 739	-	2 720	-	-	-	-	-	-	-	14 459	-	14 459
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	14 459	-	-	-	-	-	-	-	14 459	-	14 459
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	11 739	-	(11 739)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 r.		168 956	3 366 802	4 883 602	103 972	1 095 453	889 509	1 301 246	(6 426)	442 354	859	(3 981)	12 242 346	32 618	12 274 964

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego				Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A. razem	Udziały niekontrolujące	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia			
Stan na 1 stycznia 2014 r.		168 696	3 343 642	4 118 312	100 057	989 953	1 190 615	-	(2 010)	320 561	-	(484)	10 229 342	27 096	10 256 438
Dochody całkowite razem	16							1 286 668	245	229 060	4 056	(1 905)	1 518 124	2 642	1 520 766
Dywidendy wypłacone		-	-	-	-	-	(716 984)	-	-	-	-	-	(716 984)	-	(716 984)
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka		-	-	-	-	52 000	(52 000)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	295 513	-	-	(295 513)	-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	38	144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144	-	144
Program opcji pracowniczych	39, 44	-	11 421	-	1 195	-	-	-	-	-	-	-	12 616	-	12 616
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	12 616	-	-	-	-	-	-	-	12 616	-	12 616
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	11 421	-	(11 421)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2014 r.		168 840	3 355 063	4 413 825	101 252	1 041 953	126 118	1 286 668	(1 765)	549 621	4 056	(2 389)	11 043 242	29 738	11 072 980

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		6 989 966	481 916
Zysk przed opodatkowaniem		1 617 855	1 652 700
Korekty:		5 372 111	(1 170 784)
Zapłacony podatek dochodowy		(256 570)	(398 422)
Amortyzacja	25, 26	245 425	240 441
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		1 611 739	796 603
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(321 382)	(2 121)
Utrata wartości inwestycyjnych papierów wartościowych		8 086	3 447
Dywidendy otrzymane	8	(17 540)	(19 992)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	(3 660 505)	(3 956 254)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	1 149 132	1 465 596
Odsetki otrzymane		3 844 426	4 226 919
Odsetki zapłacone		(1 121 141)	(1 259 024)
Zmiana stanu należności od banków		1 418 145	(1 002 595)
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		71 698	(72 578)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(8 161)	(204 904)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(3 863 810)	(6 406 450)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		(3 374 776)	(2 284 104)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(168 378)	(387 566)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		612 911	(2 846 865)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		8 430 304	9 799 826
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		134 591	818 384
Zmiana stanu rezerw		48 535	(51 347)
Zmiana stanu innych zobowiązań		589 382	370 222
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		6 989 966	481 916
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		291 202	(196 312)
Wpływy z działalności inwestycyjnej		654 702	54 988
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		427 424	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		31 186	34 996
Dywidendy otrzymane	8	17 540	19 992
Inne wpływy inwestycyjne		178 552	-
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		363 500	251 300
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		2 997	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		342 942	251 300
Inne wydatki inwestycyjne		17 561	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		291 202	(196 312)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		(5 320 487)	721 173
Wpływy z działalności finansowej		2 136 724	6 027 185
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		180 475	-
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		415 420	1 050 075
Emisja dłużnych papierów wartościowych		1 540 713	4 226 966
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	31	-	750 000
Z tytułu emisji akcji zwykłych		116	144
Wydatki z tytułu działalności finansowej		7 457 211	5 306 012
Spląty kredytów i pożyczek od banków		3 380 926	3 601 459
Spląty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów		12 655	10 064
Wykup dłużnych papierów wartościowych		3 055 583	136 462
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	31	637 661	480 122
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		509	439
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-	716 984
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych		369 877	360 482
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(5 320 487)	721 173
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		1 960 681	1 006 777
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(15 804)	19 088
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		4 711 505	3 685 640
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	43	6 656 382	4 711 505

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o Grupie mBanku S.A.

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa”, „Grupa mBanku”) stanowią podmioty, nad którymi mBank S.A. („Bank”, „mBank”) sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- **strategiczny** - akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne pionery biznesowe mBanku S.A. (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej oraz pozostałe) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- **inny** - akcje i udziały spółek nabyte za wierzycelności, powstałe w wyniku ugód i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest mBank S.A. będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa mBanku S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących spółek:

mBank S.A.: podmiot dominujący

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyły się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Statucie zmiana uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”. Zgodnie z Cedułą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 5 151 etatów, a w Grupie 6 540 etatów (31 grudnia 2014 r.: Bank 4 895 etatów; Grupa 6 318 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 336 osób, a w Grupie 8 587 osób (31 grudnia 2014 r.: Bank 6 015 osób; Grupa 8 277 osób).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Segment Korporacji i Rynków Finansowych, w tym:**Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna**

■ mFactoring S.A. – podmiot zależny

Spółka prowadzi działalność na rynku polskim w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje krajowe oraz w eksporcie i imporcie. Jest członkiem Polskiego Związku Faktorów oraz Factors Chain International.

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności spółki jest głównie leasing ruchomości, takich jak: maszyny, urządzenia, linie technologiczne, samochody osobowe, samochody ciężarowe oraz dostawcze, ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, autobusy, pojazdy, sprzęt specjalistyczny, statki, samoloty, tabor kolejowy, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy. Szczególne miejsce w ofercie mLeasing dla klientów korporacyjnych zajmuje leasing nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości biurowych, hoteli, magazynów i centrów logistycznych, stacji benzynowych, budynków użyteczności publicznej, infrastruktury komunalnej. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski.

■ Garbary Sp. z o.o. – podmiot zależny

Jedyną działalnością spółki jest administrowanie nieruchomością gruntową położoną przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowaną kompleksem zakładów mięsnych obecnie nie użytkowanych.

■ Tele-Tech Investment Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem. Spółka nie zatrudnia pracowników.

■ Dom Maklerski mBanku S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki).

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki).

Rynki Finansowe

■ mFinance France S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest pozyskiwanie dla Banku środków finansowych z rynków międzynarodowych poprzez emisje euroobligacji. W 2012 roku spółka dokonała emisji euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR o terminie wykupu w 2015 roku, która została w całości wykupiona. W 2013 roku spółka dokonała emisji kolejnych transzy euroobligacji o terminie wykupu w 2018 roku: o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF oraz o wartości nominalnej 500 000 tys. CZK. W 2014 roku miały miejsce dwie emisje euroobligacji, o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR każda i terminach wykupu w 2019 roku i w 2021 roku.

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania).

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

Segment Bankowości Detalicznej (w tym Private Banking)

■ Aspiro S.A. – podmiot zależny

Aspiro SA oferuje produkty mBanku S.A. oraz banków trzecich. Oferta obejmuje kredyty hipoteczne, produkty biznesowe, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe i leasing. Dystrybucja odbywa się na terenie całego kraju w 23 Centrach Finansowych Stacjonarnych, 23 Centrach Finansowych Mobilnych, 67 mKioskach, w tym 5 Partnerskich.

■ Dom Maklerski mBanku S.A. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)

Przedmiotem działania spółki jest świadczenie wszelkich usług związanych z obrotem papierami wartościowymi, prawami majątkowymi nie będącymi papierami wartościowymi, jak również innymi instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym dozwolonymi przepisami prawa i zakresem posiadanych zezwoleń.

■ mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności mBanku Hipotecznego S.A. jest udzielanie kredytów hipotecznych na finansowanie nieruchomości komercyjnych, projektów mieszkaniowych oraz inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Spółka jest emitentem hipotecznych i publicznych listów zastawnych, za pośrednictwem których refinansuje swoją działalność kredytową. W segmencie detalicznym Spółka udziela kredytów hipotecznych dla osób fizycznych, oferowanych we współpracy z mBankiem.

■ mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki).**■ mWealth Management S.A. – podmiot zależny**

Przedmiotem działalności mWealth Management S.A. jest kompleksowe zarządzanie majątkiem klienta. W 2011 roku wdrożony został nowy model biznesowy, skupiający się na ofercie związanej z doradztwem inwestycyjnym. Spółka kontynuuje swój strategiczny kierunek rozwoju komunikowany jako zmiana w ofercie „Od Asset Managera do Wealth Managera”. Nowy model zakłada doradztwo w zakresie całego majątku, zarówno aktywów finansowych jak i pozafinansowych, ze szczególnym uwzględnieniem planów biznesowych klienta i wsparciem w tym zakresie.

Pozostałe**■ mCentrum Operacji Sp. z o.o. – podmiot zależny**

Przedmiotem działania spółki jest między innymi świadczenie usług z zakresu zarządzania danymi i dokumentami, a także archiwum elektronicznego, archiwum tradycyjnego oraz obsługi procesów biznesowych i bankowości transakcyjnej.

■ mLocum S.A. – podmiot zależny

mLocum S.A. jest spółką deweloperską działającą na pierwotnym rynku nieruchomości mieszkaniowych. Spółka opracowuje i kwalifikuje projekty inwestycyjne, organizuje, nadzoruje i prowadzi prace projektowe i wykonawcze w zakresie budownictwa, sprawuje funkcję inwestora zastępczego, organizuje finansowanie inwestycji.

■ BDH Development Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest realizacja i dokończenie przedsięwzięć deweloperskich na bazie nieruchomości mieszkaniowych przejętych przez podmioty z Grupy mBanku S.A. w drodze restrukturyzacji i windykacji kredytów inwestycyjnych, w celu odzyskania jak największej wartości z przejętych nieruchomości.

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

Począwszy od sprawozdania finansowego za III kwartał 2015 roku Grupa objęła konsolidacją spółkę Tele-Tech Investment Sp. z o.o., spółkę zależną od mBanku.

W III kwartale 2015 roku w związku z zaprzestaniem działalności przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa mBank S.A. przeprowadził reorganizację w Grupie mBanku S.A., która polegała na przeniesieniu akcji i udziałów posiadanych przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. w spółkach mBank Hipoteczny S.A., mLeasing Sp. z o.o., mFaktoring S.A. i mLocum S.A. pod bezpośrednią kontrolę mBanku S.A. oraz na likwidacji MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. W dniu 10 września 2015 roku wspólnicy MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. – mBank S.A. i MLV 45 spółka z o.o., podjęli uchwałę o rozwiązaniu MLV 45 Sp. z o.o. sp. k., otwarciu jej likwidacji i powołaniu likwidatora. Wniosek w sprawie otwarcia likwidacji został złożony do Sądu Rejonowego dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 10 września 2015 roku a spółka została wykreślona z rejestru w dniu 22 grudnia 2015 roku. Reorganizacja nie miała wpływu na ciągłość sprawowania przez Bank pełnej kontroli nad wymienionymi powyżej spółkami.

W związku z powyższym, w III kwartale 2015 roku Grupa zaprzestała konsolidacji spółki MLV 45 Sp. z o.o. sp. k.

Zgodnie z umową zawartą w dniu 11 września 2014 roku przez spółkę zależną od mBanku, Aspiro S.A. („Aspiro”), ze spółką Avanssur S.A., należąca do Grupy AXA, w dniu 27 marca 2015 roku Aspiro sprzedała 100% akcji BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. Transakcja została szczegółowo opisana w Nocie 46.

Wraz ze sprzedażą spółki BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. w dniu 27 marca 2015 roku, Grupa zaprzestała konsolidacji spółki AWL I Sp. z o.o., która była spółką zależną od spółki BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.

W dniu 2 marca 2015 roku nastąpiło połączenie przez przejęcie spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. przez spółkę Aspiro. Transakcja została opisana w Nocie 46.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

W dniu 20 stycznia 2015 roku nastąpiło ostateczne rozliczenie transakcji sprzedaży spółki Transfinance a.s. Transakcja została opisana w Nocie 46.

Informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez spółki działalności znajdują się w Nocie 5 Segmenty działalności niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2015		31.12.2014	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
Aspiro S.A.	100%	pełna	100%	pełna
BDH Development Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Dom Maklerski mBanku S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Garbary Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFactoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mWealth Management S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,98%	pełna
mLocum S.A.	79,99%	pełna	79,99%	pełna
AWL I Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.	-	-	100%	pełna
MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	100%	pełna
Transfinance a.s.	-	-	100%	pełna

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. dnia 25 lutego 2016 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku. Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2014 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane według wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do sprzedaży zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje

gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Kontrola ta ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawo do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. W przypadku, gdy Grupa nie posiada większości praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji bierze pod uwagę inne fakty i okoliczności ustalając czy sprawuje władzę nad jednostką, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń umownych pomiędzy Grupą a innymi posiadaczami praw głosu, praw wynikających z innych ustaleń umownych, praw głosu posiadanych przez Grupę oraz potencjalnych praw głosu. Jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku co najmniej jednego z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej, Grupa ponownie ocenia czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką. Grupa zaczyna konsolidować jednostkę zależną, kiedy rozpoczyna sprawowanie kontroli nad tą jednostką i zaprzestaje konsolidacji jednostki zależnej, gdy traci kontrolę nad tą jednostką. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat (zob. Nota 2.20). Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do wyniku w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to Grupa dokonuje przeklasyfikowania zysku lub straty z kapitału własnego do wyniku (jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z przeszacowania poprzednio ujętą w pozostałych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to Grupa przenosi tę nadwyżkę z przeszacowania bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Udziały nie dające kontroli to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały nie dające kontroli w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany udziału jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, są ujmowane jako transakcje kapitałowe (tj. jako transakcje z właścicielami działającymi w ramach uprawnień właścicieli). W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku gdy jednostka przejmująca dokonała okazjowego nabycia, które jest połączeniem przedsięwzięć, w wyniku którego powstaje zysk, na dzień przejścia jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku. Przed ujęciem zysku z tytułu okazjowego nabycia jednostka przejmująca ponownie ocenia, czy poprawnie zidentyfikowała wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania i ujmuje wszelkie dodatkowe aktywa i zobowiązania, które zidentyfikowała w wyniku tego przeglądu. Jednostka przejmująca dokonuje następnie przeglądu procedur stosowanych do określenia

wartości, których ujęcie na dzień przejęcia jest wymagane, aby zapewnić, że wycena odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy zostały w całości eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce. Wynik na transakcji połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą jest rozpoznawany w pozycji kapitałów „niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych” w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki przejmującej.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy Kapitałowej. Spółki te są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje lub współkontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji nie polegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Wspólne przedsięwzięcie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące nad nim współkontrolę mają prawa do aktywów netto ustalenia umownego. Współkontrola jest to umownie określony podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wtedy, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących kontrolę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach rozlicza się metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności w momencie początkowego ujęcia inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowana w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziału inwestora w wyniku jednostki, w której dokonano inwestycji, osiągniętego przez nią po dacie nabycia. Wartość firmy stanowi część wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu i nie jest ani amortyzowana, ani nie podlega testowi pod kątem utraty wartości.

Po początkowym zastosowaniu metody praw własności, Grupa szacuje czy konieczne jest ujęcie dodatkowej straty z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Na każdy dzień bilansowy Grupa szacuje czy nastąpiły obiektywne dowody utraty wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Jeżeli nastąpiły dowody utraty wartości, Grupa kalkuluje utratę wartości porównując wartość odzyskiwaną inwestycji z jej wartością bilansową. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w kapitałach od dnia nabycia – w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany udziału w aktywach netto. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, obejmującego ewentualne inne niż zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności od momentu, w którym jej inwestycja przestaje być jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Jeżeli zatrzymane udziały w byłej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stanowią składnik aktywów finansowych, Grupa wycenia zatrzymane udziały w wartości godziwej. Wszelkie różnice pomiędzy wartością bilansową inwestycji w dniu zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą wszelkich zatrzymanych udziałów i wszelkich wpływów ze zbycia części udziałów, Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu i dostępnych do sprzedaży.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu w sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby

trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytyw rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo w ramach działalności ubezpieczeniowej przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego oraz przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego ujmowane są z chwilą wykonania usługi w kwocie netto.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem z zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Grupa dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.7. Przypis składki

Przychody z tytułu przypisu składki, osiągane w ramach działalności ubezpieczeniowej, są ujmowane w terminie wystawienia polisy i zarachowywane proporcjonalnie do upływu okresu ochrony ubezpieczeniowej. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy przypis składki ujęty jest w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.8. Odszkodowania i świadczenia netto

Odszkodowania i świadczenia netto dotyczą działalności ubezpieczeniowej. Obejmują one wszelkie wypłaty i obciążenia dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za zdarzenia powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych, łącznie z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów, pomniejszone o otrzymane zwroty, regresy i wszelkie odzyski, w tym również odzyski ze sprzedaży pozostałości po szkodach i pomniejszone o udział reasekuratorów w tych pozycjach. Koszty likwidacji szkód i windykacji regresów obejmują również koszty postępowania spornego. Pozycja obejmuje również odszkodowania i świadczenia z tytułu koasekuracji, w części przypadającej na udział Grupy. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy odszkodowania i świadczenia netto ujęte są łącznie z przypisem składki w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: „Korporacje i Rynki Finansowe”, w skład którego wchodzi podsegmenty Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna oraz Rynki Finansowe, „Bankowość Detaliczna” (w tym private banking) oraz „Pozostałe”.

2.10. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmują się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmują się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez spółki Grupy. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia zgodnie z definicją MSR 39.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych

instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi oraz umów gwarancji finansowych),

- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały zgodnie z MSR 39 wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Grupa wyznacza całą hybrydową (łącną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile:

- wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego (wbudowanych instrumentów pochodnych) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalająca jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Grupa dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.4), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w nocie 2.17, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, Grupa nie wyznaczyła żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności (UDTZ) to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności, notowane na aktywnym rynku.

W przypadku sprzedaży przez Grupę przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Grupie nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Grupa zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych całkowitych dochodach wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

2.11. Aktywa reasekuracyjne

Grupa ceduje ryzyka ubezpieczeniowe na reasekuratorów w toku zwykłej działalności operacyjnej w ramach działalności ubezpieczeniowej. Aktywa reasekuracyjne obejmują przede wszystkim udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

Kwoty rozliczeń z reasekuratorami są szacowane w sposób zgodny z właściwymi reasekurowanymi polisami i umowami reasekuracyjnymi.

Testy na utratę wartości aktywów reasekuracyjnych są przeprowadzane wtedy, gdy zaistnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości. Odpis z tytułu utraty wartości aktywów reasekuracyjnych tworzony jest wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na to, że Grupa może nie otrzymać wszystkich należnych kwot w myśl warunków umów oraz gdy wartość takiego odpisu można określić w wiarygodny sposób.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to odwrócenie uprzednio ujętej straty z tego tytułu ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby amortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

2.12. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według amortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to

zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Przesłanki niewykonania zobowiązania klienta wobec Grupy podzielono na twarde przesłanki utraty wartości, których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default oraz miękkie przesłanki utraty wartości gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default.

W przypadku sytuacji specyficznych, dla których przyszłe przepływy są jednoznacznie uwarunkowane zdarzeniami jednostkowymi o binarnym charakterze wystąpienia Bank szacuje prawdopodobieństwo takich zdarzeń jako podstawę do wyliczenia kwoty należnych rezerw.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Rozpoznanie stanu default w stosunku do jednej ekspozycji klienta powoduje rozpoznanie stanu default w stosunku do wszystkich ekspozycji tego klienta.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejęcie jest prawdopodobne, czy nie.

W celu weryfikacji utraty wartości ekspozycji dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej, które pozwala stwierdzić czy nastąpiła utrata wartości. W przypadku gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest większa od wartości bilansowej brutto, nie stwierdza się utraty wartości i nie dokonuje się odpisu.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele może zostać użytych wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwo defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, powinny się skryzystalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadza się wszystkie wymagane przepisami procedury Grupy i ustala kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie, po upływie okresu przejściowego, wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek”.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotjowane

Grupa traktuje renegotjacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba że renegotjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Grupa ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.14. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz zakupione z intencją sprzedaży w krótkim terminie papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.16. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos/sell buy back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub

zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos/buy sell back) ujmują się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Grupa mBanku S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub inwestycyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell buy back” i jako należności w przypadku transakcji typu „buy sell back”.

Pożyczonych przez Grupę w transakcjach „buy sell back” papierów wartościowych nie ujmują się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmują się w sprawozdaniu finansowym a przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmują się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy sell back” oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell buy back”.

W wyniku zawierania transakcji „sell buy back” na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.17. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, wówczas Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.18.

Wbudowane instrumenty pochodne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30: (i), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy; (ii), cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominalu objętej przedpłatą, przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominalu objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zamiennego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów tzn.:

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.
- Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Grupa stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.4 Przychody i koszty z tytułu odsetek. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.18. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczone do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.19. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmują się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmują się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.20. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Grupa wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotę netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości oraz gdy istnieją przesłanki na to wskazujące i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia działalności uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartości firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się na dzień nabycia dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, nie większych niż segmenty operacyjne zgodnie z MSSF 8 bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązania jednostki przejmowanej.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.21. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	2-10 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	2-5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat nie dłużej niż okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu. Zysków nie klasyfikuje się jako przychodu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.22. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania stałych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W szczególności do zapasów zalicza się grunty oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do zagospodarowania w ramach realizowanych inwestycji budownictwa. Obejmują one także środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu.

2.23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze

wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.24. Odroczonego podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmują się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczonego podatku dochodowego oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu finansowego podatkowo traktowanego jako operacyjny, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Grupa weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku, aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.25. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.26. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Do przychodów przyszłych okresów zalicza się prowizje reasekuracyjne i koasekuracyjne z tytułu wystawionych umów ubezpieczeniowych objętych umowami reasekuracji oraz koasekuracji, podlegające rozliczeniu w czasie, w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze.

Koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą.

2.27. Leasing

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. Ostateczne przeniesienie tytułu prawnego może, lecz nie musi nastąpić. Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Grupa dokonuje ustalenia czy umowa jest umową leasingu, bądź umową która zawiera leasing w oparciu o istotę umowy i o ocenę czy wywiązanie się z umowy jest uzależnione od korzystania z określonego składnika aktywów oraz czy umowa przenosi prawo do użytkowania składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingodawca.

Dla aktywów używanych na podstawie umowy leasingu finansowego wartość równą inwestycji leasingowej netto ujmuje się jako należności w pozycji „kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Różnicę pomiędzy kwotą należności brutto a wartością bieżącą należności ujmuje się jako niezrealizowane przychody finansowe.

Przychody z tytułu leasingu ujmuje się w następujący sposób:

■ **Odsetki z tytułu leasingu finansowego**

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmowane są według zasady memoriałowej, w oparciu o stałą stopę zwrotu skalkulowaną na podstawie wszystkich przepływów pieniężnych związanych z realizacją danej umowy leasingu, zdyskontowanych według stopy procentowej leasingu.

■ **Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego**

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów, ujmuje się w wartości netto jako pozostałe przychody operacyjne w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Grupy to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

2.28. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane, nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej występują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które obejmują rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy składek.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej ustalonej lub przewidywanej ostatecznej wartości przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń związanych ze zdarzeniami, które zaszły przed datą okresu sprawozdawczego wraz z kosztami likwidacji z nimi związanymi.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi i dla których posiadane informacje nie pozwalają na ocenę wysokości odszkodowań i świadczeń ustalana jest metodą ryczałtową.

Rezerwa składek tworzona jest indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia, jako składka przypisana przypadającą na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana na bazie dziennej, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.

W każdym dniu sprawozdawczym Grupa wykonuje test adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, którego celem jest upewnienie się czy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o odroczone koszty akwizycji są wystarczalne. Test adekwatności przeprowadzany jest przy wykorzystaniu aktualnych oszacowań przyszłych przepływów środków pieniężnych wynikających z umów ubezpieczenia, w tym kosztów likwidacji szkód oraz kosztów obsługi polis.

Jeżeli ocena wykaże, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest niewystarczalna w stosunku do oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, wówczas cała różnica jest bezzwłocznie ujmowana

w skonsolidowanym rachunku zysków i strat poprzez utratę wartości odroczonej kosztów akwizycji lub/i utworzenie dodatkowych rezerw.

2.29. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Grupa stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupa ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych” i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Grupa prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla i rozliczanych w środkach pieniężnych. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku transakcji opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla rozliczanych w środkach pieniężnych, wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie praw do opcji i akcji/praw do udziału we wroście akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami. Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

Inne świadczenia pracownicze

W mBanku Hipotecznym od września 2012 roku funkcjonuje program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, który traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

2.30. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały przypadające na udziały niekontrolujące, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

■ Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednio koszty z nią związane.

■ Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.31. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcychWaluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy i walutą funkcjonalną Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji pieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. I odwrotnie, jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrachunkowych,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik pozostałych całkowitych dochodów.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą ujmuje się pozostałych całkowitych dochodach. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Działalność leasingowa

Do rachunku zysków i strat zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych finansujących zakup przedmiotów w leasingu operacyjnym. W umowach leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środki trwałe będące przedmiotem tych umów wykazuje się na moment rozpoczęcia umowy w przeliczeniu na złote, zaś kredyty w walucie obcej, z których je sfinansowano, podlegają wycenie kursowej.

W przypadku umów leasingu finansowego różnice kursowe z wyceny należności leasingowych, jak i zobowiązań w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.32. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Dom Maklerski mBanku S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa te nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej..

2.33. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2015 roku.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują Grupę za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2015 roku:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- KIMSF 21, Opłaty publiczne, został opublikowany przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 20 maja 2013 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie. W Unii Europejskiej interpretacja ta ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie.

Wydana interpretacja ma na celu uregulowanie momentu ujęcia zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej wykazywanych zgodnie z MSR 37 oraz zobowiązań do uiszczenia opłaty publicznej, których termin i kwoty są pewne w sprawozdaniu finansowym, nie odnosząc się czy zobowiązanie do uiszczenia opłaty skutkuje powstaniem składnika aktywów czy kosztu.

- Poprawki do MSSF 2011 – 2013, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2014 roku i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii

Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku lub później.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 1 w zakresie doprecyzowania zastosowania wybranych obowiązujących MSSF przez jednostkę stosującą MSSF po raz pierwszy, MSSF 3 w zakresie eliminacji z jego zakresu rachunkowego ujęcia tworzenia wspólnych ustaleń umownych zdefiniowanych w MSSF 11 w sprawozdaniu finansowym takiego wspólnego ustalenia umownego, MSSF 13 w zakresie doprecyzowania wyjątku pozwalającego na ustalenie wartości godziwej grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie ceny którą by otrzymano za doprowadzenie do sprzedaży pozycji długiej netto lub przeniesienia pozycji krótkiej netto w przypadku ekspozycji na konkretne ryzyko, MSR 40 w zakresie doprecyzowania relacji między MSSF 3 i MSR 40 dotyczącej klasyfikacji nieruchomości jako inwestycyjnej lub użytkowanej przez właściciela.

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W odniesieniu do standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym, Grupa nie skorzystała z możliwości ich wcześniejszego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

Poprawka do standardu odnosi się jedynie do składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmiany do standardu jest wyjaśnienie i uproszczenie wymogów rachunkowych dotyczących składek niezależnych od okresu zatrudnienia pracowników, tj. składki stanowiące stały procent wynagrodzenia, stałą kwotę w okresie zatrudnienia oraz składki zależne od wieku pracownika. Zgodnie ze zmianą do standardu składki takie powinny być ujmowane jako zmniejszenie kosztu zatrudnienia w okresie, w którym pracownik wykonuje pracę, zamiast przypisywanie składek do okresów zatrudnienia.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 obejmują wyjaśnienia w zakresie istotności informacji ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia nieistotnych informacji w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, określone pozycje sprawozdania finansowego mogą podlegać zarówno agregowaniu, jak i dezagregacji w sprawozdaniu finansowym w zależności od ich istotności. MSR 1 został również uzupełniony o wymogi dotyczące prezentacji sum pośrednich w sprawozdaniu finansowym. Dodatkowo informacje ujawniane w notach do sprawozdania finansowego mogą być prezentowane w kolejności ustalonej przez jednostkę, jednakże ustalając kolejność prezentowania informacji dodatkowej jednostka powinna uwzględnić zrozumiałość i porównywalność informacji w sprawozdaniu finansowym. W zmianach do MSR 1 usunięto też wytyczne dotyczące identyfikacji znaczących obszarów polityki rachunkowości.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w Unii Europejskiej mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 2 w zakresie zmiany definicji „warunku nabywania uprawnień” oraz „warunku rynkowego” oraz dodania definicji „warunku świadczenia usług” oraz „warunku związanego z dokonaniem gospodarczymi jednostek”, MSSF 3 w zakresie doprecyzowania klasyfikacji warunkowej zapłaty przez jednostkę przejmującą, MSSF 8 w zakresie obowiązku ujawniania informacji na temat osądów kierownictwa związanych z kryteriami przy agregowaniu segmentów operacyjnych oraz ujawnianiu uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z całkowitą sumą aktywów, MSSF 13 w zakresie wyjaśnienia wątpliwości w odniesieniu do możliwości uproszczonej wyceny należności i zobowiązań krótkoterminowych z pominięciem efektu dyskontowego w przypadku gdy efekt niedyskontowania jest niematerialny, MSR 16 oraz MSR 38 w zakresie proporcjonalnego przeliczenia wartości skumulowanego umorzenia środka trwałego bądź wartości niematerialnej w sytuacji, gdy składnik środków trwałych bądź wartości niematerialnych podlega przeszacowaniu, zmiany do MSR 24 w zakresie identyfikacji jednostki powiązanej zapewniającej jednostce sprawozdawczej lub podmiotowi dominującemu usługi kluczowego personelu kierowniczego.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 16 zabrania stosowania metody amortyzacji w oparciu o metodę przychodową dla rzeczowych aktywów trwałych. Wykorzystanie metody naliczenia umorzenia wartości składnika aktywów opartej na przychodach jednostki nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane z działalności, w której wykorzystywany jest dany składnik aktywów odzwierciedla inne czynniki niż konsumowanie korzyści ekonomicznych generowanych przez dany składnik aktywów.

Zmieniony standard MSR 38 wprowadza założenie, że metoda amortyzacji aktywów niematerialnych w oparciu o metodę przychodową jest niewłaściwa z tych samych powodów, co w przypadku rzeczowych aktywów trwałych przedstawionych w zmianach do standardu MSR 16. Założenie to można jednak w odniesieniu do zmienionego standardu MSR 38 odrzucić w dwóch przypadkach: jeżeli można wykazać, że przychody z danego składnika są silnie skorelowane z konsumpcją korzyści ekonomicznych zawartych w tych aktywach oraz jeżeli składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 27 przywraca możliwość zastosowania metody praw własności przy ujmowaniu inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Jednostka może teraz ujmować inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym po koszcie lub zgodnie z MSSF 9 lub metodą praw własności w sposób opisany w MSR 28. Dywidendę od jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w rachunku zysków i strat lub jako korektę wartości bieżącej inwestycji, gdy inwestycja ujmowana jest przy zastosowaniu metody praw własności.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 11, Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie.

Zmieniony standard przy rozliczaniu transakcji nabycia udziałów we wspólnej działalności, w których wspólna działalność stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć, wprowadza wymóg stosowania wszystkich zasad ujmowania połączenia przedsięwzięć zawartych w MSSF 3 i w innych standardach za wyjątkiem tych zasad, które są sprzeczne z wytycznymi w tym MSSF. Ujęcie takie ma obowiązywać nie tylko w odniesieniu do nabycia początkowych udziałów, ale również dodatkowych udziałów we wspólnej działalności. Ponadto, nabywający udziały we wspólnej

działalności jest zobowiązany do ujawnienia informacji wymaganych przez MSSF 3 i inne standardy dotyczące połączenia przedsięwzięć.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 16 i MSR 41 wprowadza obowiązek ujmowania roślin produkcyjnych w taki sam sposób jak rzeczowych aktywów trwałych i stosowania do nich regulacji MSR 16 wyceniając je według kosztu lub w wartości przeszacowanej. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne będą nadal wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z MSR 41. Zwierzęta hodowlane nie są objęte zmianami.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 5 w sytuacji kiedy składnik aktywów zostaje przeklasyfikowany z kategorii „przeznaczony do sprzedaży” do kategorii „przeznaczony do dystrybucji” lub odwrotnie, nie stanowi to zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji i wobec tego dotychczasowe wymogi dotyczące klasyfikacji nie ulegną zmianie. Dodatkowo, kiedy aktywa przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji nie spełniając kryteriów przeznaczonych do sprzedaży, należy zaprzestać stosowania zasad obowiązujących dla przeznaczonych do dystrybucji w ten sam sposób w jaki zaprzestaje się stosowania zasad kiedy aktywa nie spełniają dłużej kryteriów przeznaczonych do sprzedaży; MSSF 7 w zakresie ujawnienia, w przypadku, gdy jednostka przekazuje składnik aktywów finansowych osobie trzeciej zatrzymując prawo do obsługi tego aktywa za określoną opłatą zawartą w umowie o obsługę, czy dana umowa o obsługę stanowi kontynuację zaangażowania w przekazany składnik aktywów. Dodatkowo MSSF 7 wyjaśnia, że ujawnienia dotyczące kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych nie są wymagane dla wszystkich okresów śródrocznych, chyba że wymaga tego MSR 34; MSR 19 w zakresie wyjaśnienia, że wysokiej jakości obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być wyemitowane w tej samej walucie, co zobowiązania z tytułu tych świadczeń. Ocena czy występuje rozwinięty rynek takich obligacji przedsiębiorstw powinna być więc dokonana na poziomie konkretnej waluty, a nie danego kraju; MSR 34 w zakresie wyjaśnienia co oznacza odwołanie do informacji ujawnionych „w innym miejscu w śródrocznym raporcie finansowym” oraz dodatkowo wprowadza wymóg zawarcia w śródrocznym sprawozdaniu finansowym odnośnika do innego sprawozdania, w którym znajdują się te informacje.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSSF 9, Instrumenty finansowe, opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 roku, stanowi ostateczną wersję standardu zastępując wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy Standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Grupa w stosunku do portfelowego zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań finansowych nadal jest zobowiązana stosować zapisy MSR 39 w tym zakresie. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Grupa uważa, że zastosowanie standardu będzie miało wpływ na prezentację i wycenę tych instrumentów w sprawozdaniu finansowym oraz na kalkulację utraty wartości.

- MSSF 14, Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 stycznia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Standard zezwala jednostce stosującej Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy na kontynuację stosowania, zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF jak i w kolejnych sprawozdaniach finansowych, dotychczasowych zasad rachunkowości odnośnie ujmowania, wyceny, utraty wartości oraz zaprzestania rozpoznawania regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych. Standard wymaga ujawnień sald regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych w osobnych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, ujawniania zmiany stanu sald na tych kontach w oddzielnej pozycji rachunku zysków i strat oraz całkowitych dochodach. Wymagane są również ujawnienia dotyczące natury, ryzyk oraz stawki regulacyjnej, która spowodowała ujęcie sald na kontach regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych.

Grupa uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- MSSF 15, Przychody z tytułu umów z klientami, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 15 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

MSSF 15 wprowadza nowe zasady ujmowania przychodów. Główną zasadą jest, że jednostka rozpoznaje przychód w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia, tj. płatność, którego spółka spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Zgodnie z nowym MSSF 15 przychód powstaje w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami przechodzi w ręce klienta. W zależności od spełnienia określonych warunków przychody są albo rozkładane w czasie w sposób odzwierciedlający wykonanie umowy przez jednostkę, albo ujmowane jednorazowo w momencie przeniesienia kontroli nad towarami lub usługami na klienta.

Grupa uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28, Ujmowanie transakcji sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 roku. Termin wejścia w życie został odroczony na czas nieokreślony przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 eliminują istniejącą niespójność pomiędzy wymogami tych standardów i wyjaśniają ujęcie księgowe utraty kontroli nad spółką zależną, która jest wniesiona do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ujęcie księgowe zależy od tego czy aktywa sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia spełniają definicję przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć. Jeżeli aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia, zmiany wprowadzają wymóg pełnego ujęcia zysku lub straty na transakcji. Gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nastąpi częściowe ujęcie zysku lub straty do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zwalniają z wymogu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej, jeżeli jej jednostka dominująca średniego lub najwyższego szczebla sporządza sprawozdanie finansowe dostępne do publicznej wiadomości zgodne z MSSF, w którym jednostki zależne są konsolidowane lub wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo, wymóg konsolidacji został ograniczony do sytuacji, gdy jednostka inwestycyjna ma jednostkę zależną, która sama nie jest jednostką inwestycyjną oraz której głównym celem jest świadczenie usług związanych z działalnością inwestycyjną jednostki dominującej. Ponadto, przy zastosowaniu metody praw własności w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej jednostką inwestycyjną, inwestor może nadal stosować wycenę w

wartości godziwej, które jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosowała w odniesieniu do własnych jednostek zależnych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 12, Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 12 doprecyzowują wymogi ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych wycenianych do wartości godziwej. Zmiany wprowadzają wytyczne dotyczące identyfikacji ujemnych różnic przejściowych. W szczególności standard potwierdza, że spadek poniżej kosztu w wartości bilansowej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej wycenianych w wartości godziwej, dla których podstawa opodatkowania pozostaje na poziomie kosztu powoduje powstanie ujemnych różnic przejściowych, niezależnie od tego czy posiadacz instrumentu zamierza go utrzymywać czy sprzedać.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 7, Inicjatywa dotycząca ujawnień, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi. Aby spełnić wymóg standard nakazuje uzgodnienie sald otwarcia i sald zamknięcia poszczególnych zobowiązań przedstawionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które kwalifikują się jako działalność finansowa w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- MSSF 16, Leasing, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Stosując jeden model leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa będące przedmiotem leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz odpowiadające im zobowiązania, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących małych składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji aktywa będącego przedmiotem leasingu oddzielnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat.

Aktualne ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostanie w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikację leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu.

Grupa uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Grupy jako leasingobiorcy. Grupa uważa, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na ujmowanie dotychczasowego leasingu finansowego w sprawozdaniu finansowym Grupy.

2.34. Dane porównawcze

Prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane za 2014 rok są w pełni porównywalne z danymi na koniec 2015 roku i nie wymagały przekształceń.

3. Zarządzanie ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategię, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Grupy skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Informacje ogólne**Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem**

Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku w 2015 roku zawarte są w Raporcie Rocznym Grupy mBanku oraz Ujawnieniach dotyczących adekwatności kapitałowej. Poniższa tabela wskazuje lokalizację informacji dotyczących poszczególnych aspektów zarządzania ryzykiem w powyższych raportach.

Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku i Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2015 roku nie stanowią części Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A.

Rodzaj ryzyka	Informacja	Lokalizacja informacji za rok 2015		
		Raport Roczny Grupy mBanku		Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej
		Sprawozdanie Zarządu	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	
Informacje ogólne	Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem	-	str. 39	str. 3
	Słownik stosowanych pojęć	-	str. 40	-
	Kluczowe uwarunkowania zewnętrzne	-	str. 41	-
	Nowe standardy regulacyjne	-	str. 42	str. 27
Zasady zarządzania ryzykiem	Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem	-	str. 43	-
	Kultura zarządzania ryzykiem	-	str. 47	-
	Dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem	-	str. 48	-
	Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)	-	str. 50	str. 28
	Apetyt na ryzyko	-	str. 52	-
	Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP	-	str. 53	str. 28
	Planowanie kapitału	-	str. 54	str. 10
Ryzyko kredytowe	Organizacja zarządzania ryzykiem	str. 105	str. 55	-
	Polityka kredytowa	str. 106	str. 57	-
	Stosowane zabezpieczenia	-	str. 57	str. 51
	System ratingowy	-	str. 59	-
	Monitoring i walidacja modeli	-	str. 60	-
	Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości	str. 108	str. 60	str. 57
	Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance	-	str. 64	-
	Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych	-	str. 69	-
	Ryzyko koncentracji	-	str. 70	str. 56
Ryzyko rynkowe	Strategia ryzyka rynkowego	-	str. 73	-
	Narzędzia i miary	str. 115	str. 73	-
	Pomiar ryzyka	str. 117	str. 75	-
	Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego	str. 119	str. 79	-
	Ryzyko walutowe	-	str. 77	-
Ryzyko płynności i źródła finansowania	Strategia ryzyka płynności	str. 121	str. 81	-
	Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności	str. 120	str. 83	-
	Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności	str. 122	str. 84	-
	Źródła finansowania	-	str. 86	-
Ryzyko operacyjne	Narzędzia i miary	str. 123	str. 90	str. 67
	Straty operacyjne	-	str. 90	str. 68
	Ryzyko braku zgodności	-	str. 91	-
Pozostałe rodzaje ryzyka	Ryzyko biznesowe	-	str. 92	-
	Ryzyko modeli	-	str. 92	-
	Ryzyko reputacji	-	str. 93	-
	Ryzyko kapitałowe	-	str. 94	-
Adekwatność kapitałowa	str. 125	str. 170	str. 9	
Wskaźnik dźwigni	str. 35	str. 41, 42	str. 47	

Słownik stosowanych pojęć

Add-on – potencjalna zmiana wyceny w przyszłości

Collateral – aktywo, które ma być zapłacone lub otrzymane w zależności od aktualnej wyceny portfela instrumentów pochodnych w celu ograniczenia potencjalnego ryzyka kredytowego w przyszłości. Obecnie głównym zabezpieczeniem jest gotówka.

CCF (Credit Conversion Factor) – współczynnik konwersji kredytowej, tj. szacowany stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych w dniu zaistnienia defaultu.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko (Earnings at risk - EaR) – potencjalny spadek wyniku odsetkowego Banku w perspektywie 1 roku, przy założeniu określonego scenariusza zmiany stóp procentowych, niezmienności wolumenów i struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz niezmienności konstrukcji oprocentowania poszczególnych pozycji, w tym marży odsetkowej.

Dyrektywa CRD IV - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Directive IV, CRD IV).

EAD (Exposure at Default) – szacowana wysokość ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania.

EL (Expected Loss) – statystycznie oczekiwana strata w wyniku niewykonania zobowiązania.

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

Kapitał ekonomiczny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat (przy założonym poziomie ufności, dla rocznego horyzontu czasowego) z tytułu:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka biznesowego.

Kapitał wewnętrzny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat z tytułu wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy w ramach procesu inwentaryzacji ryzyka. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego oraz kapitału na pokrycie pozostałych, w tym trudno mierzalnych, rodzajów ryzyka.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) – wskaźnik określający relację aktywów płynnych bufora płynności do spodziewanych odpływów netto w przeciągu 30 dni kalendarzowych.

LGD (Loss Given Default) – szacowana strata w przypadku niewykonania zobowiązania.

LtV (Loan to Value) – relacja kwoty kredytu do wartości rynkowej nieruchomości.

Luka płynności krótkoterminowej (Miara M1) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako suma podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności pomniejszona o niestabilne środki obce.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA) – suma kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta oraz pomnożonej przez 12,5 kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych dla innych rodzajów ryzyka tj.:

- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- pozostałych rodzajów ryzyka, np. ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, dużych ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego, itp.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – fundusze własne wyrażone jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

NSFR (Net Stable Funding Ratio) – wskaźnik określający relację funduszy własnych i stabilnych pasywów banku zapewniających stabilne finansowanie do aktywów nie płynnych i należności wymagających stabilnego finansowania.

PD (Probability of Default) – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania.

RBC (Risk Bearing Capacity) - zdolność do absorpcji ryzyka, tj. relacja potencjału pokrycia ryzyka (RCP) do kapitału wewnętrznego – miara wewnętrzna.

RCP (Risk Coverage Potential) - potencjał pokrycia ryzyka, tj. kwota funduszy własnych skorygowana o specjalne czynniki korygujące, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w mBanku – miara wewnętrzna.

Rozporządzenie CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Regulation, CRR).

Wartość zagrożona ryzykiem (Value at risk – VaR) – miara potencjalnej straty wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela, instytucji), na jaką narażony jest instrument finansowy, portfel, instytucja w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych.

Wskaźnik dźwigni – stosunek kapitału podstawowego Tier I do miary całkowitej ekspozycji instytucji, rozumianej jako suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier I.

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (współczynnik CET1) – kapitał podstawowy Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik kapitału Tier I (współczynnik T1) – kapitał Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik płynności krótkoterminowej (Miara M2) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności oraz niestabilnych środków obcych.

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (Miara M3) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz funduszy własnych pomniejszonych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do sumy aktywów nie płynnych.

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i stabilnymi środkami obcymi (Miara M4) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i stabilnych środków obcych do sumy aktywów o ograniczonej płynności i aktywów nie płynnych.

3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2015 roku – uwarunkowania zewnętrzne

3.2.1. Kluczowe uwarunkowania zewnętrzne

Standardy regulacyjne Bazylei III

Od dnia 1 stycznia 2014 roku na terenie Unii Europejskiej obowiązują nowe przepisy dotyczące wymogów ostrożnościowych dla banków, czyli Rozporządzenie CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (*Capital Requirement Regulation*) oraz Dyrektywa CRD IV (*Capital Requirement Directive IV*) w sprawie warunków dopuszczenia banków do działalności i nadzoru ostrożnościowego, będące implementacją postanowień Bazylei III. Zmiany w ramach Bazylei III dotyczyły w szczególności:

- określenia uniwersalnej definicji i składowych posiadanego przez banki kapitału oraz wprowadzenia wskaźnika kapitałowego określonego dla funduszy najwyższej jakości,
- wprowadzenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej,

- wprowadzenia wskaźnika dźwigni finansowej,
- wprowadzenia dodatkowych buforów kapitałowych, m.in. kapitałowego bufora ochronnego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka globalnej instytucji o znaczeniu systemowym oraz bufora ryzyka systemowego,
- określenia wymogów płynnościowych, mierzonych wskaźnikami LCR (Liquidity coverage ratio) i NSFR (Net stable funding ratio).

Nowe przepisy regulacyjne z zakresu Dyrektywy CRD IV wymagały implementacji do prawodawstwa krajowego, co zakończyło się w 2015 roku przyjęciem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz stosowną aktualizacją Prawa Bankowego. Natomiast Rozporządzenie CRR obowiązuje bezpośrednio od 1 stycznia 2014 roku, bez konieczności przystosowania prawodawstwa krajowego do jego wymogów.

Rekomendacje KNF

W 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wydała następujące rekomendacje dla banków:

- Rekomendacja P dotycząca zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków, która zastąpiła dokument z 2002 roku. Nowelizacja rekomendacji uwzględnia zalecenia zawarte w międzynarodowych wytycznych, obejmuje m.in. wskazania dotyczące określenia tolerancji ryzyka płynności banku, ujmowania pełnego zakresu rodzajów ryzyka płynności, dywersyfikacji aktywów płynnych, przeprowadzania testów warunków skrajnych w powiązaniu z planami awaryjnymi płynności, utrzymywania nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, zarządzania płynnością śróddzienną.
- Rekomendacja W dotycząca zarządzania ryzykiem modeli w bankach, która określa standardy procesu zarządzania ryzykiem modeli, w tym zasady budowy modeli oraz oceny jakości ich działania, przy zapewnieniu właściwych rozwiązań w ramach ładu korporacyjnego. Celem rekomendacji jest określenie oczekiwań nadzorczych w zakresie efektywnego procesu zarządzania ryzykiem modeli, w szczególności określenie poziomu tolerancji banku na ten rodzaj ryzyka, a także ograniczenie stopnia narażenia sektora bankowego na ryzyko modeli.

3.2.2. Nowe standardy regulacyjne

Wskaźniki kapitałowe

W 2015 roku Bank stopniowo wdrażał postanowienia rozporządzeń delegowanych Komisji Europejskiej uzupełniających lub doprecyzowujących przepisy Rozporządzenia CRR.

Wskaźnik dźwigni finansowej

W październiku 2014 roku Parlament Europejski zatwierdził akt delegowany, który obowiązuje od 2015 roku, w którym zostały określone modyfikacje w zakresie obliczania wskaźnika dźwigni finansowej. Bank wdrożył stosowne zmiany w zakresie kalkulacji wskaźnika dźwigni finansowej jednak ze względu na wytyczne europejskich i lokalnych organów nadzoru raportowanie ostrożnościowe dotyczące wskaźnika dźwigni finansowej odbywało się w 2015 roku według przepisów Rozporządzenia CRR. Bank równolegle kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej według przepisów Rozporządzenia CRR oraz przepisów aktu delegowanego.

Wskaźniki płynnościowe

W październiku 2015 roku zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, jednak w związku z oczekiwaniem na publikację nowego, ostatecznego standardu sprawozdawczego dotyczącego raportowania współczynnika LCR, Bank raportuje do NBP według dotychczasowych standardów. W zakresie NSFR przeprowadzone zostały zmiany dostosowujące do wytycznych określonych w dokumencie BIS „Basel III: the net stable funding ratio”, opublikowanego w grudniu 2014 roku.

3.3. Zasady zarządzania ryzykiem

3.3.1. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

- 1. Rada Nadzorcza**, poprzez **Komisję ds. Ryzyka**, sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w obszarze przyjmowania ryzyka, co obejmuje m.in. zatwierdzanie Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy i nadzorowanie jej realizacji.
- 2. Zarząd Banku** przyjmuje Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy i jest odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Ponadto Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku, dbając o oddzielenie ról oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom.

Zarząd podejmuje działania w celu zapewnienia, że Bank prowadzi politykę umożliwiającą zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyka w zakresie niezbędnym dla działalności operacyjnej Banku oraz posiada w tym celu stosowne procedury, w tym w szczególności odpowiada za przygotowanie i wdrożenie pisemnych strategii i procedur dotyczących: systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu oceny kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

- 3. Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO)** jest odpowiedzialny za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku i Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania modeli ryzyka i limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

4. Komitety:

- a/ Forum Biznesu i Ryzyka** jest oficjalną platformą decyzyjno-informacyjną dla obszaru zarządzania ryzykiem i jednostek organizacyjnych poszczególnych linii biznesowych Grupy.

Forum Biznesu i Ryzyka tworzą następujące komitety:

- Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD),
- Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK),
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF).

W skład tych komitetów wchodzi przedstawiciele linii biznesowych i właściwych departamentów zarządzania ryzykiem.

Każdy komitet jest odpowiedzialny za wszystkie rodzaje ryzyka powstające wskutek prowadzenia działalności w ramach danej linii biznesowej.

Główną funkcją wyżej wymienionych komitetów jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności oraz apetytu na ryzyko, poprzez podejmowanie decyzji i wydawanie rekomendacji dotyczących w szczególności:

- polityk ryzyka kredytowego,
- procesów i narzędzi oceny ryzyka,
- systemu limitowania ryzyka kredytowego,
- oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów,
- kwestii związanych z ryzykiem płynności, takich jak metodologie i limity.

Wewnętrzne przepisy Banku określają szczegółowe kompetencje i zadania komitetów Forum Biznesu i Ryzyka.

- b/ Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami** Grupy mBanku (ALCO) jest w szczególności odpowiedzialny za kształtowanie, monitorowanie i zarządzanie strukturą aktywów i pasywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w celu optymalizacji alokacji funduszy.
- c/ Komitet ds. Zarządzania Kapitałem** jest w szczególności odpowiedzialny za zarządzanie kapitałem. Na podstawie podjętych decyzji Komitet wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie działań z zakresu zarządzania kapitałem oraz poziomu i struktury kapitału, jak również w sprawie zwiększania efektywności wykorzystania kapitału, a także rekomendacje w sprawie procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

- d/ **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. Komitet podejmuje również decyzje w ramach Banku dotyczące konwersji długu na akcje, udziały, itp. oraz decyzje dotyczące przejęcia nieruchomości w zamian za długi.
- e/ **Komitet Kredytowy Bankowości Detalicznej** jest w szczególności odpowiedzialny za:
- podejmowanie indywidualnych decyzji kredytowych dotyczących klientów detalicznych, jeżeli całkowita ekspozycja wobec takiego klienta, wartość transakcji lub wartość parametrów ryzyka AIRB (PD/LGD/EL) ustalona dla klienta lub transakcji osiągnie określony próg, przyjęty dla tego poziomu decyzyjnego,
 - podejmowanie decyzji o przyznaniu uprawnień decyzyjnych poszczególnym pracownikom Banku lub o zmianie/cofnięciu tych uprawnień.
- f/ **Komitet ds. Jakości Danych i Rozwoju Systemów Informacyjnych**, realizujący zadania oraz posiadający uprawnienia decyzyjne w zakresie zasad i struktury funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych, zatwierdzania standardów działania dotyczących zarządzania danymi, przeprowadzania oceny skuteczności systemu zarządzania jakością danych, inicjowania działań mających na celu poprawę jakości danych w skali całego Banku w szczególności z uwzględnieniem potrzeb związanych z wyliczaniem regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku według metody AIRB.
- g/ **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** m.in. wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Pozostałe jednostki:

1. Jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Poniższy schemat prezentuje strukturę organizacyjną tego obszaru:

*jednostka organizacyjna tworząca integralne struktury oddziałów zagranicznych mBanku S.A.

Poszczególne jednostki mają ściśle określone role w procesie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w tym oceny indywidualnego ryzyka kredytowego klientów oraz określania reguł

selekcji klientów. Jednostki te opracowują w ramach swoich kompetencji metodologie i systemy wspierające wymienione obszary. Zadaniem jednostek kontroli ryzyka jest także raportowanie ryzyka i wsparcie naczelných organów Banku.

Departament Ryzyka Detalicznego:

- opracowywanie zasad i procesów zarządzania ryzykiem,
- akceptacja produktów bankowości detalicznej, z uwzględnieniem wpływu na różne typy ryzyka oraz wymogi kapitałowe,
- tworzenie raportów dla potrzeb monitorowania zasad zarządzania ryzykiem,
- rozwój i zarządzanie systemami wspierającymi proces oceny ryzyka i podejmowania decyzji,
- opracowywanie zasad podejmowania decyzji kredytowych,
- podejmowanie decyzji kredytowych (klienci indywidualni i biznesowi),
- administrowanie portfelem kredytowym,
- windykacja i restrukturyzacja, metodyki dla tych procesów,
- przeciwdziałanie nadużyciom kredytowym i kontrola ryzyka operacyjnego w procesie kredytowym.

Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego:

- realizacja polityki kredytowej Banku w odniesieniu do klientów obszaru bankowości korporacyjnej, krajów i instytucji finansowych,
- zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku i spółkach Grupy w wyżej wymienionych obszarach.

Departament Procesów Ryzyka Korporacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie zasad dotyczących korporacyjnego procesu kredytowego, monitorowanie jego efektywności,
- opracowywanie strategii korporacyjnego ryzyka kredytowego Grupy mBanku, a także polityk kredytowych, w tym polityk dotyczących sektorowego apetytu na ryzyko,
- przygotowywanie analiz portfelowych i raportowanie dla potrzeb zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym,
- rozwój i monitorowanie jakości modeli ratingowych klientów korporacyjnych, finansowych i detalicznych (modelowanie ryzyka kredytowego),
- prowadzenie rozliczeń i obsługi księgowej transakcji finansowania strukturalnego i mezzanine oraz należności objętych windykacją.

Departament Ryzyka Rynków Finansowych:

- identyfikacja, pomiar i kontrola ryzyka rynkowego, płynności oraz stopy procentowej księgi bankowej, w tym także opracowywanie propozycji limitów dla wyżej wymienionych rodzajów ryzyk,
- rozwój metod pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka i integracja kontroli ryzyka rynkowego, płynności, stopy procentowej w księdze bankowej w skali Banku oraz Grupy mBanku,
- pomiar i kontrola ryzyka kontrahenta z tytułu transakcji zawartych w obszarze rynków finansowych oraz transakcji pochodnych z klientami Banku, a także opracowywanie i rozwój metodologii wyznaczania ekspozycji kredytowej z tytułu transakcji pochodnych,
- zapewnienie adekwatności metodologicznej techniki wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Departamentu Rynków Finansowych, Departamentu Skarbu, Biura Maklerskiego, Departamentu Sprzedaży Rynków Finansowych oraz transakcji mezzanine finance Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine,
- organizacja procesów:
 - dopuszczania do obrotu handlowego instrumentów finansowych zawieranych przez jednostki organizacyjne obszaru rynków finansowych,

- oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) w zakresie ryzyka rynkowego, płynności oraz stopy procentowej w księdze bankowej,
 - pomiaru kapitału ekonomicznego z tytułu ryzyka rynkowego,
- oraz nadzór nad realizacją tych procesów,
- kalkulacja oraz monitorowanie wyniku finansowego jednostek organizacyjnych obszaru rynków finansowych,
 - niezależna operacyjna kontrola ryzyka generowanego przez Departament Rynków Finansowych, Departament Skarbu i Departament Sprzedaży Rynków Finansowych w ramach prowadzonego obrotu instrumentami finansowymi, w tym w szczególności kontrola:
 - wykorzystania limitów stop-loss,
 - zgodności transakcji zawartych przez pracowników jednostek front-office z warunkami rynkowymi,
- oraz sprawozdawczość w tym zakresie do Zarządu Banku oraz organów kolegialnych Banku.

Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem:

- integracja ryzyka i kapitału w ramach ICAAP,
- kontrola adekwatności kapitałowej oraz planowanie i limitowanie kapitału na ryzyko,
- integracja wyceny ryzyka (kapitał ekonomiczny, rezerwy, testy warunków skrajnych),
- integracja niefinansowych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka operacyjnego,
- formułowanie apetytu na ryzyko oraz koordynacja procesu wyznaczania strategicznych limitów ryzyka,
- walidacja modeli ilościowych,
- Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem,
- BION – Badanie i Ocena Nadzorcza.

Departament Zarządzania Projektami i Architekturą Ryzyka:

- zarządzanie portfelem projektów obszaru zarządzania ryzykiem,
- centrum kompetencji w obszarze zarządzania procesami,
- rozwój i optymalizacja architektury procesów i aplikacji IT obszaru zarządzania ryzykiem,
- zarządzanie aplikacjami IT obszaru zarządzania ryzykiem (biznesowe utrzymanie i rozwój),
- zarządzanie danymi obszaru zarządzania ryzykiem i współpraca z obszarem finansów w zakresie zcentralizowanego systemu informacji zarządczej.

Departament Ryzyka Oddziałów Zagranicznych Banku:

- zarządzanie ryzykiem kredytowym bankowości detalicznej, obsługa procesu oceny ryzyka kredytowego i udział w podejmowaniu decyzji kredytowych klientów w oddziałach zagranicznych,
- administrowanie i rozliczanie kredytów na rynkach zagranicznych,
- obsługa procesu windykacji i sprawowanie kontroli nad ryzykiem operacyjnym w procesie kredytowym dla produktów kredytowych w oddziałach zagranicznych.

2. Jednostki organizacyjne spoza obszaru zarządzania ryzykiem odpowiadają za zarządzanie i kontrolę pozostałych rodzajów ryzyka identyfikowanych w działalności Grupy mBanku (ryzyko biznesowe, kapitałowe, reputacji, prawne, działania systemów informatycznych, kadrowe i organizacyjne, bezpieczeństwa i braku zgodności).

3. Jednostki biznesowe biorą udział w zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka poprzez uwzględnianie ryzyka w decyzjach biznesowych, przy budowie oferty produktowej oraz w procesie akwizycji klientów. Jednostki te ponoszą ostateczną odpowiedzialność za podejmowanie ryzyka w ramach przyznaných limitów oraz za kształtowanie wyników Banku.

4. Jednostki kontrolne:

- **Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)** dokonuje niezależnego przeglądu procesu identyfikacji, podejmowania, pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka w ramach realizowanej funkcji kontroli i audytu wewnętrznego.
- **Departament Compliance (DC)** odpowiada za tworzenie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności regulacji wewnętrznych oraz standardów działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa.

3.3.2 Kultura zarządzania ryzykiem

Linie obrony

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o model trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi **Biznes** (linie biznesowe), odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem i kapitałem. Zadaniem Biznesu jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji i w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim **Ryzyko** (obszar zarządzania ryzykiem), **Bezpieczeństwo IT oraz funkcja Compliance**, wspiera Biznes, tworząc strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz odpowiednie polityki określające wytyczne dla Biznesu odnoszące się do decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka przez Biznes. Głównym celem drugiej linii obrony jest wspieranie Biznesu we wdrażaniu strategii i polityk oraz nadzorowanie funkcji kontrolnych w Grupie i ekspozycji na ryzyko.
- Trzecią linią obrony jest **Audyt Wewnętrzny**, dokonujący niezależnych ocen zarówno pierwszej jak i drugiej linii obrony.

Filary zarządzania ryzykiem

Ramy zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku wywodzą się z koncepcji trzech filarów:

- **Koncentracja na Kliencie** – dążenie do zrozumienia i zrównoważenia szczególnych potrzeb różnych interesariuszy Ryzyka (Biznes, Zarząd Banku, Rada Nadzorcza, akcjonariusze i organy nadzoru).
- **Jedno ryzyko** rozumiane, jako zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem i odpowiedzialność wobec klientów za wszystkie rodzaje ryzyka (określone w Katalogu Ryzyka Grupy mBanku).
- Perspektywa **ryzyko vs. stopa zwrotu** – wsparcie procesu podejmowania decyzji biznesowych na bazie długoterminowych relacji między ryzykiem a stopą zwrotu, unikając ryzyka zdarzeń skrajnych (tail risks).

Wizja Ryzyka

Obszar zarządzania ryzykiem jest **kluczowym partnerem** Biznesu i Zarządu w tworzeniu trwałej wartości Banku poprzez zapewnianie, w perspektywie długoterminowej, **równowagi** między oczekiwaną stopą zwrotu dla akcjonariuszy a stabilnością Grupy.

Misja Ryzyka

Zadania Ryzyka są realizowane poprzez:

- stosowanie właściwych strategii i polityk zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- weryfikację propozycji i decyzji Biznesu,
- niezależną kontrolę i raportowanie ryzyka.

Realizacja Inicjatywy Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem

Grupa mBanku stale doskonali proces kontroli i zarządzania ryzykiem z naciskiem na usprawnienie zintegrowanego zarządzania ryzykiem z perspektywy koncentracji na kliencie.

W Strategii „Jeden Bank” wskazano inicjatywę „Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem” (Customer Focus Integrated Risk), która jest realizowana w następujących pięciu kluczowych strumieniach:

- wzmocnienie dialogu Biznes-Ryzyko,
- apetyt na ryzyko,
- usprawnienie procesu kredytowego,
- wzmocnienie kompetencji pracowników obszaru zarządzania ryzykiem,
- uproszczenie i integracja architektury IT obszaru zarządzania ryzykiem.

Wybrane projekty realizowane w 2015 roku zostały opisane poniżej:

■ **Samooocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem**

Wdrożenie Samooceny ma na celu kompleksową ocenę ryzyka operacyjnego związanego z kluczowymi procesami w Banku oraz w spółkach Grupy, w szczególności poprzez:

- identyfikację istotnych ryzyk operacyjnych,
- inwentaryzację mechanizmów kontrolnych służących do ograniczania tych ryzyk,
- ocenę adekwatności i efektywności mechanizmów kontrolnych,
- a następnie ocenę poziomu ryzyka oraz opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

Wdrożenie procesu Samooceny zostało podzielone na dwa etapy. W połowie 2015 roku został zakończony drugi etap wdrażania Samooceny w Banku, tym samym procesem Samooceny został objęty cały obszar działalności Banku. W 4 kwartale 2015 roku rozpoczęło się wdrożenie procesu Samooceny w spółkach Grupy.

Ponadto wdrożenie procesu Samooceny w Banku pozwoli na optymalizację i integrację dotychczasowych narzędzi kontroli ryzyka operacyjnego w celu lepszego dostosowania nowego procesu samooceny ryzyka i kontroli do profilu działalności biznesowej Grupy.

- **Polityka CRE** – modyfikacja „Polityki kredytowej Grupy mBanku dotyczącej finansowania nieruchomości przychodowych w ramach Grupy mBanku” (pierwszej wspólnej polityki na poziomie Grupy mBanku). Ustalenie w formie dialogu z biznesem ram apetytu na ryzyko i rozwoju akwizycji Grupy mBanku na tym rynku, w szczególności wypracowanie definicji komercyjnych nieruchomości przychodowych, identyfikacja ryzyk i wprowadzenie mitygantów tych ryzyk, stworzenie narzędzi do monitorowania portfela CRE na poziomie Grupy mBanku.
- **Migracja MtM.** Obszar zarządzania ryzykiem był kluczowym partnerem w strategicznym projekcie migracji klientów bankowości detalicznej do nowej platformy transakcyjnej. Wdrożenie zakończone w październiku 2015 zapewnia wszystkim klientom dostęp do nowoczesnej platformy i oferowanych przez nią mobilnych rozwiązań.
- **Projekt mMove** polegał na optymalizacji procesu udzielania kredytów hipotecznych dla detalicznych klientów indywidualnych.
- Program stałego zwiększania efektywności pracy w obszarze zarządzania ryzykiem oparty o zasady **Lean Management**, ze szczególnym naciskiem na wdrożenie kultury odpowiedzialności i mechanizmów ciągłego doskonalenia procesów. Celem programu jest umożliwienie absorpcji rosnącej liczby zadań wynikających z rozwoju biznesu i z lawinowo zwiększających się wymagań regulacyjnych, bez konieczności znacznego powiększania zasobów. Rozpoczęty w 2015 roku program będzie kontynuowany w kolejnych latach.

3.3.3 Dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem w Banku i Grupie jest udokumentowany. Kluczowe dokumenty w tym zakresie zostały przedstawione poniżej:

Strategie i polityki:

■ **Strategia Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku S.A.**

Dokument opracowany w powiązaniu ze Strategią „Jeden Bank” oraz Planem średniokresowym Grupy mBanku określa apetyt na ryzyko w Grupie mBanku, w tym kluczowe, jakościowe i ilościowe,

wytyczne dotyczące ryzyka, jak również identyfikuje zagrożenia wynikające z przyjętego modelu biznesowego wychodzące poza obszar Strategii.

■ **Strategia Zarządzania Korporacyjnym Ryzykiem Kredytowym Grupy mBanku S.A.**

Dokument opisuje zagadnienia związane z ryzykiem kredytowym w obszarze korporacyjnym; określa poziom apetytu na ryzyko oraz ogólne zasady zarządzania i limitowania korporacyjnego ryzyka kredytowego w Grupie.

■ **Strategia Zarządzania Detalicznym Ryzykiem Kredytowym Grupy mBanku S.A.**

Dokument określa generalne, kierunkowe założenia dotyczące procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym, w tym między innymi kwestie: formalnej organizacji i odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem kredytowym, apetytu na ryzyko, ogólnych założeń funkcjonujących procesów kredytowych, wykorzystywanych modeli decyzyjnych oraz systemów raportowych.

■ **Strategia Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Grupie mBanku S.A.**

Dokument opisuje zasady i elementy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie mBanku, w tym w szczególności następujące kwestie: profil ryzyka operacyjnego w Banku, apetyt Banku na ryzyko operacyjne, zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym.

■ **Strategia Zarządzania Ryzykiem Rynkowym Grupy mBanku S.A.**

Dokument opisuje kluczowe kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym w Grupie, w tym: określa uwarunkowania mające wpływ na profil ryzyka rynkowego, definiuje apetyt na ryzyko rynkowe oraz wyznacza ramy dla zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie poprzez określenie organizacji, ról i odpowiedzialności, zdefiniowanie procesu zarządzania ryzykiem rynkowym, a także podejścia do zarządzania ryzykiem rynkowym w spółkach Grupy.

■ **Strategia Zarządzania Ryzykiem Płynności Grupy mBanku S.A.**

Dokument opisuje kluczowe kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem płynności w Grupie, w tym: określa uwarunkowania mające wpływ na profil ryzyka płynności, definiuje apetyt na ryzyko płynności oraz wyznacza ramy dla zarządzania ryzykiem płynności w Grupie poprzez określenie organizacji, a także ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, zdefiniowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności, a także kwestii podejścia do zarządzania ryzykiem płynności w spółkach Grupy.

■ **Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji w Grupie mBanku S.A.**

Dokument określa zasady i elementy zarządzania ryzykiem reputacji, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii profilu ryzyka reputacji oraz organizacji i metod zarządzania tym ryzykiem.

■ **Polityka Zarządzania Kapitałem Grupy mBanku S.A.**

Polityka zawiera opis organizacji procesu zarządzania kapitałem, w tym podstawowych celów, zasad i metod stosowanych w ramach procesu zarządzania kapitałem, a także celów strategicznych Grupy w obszarze kapitału.

■ **Polityka Zgodności w mBanku S.A.**

Dokument stanowi zbiór wytycznych postępowania i zasad organizacyjnych, które Bank realizuje spełniając wymogi polskiego prawa oraz uwzględniając zasady compliance w Grupie Commerzbanku, z zastrzeżeniem polskich wymogów prawnych, a także określa podstawowe zasady działania pracowników Banku oraz główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności i umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku.

■ **Polityka Zarządzania Modelami**

Dokument określa uczestników oraz ramowe zasady procesu zarządzania modelami, obejmujące zagadnienia dotyczące budowy modeli w Grupie mBanku, ich zatwierdzania, wdrażania, weryfikacji/walidacji, monitorowania, dokonywania zmian i związanego z tym procesu raportowania.

System limitowania:

■ **Księga limitów. Zasady limitowania ryzyka w Grupie mBanku**

Dokument zawiera opis wystandardyzowanych ram dla procesu i systemu limitów stosowanych w kontroli i zarządzaniu ryzykiem Grupy zapewniających przełożenie apetytu na ryzyko na konkretne

ograniczenia poziomu ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku i spełnienie wymogów regulacyjnych.

Dokumentacja ICAAP:

- **Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ICAAP) w Grupie mBanku S.A. – Kluczowe Zasady**
Dokument zawiera opis realizowanego w Grupie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (w tym koncepcji zdolności absorpcji ryzyka) oraz przebiegu poszczególnych etapów tego procesu.
- **Dokument opisujący koncepcję wyznaczania kapitału na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka**
- **Koncepcja potencjału pokrycia ryzyka (RCP)**

3.3.4 Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)

Grupa mBanku dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażona oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w działalności Grupy mBanku.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Grupie mBanku składa się z sześciu etapów realizowanych przez jednostki organizacyjne mBanku i spółki Grupy mBanku. Są to:

- inwentaryzacja ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka,
- agregacja kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- planowanie i alokacja kapitału ekonomicznego na linie biznesowe i spółki Grupy,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Proces podlega regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku i nadzorowanym przez Radę Nadzorczą Banku.

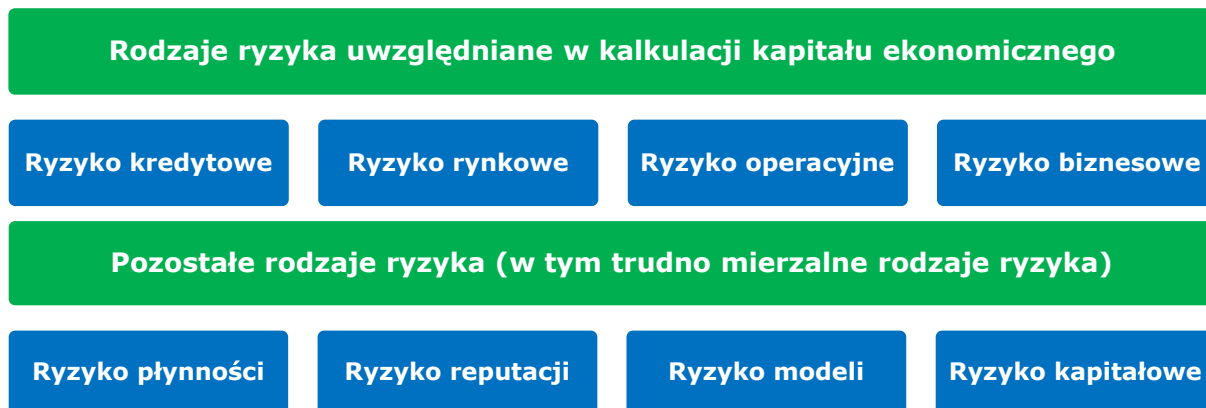
Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej.

Istotne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane w działalności Grupy w ramach funkcjonującego w niej procesu inwentaryzacji ryzyka realizowanego na podstawie zasad określonych w ramach ICAAP, są klasyfikowane do jednej z dwóch grup:

- do pierwszej grupy zaliczane są rodzaje ryzyka uwzględniane w procesie szacowania kapitału ekonomicznego,
- drugą grupę stanowią pozostałe rodzaje ryzyka (w tym trudno mierzalne rodzaje ryzyka), które są zarządzane z zastosowaniem odpowiednich procesów. Ponadto, zgodnie z zasadami ICAAP obowiązującymi dla Grupy, dla pozostałych rodzajów ryzyka może zostać oszacowany bufor kapitałowy.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka:

Kapitał wewnętrzny

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku. Kapitał wewnętrzny jest sumą:

- kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego,
- kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

Kapitał ekonomiczny wyznacza się za pomocą metod ilościowych pozwalających w sposób adekwatny odzwierciedlić poziom ryzyka.

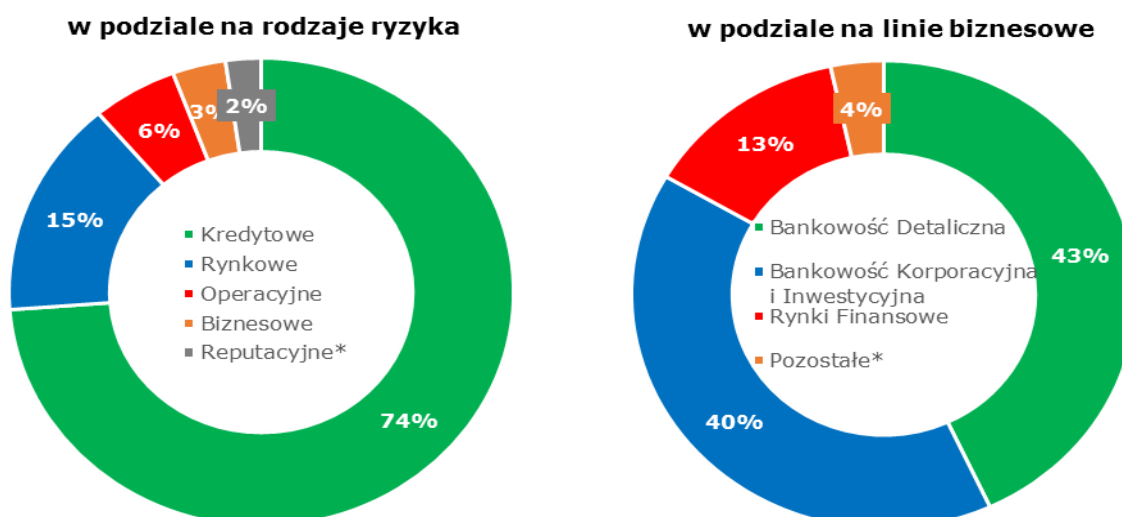
Analogicznie jak w 2014 roku, w roku 2015 mBank kalkulował kapitał ekonomiczny dla wszystkich rodzajów ryzyka przy poziomie ufności wynoszącym 99,91% w rocznym horyzoncie czasowym. Przy kalkulowaniu łącznego kapitału ekonomicznego Bank nie uwzględniał efektu dywersyfikacji pomiędzy różnymi rodzajami ryzyka.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, decyzję dotyczącą wysokości kapitału na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka podejmuje Komitet ds. Zarządzania Kapitałem. W 2015 roku Bank utrzymywał kapitał na pokrycie ryzyka reputacji.

Struktura kapitału wewnętrznego i całkowitego wymogu kapitałowego

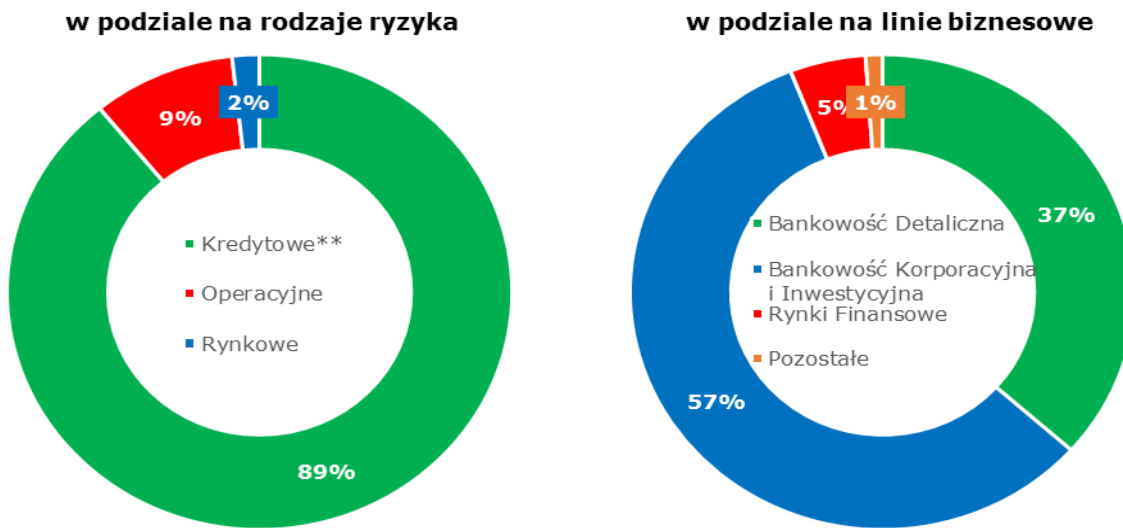
Na poniższych wykresach przedstawiono strukturę kapitału wewnętrznego oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku w podziale na poszczególne rodzaje ryzyka oraz linie biznesowe.

Struktura kapitału wewnętrznego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku

*Kapitał na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka (ryzyko reputacji) nie jest alokowany na linie biznesowe. Na wykresie prezentującym strukturę kapitału wewnętrznego wg linii biznesowych kapitał na ryzyko reputacyjne jest uwzględniony w pozycji „Pozostałe”

Struktura całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku

**W pozycji przedstawiającej ryzyko „Kredytowe” uwzględniony został także floor nadzorczy wynikający z objęcia metodą AIRB ekspozycji kredytowych spółki mLeasing SA.

Wyższy udział ryzyka rynkowego w strukturze kapitału wewnętrznego (w stosunku do udziału w strukturze wymogu kapitałowego) wynika z faktu, że model kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe obejmuje dodatkowe czynniki ryzyka, które zgodnie z obowiązującą metodą nie generują wymogu kapitałowego (przede wszystkim ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym oraz spread kredytowy na portfelu papierów rządowych w portfelu bankowym).

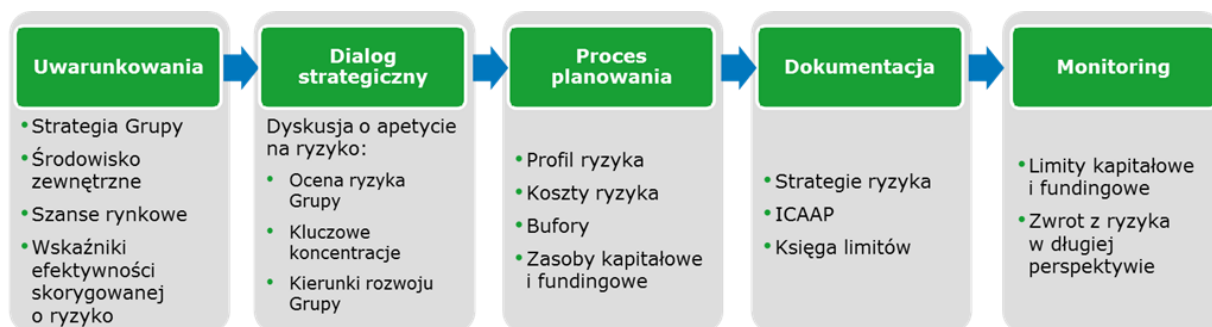
Istotnie niższy udział kapitału wewnętrznego przypisanego Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (w porównaniu do udziału tej linii biznesowej w strukturze wymogu kapitałowego), wynika z efektu dywersyfikacji rozpoznawanego w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe. Odwrotny efekt w przypadku Bankowości Detalicznej wynika z uwzględnienia horyzontu zapadalności produktów hipotecznych (w szczególności kredytów mieszkaniowych) w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe (versus brak korekty ze względu na termin zapadalności w regulacyjnej wadze ryzyka).

3.3.5 Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko, jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej. Apetyt na ryzyko wynikający z dostępnej bazy kapitałowej i finansowania stanowi punkt wyjścia dla zarządzania ryzykiem w Banku i dlatego wpływa na proces budżetowania i proces alokacji kapitału.

Ramy zarządzania apetytem na ryzyko

Przebieg wdrożonego w Grupie mBanku procesu zarządzania apetytem na ryzyko ilustruje poniższy schemat.

Apetyt na ryzyko jest oparty na ocenie profilu ryzyka Grupy oraz poziomie zasobów na pokrycie ryzyka (ang. risk capacity) z punktu widzenia:

- kapitału,
- finansowania,
- ryzyk niefinansowych,
- miar efektywności skorygowanych o ryzyko (ang. Risk Adjusted Performance Measures).

Apetyt na ryzyko jest punktem wyjścia do ciągłego dialogu o profilu ryzyka wewnątrz organizacji. Podczas strategicznych dyskusji Zarząd określa ogólne kierunki rozwoju Grupy i poszczególnych linii biznesowych. Sformułowane ogólne wytyczne stanowią podstawę stałego dialogu między kierownictwem i Zarządem, który materializuje się w postaci wytycznych specyficznych dla danego portfela. Wytyczne dotyczące apetytu na ryzyko podlegają dalszej dekompozycji na kluczowe mierniki i cele w trakcie procesu zintegrowanego, strategicznego planowania, które są następnie kaskadowane na niższe szczeble organizacji w operacyjnej fazie planowania. Dokumentacja apetytu na ryzyko i jego monitoring tworzą właściwy mechanizm kontroli chroniący cele Grupy.

Bufory kapitałowe

Apetyt na ryzyko jest ustalany poniżej zasobów na pokrycie ryzyka (risk capacity), określonych na podstawie minimalnych standardów adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich, w celu zapewnienia przetrwania Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, umożliwiając w ten sposób zapewnienie zdolności absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem poziomu źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno dla kapitału regulacyjnego, jak i wewnętrznego. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych.

W przypadku Grupy mBanku apetyt na ryzyko uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, ustalając odpowiednie bufory kapitałowe, niezbędne w przypadku materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniające nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

Zdolność do absorpcji ryzyka

Zdolność do absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej ekonomicznej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach),
- przestrzeganie wewnętrznych ograniczeń ustalonych dla regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitowania ryzyka

W celu zapewnienia efektywnej alokacji apetytu na ryzyko Grupa mBanku wdrożyła system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Koncepcję struktury limitów i proces zarządzania limitami opisano w dokumencie „Księga limitów. Zasady limitowania ryzyka w Grupie mBanku S.A.”, przyjętym przez Radę Nadzorczą. Zaakceptowane wartości limitów są przedstawione w Księdze Limitów – rejestr limitów.

3.3.6 Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP

Testy warunków skrajnych są istotnym elementem procesu ICAAP wykorzystywanym w zarządzaniu Bankiem i Grupą oraz planowaniu kapitałowym. Testy warunków skrajnych pozwalają ocenić odporność Grupy w kontekście ekstremalnych, ale wiarygodnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych.

Zintegrowane testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych lat kalendarzowych (dla ryzyka płynności - w horyzoncie rocznym). Scenariusz ryzyka, tj. najbardziej prawdopodobny (w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych

lat kalendarzowych) scenariusz negatywnych odchyień od scenariusza bazowego, wyrażony za pomocą wskaźników makroekonomicznych i finansowych, jest wspólny dla wszystkich rodzajów ryzyka oraz zgodny ze scenariuszem przyjętym na poziomie grupy podmiotu dominującego wobec Banku.

Zintegrowany scenariusz makroekonomiczny umożliwia kompleksową analizę wszystkich rodzajów ryzyka pokrytych kapitałem wewnętrznym oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku oraz Grupy.

Wyniki testów warunków skrajnych obejmują następujące miary:

- 1/ kapitał ekonomiczny w warunkach skrajnych (obejmujący kapitał na ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne i ryzyko biznesowe),
- 2/ potencjał pokrycia ryzyka (RCP) w warunkach skrajnych,
- 3/ normy płynnościowe w warunkach skrajnych.

Kapitał wewnętrzny w warunkach skrajnych jest wyznaczany jako wynik kalkulacji przeprowadzanych zgodnie z obowiązującą metodyką wyliczania kapitału wewnętrznego, ale z wykorzystaniem parametrów wejściowych typowych dla warunków skrajnych.

Scenariusze makroekonomiczne w warunkach skrajnych są aktualizowane z częstotliwością kwartalną lub ad hoc, o ile zaistnieje taka konieczność. Bazując na scenariuszach testów warunków skrajnych szacuje się zapotrzebowanie na kapitał wewnętrzny oraz negatywny wpływ niekorzystnego scenariusza makroekonomicznego na wynik finansowy.

Dodatkowo, raz w roku, Bank przeprowadza **uzupełniające testy warunków skrajnych** stosując bardziej dotkliwy scenariusz ryzyka i/lub wpływ wybranych zdarzeń. Dla Grupy i Banku przeprowadzane są tzw. **odwrócone testy warunków skrajnych**, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Grupy i Banku. Odwrócone testy warunków skrajnych są wykorzystywane do weryfikacji awaryjnych planów kapitałowych i płynnościowych Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych są przeprowadzane w trybie odwrotnym do klasycznych testów warunków skrajnych – od efektu do przyczyny – i stanowią ich uzupełnienie. Odwrócone testy warunków skrajnych są dodatkowym elementem analizy odporności Banku na negatywne czynniki makroekonomiczne i swoiste.

Grupa i Bank uczestniczą w przeprowadzanych corocznie przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) **regulacyjnych testach warunków skrajnych**, w celu określenia wpływu zakładanych makroekonomicznych scenariuszy w warunkach skrajnych na bilans oraz rachunek zysków i strat Grupy, jak również na zewnętrzne normy ostrożnościowe.

3.3.7 Planowanie kapitału

Planowanie wymaganego kapitału – faza strategiczna

Faza strategiczna planowania kapitałowego ma formę dialogu strategicznego pomiędzy Zarządem, obszarem zarządzania ryzykiem, obszarem finansów i liniami biznesowymi, w wyniku którego ustala się pożądane kierunki rozwoju działalności, które mają wspierać realizację celów biznesowych Grupy mBanku.

Grupa planuje swoją działalność i związany z nią apetyt na ryzyko w granicach swojej zdolności do absorpcji ryzyka oraz ograniczeń wynikających z wymogów regulacyjnych, których spełnienie jest wymagane zarówno w warunkach normalnych, jak też w warunkach skrajnych.

W świetle powyższego, planowane zmiany wielkości i struktury działalności gospodarczej Grupy, jak również przewidywane zmiany w otoczeniu regulacyjnym, są uwzględniane przy szacowaniu wymaganego kapitału w procesie planowania. Wymagany kapitał jest szacowany z użyciem parametrów ryzyka, które odzwierciedlają oczekiwania makroekonomiczne przyjęte w procesie planowania, z uwzględnieniem planowanych zmian w metodologii.

W sytuacji, gdy kapitał potrzebny do realizacji celów biznesowych Grupy przekracza kwotę zasobów kapitałowych dostępnych do alokacji, konieczna jest weryfikacja celów biznesowych.

Po ustaleniu kierunków strategicznych analizowane są kluczowe koncentracje ryzyka, wynikające z obecnego oraz planowanego profilu ryzyka, a Zarząd określa akceptowalny poziom związanych z nimi czynników ryzyka. Kluczowe koncentracje ryzyka są identyfikowane w oparciu o analizę odwróconych testów warunków skrajnych. Cele kapitałowe są wyznaczane z uwzględnieniem potrzeb kapitałowych wynikających z potencjalnej materializacji kluczowych czynników ryzyka rozpoznanych w procedurze odwróconych testów warunków skrajnych i ustalonych na poziomie uznanym za zgodny z docelowym poziomem tolerancji ryzyka. Wpływ czynników ryzyka na pozycję kapitałową Grupy określany jest na podstawie symulacji warunków skrajnych.

Procesowi ustalenia strategicznych celów finansowych towarzyszy strategiczna alokacja zasobów kapitałowych na poszczególne obszary działalności, z uwzględnieniem długoterminowego zwrotu z kapitału.

Planowanie wymaganego kapitału – faza operacyjna

Na podstawie kierunków strategicznych ogólne cele bilansowe zostają doprecyzowane na etapie operacyjnym planowania kapitałowego (proces oddolny). Na tym etapie dostępny kapitał jest porównywany z zapotrzebowaniem na kapitał (wynikającym z rozwoju działalności i rezultatów testów warunków skrajnych), w celu określenia efektywnej alokacji kapitału na niższe poziomy.

Jednostki biznesowe tworzą własne plany cząstkowe na podstawie przyjętych założeń makroekonomicznych, celów finansowych oraz oceny możliwości rozwoju działalności.

W celu określenia akceptowalnego z punktu widzenia konsumpcji kapitału profilu ryzyka, prognozowane wolumeny (plany cząstkowe) i wynikające z nich zapotrzebowanie na kapitał regulacyjny i kapitał ekonomiczny porównywane są, w procesie iteracyjnym, z dostępnymi zasobami i strategicznymi wytycznymi.

Limity wspierające plan kapitałowy

Aby zapewnić adekwatne wykorzystanie dostępnych zasobów w celu realizacji celów biznesowych ustala się corocznie aktualizowane limity. Wielopoziomowa struktura limitów ma na celu zapewnienie przełożenia apetytu na ryzyko na konkretne ograniczenia nałożone na ryzyka występujące w poszczególnych obszarach działalności Grupy.

Dostępna baza kapitałowa

Efekt końcowy procesu planowania polega na ustaleniu docelowego poziomu regulacyjnej (fundusze własne) i ekonomicznej (RCP) bazy kapitałowej, potrzebnej na pokrycie koncentracji ryzyka w działalności bieżącej oraz działalności planowanej, wyrażonej przez całkowity wymóg kapitałowy i łączną kwotę kapitału wewnętrznego.

3.4. Ryzyko kredytowe

3.4.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniającą koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym, w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy (KKG). Podział zadań w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym wygląda następująco:

- **Departament Ryzyka Detalicznego (DRY)** odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz innymi rodzajami ryzyka w ramach bankowości detalicznej mBanku. Głównymi funkcjami operacyjnymi DRY (realizowanymi na rynku polskim) są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych wobec poszczególnych zaangażowań i transakcji, ograniczanie ryzyka operacyjnego (wyłudzeń kredytowych), nadzór nad zautomatyzowanym procesem kredytowym, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz ich monitorowanie, windykacja telefoniczna i windykacja prawna należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego, kalkulacji zdolności kredytowej klientów detalicznych oraz inne elementy polityki kredytowej przedstawiane do akceptacji Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej. Rozwiązania funkcjonujące na rynku polskim są adaptowane także w oddziałach zagranicznych (w Czechach i na Słowacji) - w tym zakresie DRY ściśle współpracuje z Departamentem Ryzyka Oddziałów Zagranicznych. Departament odpowiada również za implementację zasad oceny w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych, raportuje jakość portfela kredytowego oraz monitoruje jakość danych używanych w procesie oceny ryzyka. W zakresie, w jakim pozwalają na to regulacje zewnętrzne DRY uczestniczy w procesie zarządzania ryzykiem spółek Grupy posiadających w ofercie produkty detaliczne obciążone ryzykiem kredytowym.

- **Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego (DOR)** odpowiada za zarządzanie jakością portfela kredytowego Banku oraz jednostek zależnych Grupy mBanku w odniesieniu do zaangażowań wobec przedsiębiorców, w tym także względem zaangażowań restrukturyzowanych oraz podlegających restrukturyzacji. Kluczowymi funkcjami realizowanymi przez DOR są: opracowywanie zasad polityki kredytowej wobec klientów obszaru bankowości korporacyjnej, krajów i instytucji finansowych oraz opracowywanie założeń do strategii ryzyka kredytowego w wymienionym zakresie, podejmowanie lub udział w podejmowaniu decyzji kredytowych dotyczących ekspozycji regularnych i nieregularnych, z uwzględnieniem wpływu na ryzyko operacyjne, reputacyjne, płynności oraz na wymogi kapitałowe i zwrot z zaangażowanego kapitału; analiza, ocena i kontrola ryzyka kredytowego krajów, banków, międzynarodowych instytucji finansowych oraz klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, kontrola przestrzegania limitów kredytowych na kraje, banki, międzynarodowe instytucje finansowe oraz na klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy mBanku z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, realizacja procesu wczesnego ostrzegania o utracie zdolności kredytowej klientów korporacyjnych (Proces EW – Early Warning), w tym zarządzanie Listą Watch (LW), zarządzanie rezerwami na ryzyko kredytowe Banku, w obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej; monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem struktury branżowej oraz związanego z tym ryzyka koncentracji. Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez dedykowaną jednostkę organizacyjną, Wydział Operacji Kredytowych – Spółki Grupy, w Departamencie Oceny Ryzyka Korporacyjnego. Głównymi zadaniami Wydziału są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami spółek zależnych Banku, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez spółki zależne Banku.
- **Departament Procesów Ryzyka Korporacyjnego (DPR)** odpowiada za: opracowywanie strategii korporacyjnego ryzyka kredytowego, kształtowanie polityki kredytowej w obszarze bankowości korporacyjnej, opracowywanie przekrojowych analiz portfelowych, w tym branżowych, produktowych, koncentracji ekspozycji; sporządzanie raportów i sprawozdawczości na potrzeby organów nadzoru, organów Banku oraz jednostek organizacyjnych Banku, z zakresu portfela ekspozycji kredytowych Banku oraz spółek Grupy. DPR opracowuje i wdraża zasady korporacyjnego procesu kredytowego oraz monitoruje jego efektywność, administruje aplikacjami wspierającymi korporacyjny proces kredytowy oraz wspiera ich użytkowników. W obszarze działania DPR pozostaje również rozwój i kontrola jakości modeli ratingowych dla klientów korporacyjnych, finansowych i detalicznych w Banku oraz spółkach Grupy mBanku. DPR administruje rezerwami na ryzyko kredytowe w obszarze bankowości korporacyjnej, prowadzi rozliczenia i obsługę księgową kredytów i gwarancji udzielonych przez Departament Finansowania Strukturalnego i Mezzanine oraz należności windykowanych będących w portfelu Departamentu Restrukturyzacji i Windykacji.
- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (DKR)** odpowiada za pomiar utraty wartości należności kredytowych, integrację wyceny ryzyka (kapitał ekonomiczny, testy warunków skrajnych, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA)) oraz walidację modeli.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym.

Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym.

Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych zaangażowań na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny, niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (lub weryfikacja wyceny dostarczonej z zewnątrz) oraz przeprowadzana jest ocena z punktu widzenia zgodności wartości zabezpieczeń z przyjętą polityką kredytową, w tym – z akceptowanymi poziomami LtV. Czynności te w całości

wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Departamencie Ryzyka Detalicznego, w pełnej niezależności od funkcji sprzedaży.

W ramach Grupy mBanku kredyty hipoteczne udzielane są klientom detalicznym również przez mBank Hipoteczny. Proces kredytowy oraz zasady oceny ryzyka są spójne z rozwiązaniami stosowanymi w mBanku – główna różnica polega na innym sposobie wyceny nieruchomości, tj. zastosowaniu wartości bankowo-hipotecznej (ustalonej zgodnie z zapisami Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych) zamiast wartości rynkowej.

3.4.2 Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- minimalne akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.4.3 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej jest polityka zabezpieczeń, która zakłada, że Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest powiązana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu. Do najczęściej stosowanych form zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie (częściowe lub warunkowe),
- kaucja pieniężna,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- weksel,
- gwarancje i poręczenia,
- list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu takich samych standardów, jakie obowiązują przy ocenie kredytobiorców.

Zabezpieczenia rzeczowe podlegają ocenie na podstawie wewnętrznych przepisów Banku. Wartość środków trwałych (innych niż pojazdy samochodowe) ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest najczęściej na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę m.in. następujące czynniki:

a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:

- rodzaj nieruchomości,

- status prawny,
- przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- charakterystyka techniczna budynków i budowli,
- charakterystyka gruntu,
- sytuacja na lokalnym rynku,
- inne czynniki cenotwórcze,

b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:

- ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
- charakterystyka techniczna i parametry,
- warunki eksploatacji i utrzymania ruchu,
- zgodność z obowiązującymi normami,
- dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
- aktualna sytuacja rynkowa,
- prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,

c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:

- wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów,
- możliwości sprzedaży,
- wymagane warunki magazynowania,
- ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane porozumienia ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczenia ekspozycji przez klienta w przypadku wzrostu wartości ekspozycji lub przypadku przekroczenia kwoty limitu. Jednocześnie wspomniane porozumienia ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Early Warning w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy wycena otwartych transakcji zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto, uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu, w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji buy-sell-back. Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy-sell-back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy mBanku. Spółki Grupy mBanku akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obarczonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności, rodzaju oferowanych produktów i ryzyka transakcji.

mBank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez Bank zakładzie ubezpieczeniowym.

mLeasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do katalogu zabezpieczeń stosowanych w mBanku. Akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste: poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, przystąpienia i przejęcia długu, jak i rzeczowe: hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i cesje

praw z polis ubezpieczeniowych oraz kaucje. mLeasing przyjmuje również oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

mFaktoring akceptuje jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez mBank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów. W przypadku prowadzenia obsługi kilku spółek wchodzących w skład jednej grupy kapitałowej, zwyczajowym zabezpieczeniem jest pełnomocnictwo do krzyżowego zarachowania środków z umów zawartych z poszczególnymi spółkami.

3.4.4 System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym **w obszarze bankowości korporacyjnej** jest system ratingowy, oparty na dwóch podstawowych elementach:

- ratingu dłużnika (PD-rating) - określającym prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań,
- ratingu kredytowym (EL-rating) - określającym oczekiwaną stratę (EL), i biorącym pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu PD*LGD. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1.0 do 6.5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej 30 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł, niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2			3		4				5		6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B+	B	B-	B-	CCC+	CCC bis CC-	Nie dotyczy	C, D-I, D-II
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny									Default		

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. W ujęciu tego modelu strata zdefiniowana jest jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz możliwej, zrealizowanej w postępowaniu egzekucyjnym wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej CCF obejmujący cały portfel detaliczny. Model ten bazuje na danych historycznych. Współczynnik konwersji kredytowej jest integralną częścią modelu EAD,
- model parametru PD o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym modele aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Wszystkie spółki Grupy mBanku, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym na systemach ratingowych stosowanych przez Grupę mBanku. Zastosowany system ratingowy wynika z charakteru prowadzonej działalności, przy czym spółka faktoringowa

i leasingowa używają ratingu dłużnika (PD-rating), zaś leasing dodatkowo ratingu kredytowego (EL-rating). W przypadku kredytów hipotecznych i leasingu nieruchomości stosowany jest rating oparty na miarach nadzorczych (slotting approach).

3.4.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku oraz w spółkach Grupy, w tym między innymi modele scoringowe, prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące oraz walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyłeń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. W przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań jednostka modelująca przeprowadza rekalkulacje przedmiotowych modeli.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym, w przypadku metody AIRB, wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w „Polityce Zarządzania Modelami” („PZM”) i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Rejestrze Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność jednostki walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy/utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W mBanku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji w Departamencie Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (Jednostka Walidacyjna).

Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę:

- modeli,
- ich implementacji,
- procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji, zatwierdzanym przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Wszystkie modele wykorzystywane do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego w ramach metody AIRB są poddawane walidacji.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną „Politykę zmian metody IRB”. Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, jak również zasady oraz obowiązki związane z koniecznością realizacji wymogu dokumentacyjnego, związanego z prowadzeniem rejestru zmian metody statystycznej.

3.4.6. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych

Sposób wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

W celu rozpoznania utraty wartości dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji

kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku, gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest niższa od wartości bilansowej brutto, uznaje się, że wystąpiła utrata wartości. Skutkuje to koniecznością dokonania odpisu aktualizującego bilansową ekspozycję kredytową i/lub zawiązaniem rezerwy na pozabilansową część ekspozycji kredytowej.

W przeciwnym przypadku nie stwierdza się utraty wartości i klasyfikuje się ekspozycję do portfela IBNR (*Incurring But Not Reported loss*), zaistniałych lecz niezareportowanych strat. Rezerwa dla portfela IBNR tworzona jest w ujęciu grupowym.

Wielkość tworzonego odpisu/rezerwy (dla ekspozycji należącej do portfela IBNR) odpowiada szacowanej wartości poniesionej straty i jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w momencie wystąpienia utraty wartości z uwzględnieniem przewidywanej wartości straty księgowej (w ujęciu procentowym) oraz prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia utraty wartości ekspozycji.

3.4.6.1 Należności korporacyjne

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane przy pomocy regresji logistycznej opartej na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych na temat finansowanego podmiotu. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. W oparciu o istniejący w Banku okres monitoringowy oszacowano, że średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, wynosi 6–8 miesięcy (w zależności od wielkości firmy) – jest to tzw. okres identyfikacji straty (ang. LIP: Loss Identification Period). Zatem w obliczeniach przyjęto dla parametru PD horyzont obserwacji równy 6-8 miesięcy, a jego wartość uzyskiwana jest w wyniku przeskalowania oryginalnej wartości 12-miesięcznego PD-ratingu pochodzącego z modelu ratingowego dla korporacji. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w przypadku zaistnienia stanu default (EAD) pomnożonego przez PD oraz LGD.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych, w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

3.4.6.2 Należności detaliczne

Do celów pomiaru utraty wartości w obszarze detalicznym stosuje się dwa sposoby wyznaczania parametrów ryzyka kredytowego. W przypadku rynku polskiego wykorzystywane są parametry analogiczne do pochodzących z metodyki AIRB (zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego), po niezbędnej eliminacji różnic pomiędzy podejściem wynikającym z AIRB i MSR 39. W przypadku rynku czeskiego i słowackiego parametry ryzyka szacowane są w oparciu o macierze migracji.

Do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości wykorzystywany jest 12-miesięczny okres identyfikacji straty (LIP) wyznaczony w oparciu o bieżące dane wewnętrzne dotyczące bankowych procesów i możliwości detekcji zaistniałych strat.

3.4.6.3 Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

- a) identyfikacja w podejściu indywidualnym przesłanek utraty wartości (loss events), a w przypadku wystąpienia przesłanki – klasyfikacja klienta do kategorii default,
- b) oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,
- c) kalkulacja utraty wartości uwzględniająca bieżącą wartość szacowanych przyszłych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- d) ewidencja księgowa odpisów aktualizujących oraz rezerw.

Przesłanki utraty wartości podzielono na twarde, których zajście determinuje klasyfikację klienta do kategorii default oraz miękkie, gdy dane zdarzenie może, ale nie musi spowodować przeklasyfikowania klienta do kategorii default. Analityk kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich przesłanek utraty wartości jest zasygnalizowanie sytuacji, które mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącym do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Lista twardych przesłanek utraty wartości:

1. Okres przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika przekracza 90 dni (dla banków - 14 dni) oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł.
2. Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika.
3. Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem jest zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, prowadząca do:
 - a) umorzenia części zobowiązania lub
 - b) odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałaby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.
4. Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
7. Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek utraty wartości jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

- a) rządów i banków centralnych,
- b) banków,
- c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,
- d) jednostek samorządu terytorialnego,
- e) ubezpieczycieli,
- f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek utraty wartości dla poszczególnych typów podmiotów ma na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W celu weryfikacji utraty wartości ekspozycji dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej, które pozwala stwierdzić czy nastąpiła utrata wartości. W przypadku gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest większa od wartości bilansowej brutto, nie stwierdza się utraty wartości i nie dokonuje się odpisu.

W przypadku sytuacji specyficznych, dla których przyszłe przepływy są jednoznacznie uwarunkowane zdarzeniami jednostkowymi (zgodnie z metryką dyskretną), Bank szacuje prawdopodobieństwo takich zdarzeń jako podstawę do wyliczenia kwoty należnych rezerw.

3.4.6.4 Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

W przypadku obszaru bankowości detalicznej w Polsce przesłanki utraty wartości rozpoznawane są na poziomie klienta, tj. z uwzględnieniem wszystkich jego zobowiązań. W oddziałach zagranicznych stosuje się podejście transakcyjne, w którym każda ekspozycja kredytowa klienta analizowana jest niezależnie od innych.

Najczęściej występującą przesłanką utraty wartości jest opóźnienie w spłacie, które wyznaczone jest w różny sposób w zależności od wyżej wymienionego podejścia. W obszarze bankowości detalicznej w Polsce przesłanka utraty wartości ma miejsce, gdy kwota wymagalna wszystkich ekspozycji klienta, przeterminowanych powyżej 30 dni, przekracza 500 PLN, a największe opóźnienie w spłacie jest większe niż 90 dni.

W oddziałach czeskim i słowackim mBanku przesłankę utraty wartości stanowi zaległość przekraczająca odpowiednio 3000 CZK lub 120 EUR, opóźniona powyżej 90 dni.

Dodatkowo we wszystkich oddziałach przesłankę utraty wartości stanowią poniższe zdarzenia:

- restrukturyzacja danego zobowiązania kredytowego,
- upadłość dłużnika,
- uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie,
- sprzedaż wierzytelności kredytowej ze znaczną stratą ekonomiczną,
- stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania,
- wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW).

3.4.6.5 Pokrycie rezerwami poszczególnych pod-portfeli

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4).

Pod-portfel	31.12.2015		31.12.2014	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	4,95	0,02	4,52	-
2	37,38	0,04	31,53	0,04
3	20,22	0,17	17,34	0,13
4	22,02	0,28	25,49	0,33
5	5,53	0,87	5,83	1,04
6	0,64	1,54	0,51	1,69
7	1,80	3,61	2,23	3,81
8	1,03	0,02	4,80	0,01
pozostałe *)	2,40	-	2,39	-
kategoria default	4,03	57,57	5,36	49,03
Razem	100,00	2,55	100,00	2,90

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów analogicznych jak mBank S.A.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku 42,33% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2014 r. – 36,05%).

Rozkład pokrycia rezerwą portfela z kategorii non-default pozostał bez istotnych zmian w porównaniu do roku 2014. Udział pokrycia rezerwą portfela z kategorii default wyraźnie wzrósł (z 49,03% do 57,57%).

3.4.6.6 Przejęte zabezpieczenia

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w punkcie 2.25. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę spółek Grupy oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę ich Zarządów. W 2015 roku i w 2014 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 6 768 tys. zł i obejmowała głównie nieruchomości stanowiące zabezpieczenie kredytów hipotecznych oraz przedmioty leasingu (31 grudnia 2014 rok – 8 192 tys. zł). Wartość przejętych zabezpieczeń została ujęta w pozycji zapasy w Nocie 27.

3.4.7 Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance

Definicja

Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegotiacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Grupa oferuje klientom, którzy są tymczasowo w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Umowy te mogą być inicjowane przez klienta lub podmiot finansujący z Grupy i obejmują m.in. restrukturyzację zadłużenia, nowy harmonogram spłaty oraz odroczenie terminu płatności rat kapitałowych przy utrzymaniu płatności odsetek.

Grupa nie traktuje kredytów ze zmienionymi warunkami, jako podlegających polityce forbearance w przypadkach, gdy zmiany wynikają z wniosku klienta, oraz nie występują bieżące, lub nie są przewidywane trudności finansowe klienta, a ponadto modyfikacje warunków umowy spełniają kryteria polityki decyzyjnej dla zdrowego portfela.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie podmiotu finansującego z Grupy o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Grupa renegotjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka defaultu (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Grupa prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

W przypadku refinansowania długu jako regułę stosuje się przeklasyfikowanie klienta do kategorii default.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez Grupę, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów) a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Grupy poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych działań podlegających polityce forbearance, ale obejmuje te najczęściej stosowane.

- zwiększenie kwoty kredytu,
- zmiana harmonogramu spłat,
- wydłużenie ostatecznej daty spłaty/ przedłużenie czasu trwania kredytu,
- restrukturyzacja (średnio lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów),

- standstills.

Zarządzanie ryzykiem

Działania z zakresu forbearance są w Grupie od wielu lat integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfele forbearance podlegają regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka związanego z detalicznym portfelem forbearance ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej procesowi udzielania ulgi towarzyszy przeprowadzanie testu impairmentowego. Rozpoznanie utraty wartości należności skutkuje przejściem obsługi klienta przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji. Wszystkie produkty kredytowe udzielone klientom obsługiwanym w obszarze restrukturyzacji mają status forbearance. Klienci bez rozpoznanej utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek trwałej utraty wartości należności Grupy.

Grupa nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia z forbearance

Grupa zaprzestaje wykazywania produktu pomocowego jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- umowa jest uważana jako niezagrożona (performing),
- przeprowadzono analizę kondycji finansowej dłużnika, która potwierdziła wyjście klienta z trudności finansowych,
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- co najmniej od połowy okresu próby wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (na kontrakcie nie występowały opóźnienia w spłacie przekraczające 31 dni) zgodnie z harmonogramem ustalonym w momencie udzielenia ulgi,
- na koniec okresu żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 31 dni w kwocie wyższej niż 500 zł.

Charakterystyka portfela

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2015 roku.

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Opisy aktualizacyjne	Wartość netto
Saldo na 31.12.2014	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912
Wyjścia z forbearance	(418 141)	(358 851)	(187 837)	(230 304)
Wejścia do forbearance	505 926	156 103	71 516	434 410
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(162 592)	(222 844)	27 124	(189 716)
Saldo na 31.12.2015	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2014 roku.

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Opisy aktualizacyjne	Wartość netto
Saldo na 31.12.2013	1 995 592	1 526 073	588 260	1 407 332
Wyjścia z forbearance	(148 406)	(124 487)	(51 335)	(97 071)
Wejścia do forbearance	605 363	261 236	92 086	513 277
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(170 831)	86 181	116 795	(287 626)
Saldo na 31.12.2014	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	Wartość netto
Należności od banków	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302
Klienci indywidualni:	696 427	187 684	69 770	626 657
- Należności bieżące	52 130	5 871	2 472	49 658
- Kredyty terminowe, w tym:	644 297	181 813	67 298	576 999
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	515 660	116 469	36 393	479 267
Klienci korporacyjni	1 510 484	1 135 727	586 839	923 645
udzielone dużym klientom	572 640	436 131	244 646	327 994
udzielone średnim i małym klientom	937 844	699 596	342 193	595 651
Klienci budżetowi	-	-	-	-
Razem	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	Wartość netto
Należności od banków	1	-	-	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	2 281 717	1 749 003	745 806	1 535 911
Klienci indywidualni:	469 240	186 589	70 746	398 494
- Należności bieżące	22 222	17 119	6 888	15 334
- Kredyty terminowe, w tym:	447 018	169 470	63 858	383 160
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	379 103	124 180	51 564	327 539
Klienci korporacyjni	1 812 477	1 562 414	675 060	1 137 417
udzielone dużym klientom	765 447	693 510	369 616	395 831
udzielone średnim i małym klientom	1 047 030	868 904	305 444	741 586
Klienci budżetowi	-	-	-	-
Razem	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912

Udział portfela forborne stanowi 2,74% całego portfela (2014 r. – 2,91%). Większość portfela forborne (60%) jest wykazywana w kategorii default (2014 r. – 76%). Portfel ten w 46% jest pokryty rezerwą celową (2014 r. – 42%), a ponadto ryzyko braku spłaty jest mitygowane przyjętymi zabezpieczeniami w wartości nominalnej 1,32 mld zł (2014 r. – 1,56 mld zł).

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Refinansowanie	404 615	300 604	193 030	211 585
Zmiana warunków	1 802 296	1 022 807	463 579	1 338 717
Razem	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Refinansowanie	87 616	75 919	30 938	56 678
Zmiana warunków	2 194 102	1 673 084	714 868	1 479 234
Razem	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Polska	1 780 493	896 993	400 842	1 379 651
Zagranica	426 418	426 418	255 767	170 651
Razem	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Polska	1 677 732	1 145 017	535 520	1 142 212
Zagranica	603 986	603 986	210 286	393 700
Razem	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	803 512	37 483	4 986	798 526
do 30 dni	92 803	4 490	2 479	90 324
od 31 dni do 90 dni	21 788	3 388	626	21 162
powyżej 90 dni	10 360	10 360	62	10 298
Razem	928 463	55 721	8 153	920 310

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	337 904	81 317	1 495	336 409
do 30 dni	35 576	12 393	217	35 359
od 31 dni do 90 dni	1 881	1 093	-	1 881
powyżej 90 dni	125 117	125 117	88	125 029
Razem	500 478	219 920	1 800	498 678

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	421 074	415 503	200 536	220 538
do 30 dni	47 575	43 235	11 104	36 471
od 31 dni do 90 dni	36 698	35 848	17 434	19 264
powyżej 90 dni	773 101	773 104	419 382	353 719
Razem	1 278 448	1 267 690	648 456	629 992

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	551 981	363 797	184 529	367 452
do 30 dni	108 621	55 558	20 253	88 368
od 31 dni do 90 dni	72 579	61 669	32 984	39 595
powyżej 90 dni	1 048 059	1 048 059	506 240	541 819
Razem	1 781 240	1 529 083	744 006	1 037 234

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Branża drzewna	231 521	215 010	161 051	70 470
Branża finansowa	1 837	423	89	1 748
Branża spożywcza	32 832	31 971	9 853	22 979
Budownictwo	124 264	104 228	17 845	106 419
Działalność profesjonalna	50 834	13 136	8 313	42 521
Edukacja	1 714	1 316	81	1 633
Elektronika i AGD	96 706	5 980	6 876	89 830
Energetyka i ciepłownictwo	100 013	100 013	25 876	74 137
Handel detaliczny	82 086	62 017	22 189	59 897
Handel hurtowy	84 844	50 527	38 909	45 935
Hotele i restauracje	65 051	53 027	6 998	58 053
Informacja i komunikacja	65 647	63 792	33 316	32 331
Kultura i rozrywka	47 718	47 303	35 451	12 267
Metale	207 192	205 038	157 336	49 856
Opieka zdrowotna	4 720	4 513	614	4 106
Paliwa i chemia	13 390	7 631	4 288	9 102
Pozostałe przetwórstwo przemysłowe	13 583	12 612	6 764	6 819
Obsługa rynku nieruchomości	284 304	121 374	44 256	240 048
Rolnictwo	3 799	3 788	3 320	479
Tkaniny i odzież	5 156	3 353	947	4 209
Transport i logistyka	10 410	6 295	2 980	7 430
Usługi	62 860	56 831	16 098	46 762
Usługi komunalne	257	197	116	141
Inne	616 173	153 036	53 043	563 130
Razem	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Branża drzewna	240 825	220 775	112 399	128 426
Branża finansowa	964	964	1	963
Branża spożywcza	56 040	51 225	22 004	34 036
Budownictwo	154 328	144 880	19 774	134 554
Działalność profesjonalna	41 047	2 535	1 535	39 512
Edukacja	20 001	20 001	4 936	15 065
Elektronika i AGD	88 767	82 441	66 739	22 028
Energetyka i ciepłownictwo	109 109	109 109	17 619	91 490
Górnictwo	91 303	91 303	45 742	45 561
Handel detaliczny	91 098	82 096	36 920	54 178
Handel hurtowy	75 536	44 814	34 603	40 933
Hotele i restauracje	40 543	40 543	13	40 530
Informacja i komunikacja	41 529	32 723	25 147	16 382
Kultura i rozrywka	46 424	46 424	11 668	34 756
Materiały budowlane	13 753	13 753	13 753	-
Metale	217 634	208 372	139 783	77 851
Opieka zdrowotna	6 174	6 174	819	5 355
Paliwa i chemia	10 968	2 043	627	10 341
Pozostałe przetwórstwo przemysłowe	6 068	6 068	2 982	3 086
Obsługa rynku nieruchomości	393 359	290 378	77 534	315 825
Rolnictwo	11 269	11 269	10 976	293
Tkaniny i odzież	10 925	10 925	4 709	6 216
Transport i logistyka	23 611	19 717	13 811	9 800
Usługi	53 392	53 389	12 539	40 853
Usługi komunalne	178	178	178	-
Inne	436 873	156 904	68 995	367 878
Razem	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912

3.4.8 Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z klientem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania tzw. umowy CSA (Credit Support Annex). Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (collateral) zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. W szczególności, kontrolowane i monitorowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanym kontrahentom limitów ekspozycji kredytowej z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji. W przypadku centralnych izb rozliczeniowych uwzględniane są dodatkowo wniesione rodzaje zabezpieczeń (initial margin, default fund).

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 57% z bankami,
- 21% z klientami korporacyjnymi,
- 14% z centralnymi izbami rozliczeniowymi (CCP),
- 8% z instytucjami finansowymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na wewnętrzny PD-rating (PDR) na dzień 31 grudnia 2015 roku:

PDR	1	1.2	1.4	1.6	1.8	2	2.2	2.4	2.6	2.8	3	3.2	3.4
Ekspozycja kredytowa (w mln zł)	0,0	2,1	216,3	526,7	571,4	100,4	120,4	290,1	172,8	658,2	136,1	23,4	133,0

PDR	3.6	3.8	4	4.2	4.4	4.6	4.8	5	5.2	5.4	5.6	5.8	>5.8
Ekspozycja kredytowa (w mln zł)	5,4	19,3	58,1	6,4	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	0,0

Ekspozycja kredytowa mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych z kontrahentami bez przypisanego PDR wynosi 143 mln zł. 88% całkowitej ekspozycji jest zawarte z kontrahentami o klasie ratingowej 3.0 lub lepszej (31 grudnia 2014 roku odpowiednio: 107 mln zł; 85%).

Skala PD-ratingu jest tożsama ze skalą zaprezentowaną w rozdziale 3.4.4 System ratingowy.

Ekspozycja kredytowa mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na bieżącą wycenę i Add-on została przedstawiona w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki		CCP		Korporacje	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
NPV	107	153	-	-	246	456
add-on	1 727	2 051	445	-	695	701
collateral	(1)	(342)	(14)	-	30	37

W celu odzwierciedlenia ryzyka kredytowego zawartego w instrumentach pochodnych Grupa stosuje korektę ich wartości godziwej, która uwzględnia ryzyko kredytowe kontrahenta. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta bazuje na oczekiwanej stracie do terminu zapadalności instrumentu i jest wyliczana na poziomie Banku zgodnie z przyjętą metodyką kalkulacji CVA/DVA. Kwota korekty jest następnie alokowana na poszczególne transakcje. Wartość tej korekty ujęta jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy instrumentów pochodnych razem z korektą z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, stanowiących składnik aktywów finansowych w łącznej wartości bilansowej dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Grupę (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4).

Pod-portfel	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość godziwa %	Pokrycie rezerwą (%)	Wartość godziwa %	Pokrycie rezerwą (%)
1	29,31	0,16	38,88	0,11
2	34,07	0,10	47,69	0,05
3	29,46	0,53	7,74	0,67
4	3,04	1,63	5,38	0,72
5	3,05	0,74	0,26	3,46
6	0,03	4,21	0,01	0,72
7	0,03	3,11	0,00	3,61
8	1,00	0,05	0,03	-
<i>kategoria default</i>	0,01	5,53	0,01	-
Razem	100,00	0,31	100,00	0,17

3.5. Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe

31 grudnia 2015 r.	Przeznaczone do obrotu			Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	46 353	46 353
AA- do AA+	-	-	-	827 919	827 919
A- do A+	178 492	-	24 313	28 913 377	29 116 182
BBB+ do BBB-	-	-	219 484	388 301	607 785
BB+ do BB-	-	-	128 406	361 620	490 026
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	-	-	-
Razem	178 492	-	372 203	30 537 570	31 088 265

31 grudnia 2014 r.	Przeznaczone do obrotu			Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	46 964	46 964
AA- do AA+	-	-	-	809 850	809 850
A- do A+	617 906	-	73 418	26 297 387	26 988 711
BBB+ do BBB-	-	-	316 363	129 393	445 756
BB+ do BB-	-	-	136 335	133 404	269 739
B+ do B-	-	-	1 975	-	1 975
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	-	-	-
Razem	617 906	-	528 091	27 416 998	28 562 995

96,47% inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy A- (31 grudnia 2014 r. – 97,49%).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 23.

3.6. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów,

na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym Grupy mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Monitoring zaangażowań w branże, zdefiniowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, dokonywany jest w poszczególnych spółkach Grupy, zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

mBank dokonuje analizy ryzyka koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego.

Monitorowaniu i analizie podlegają branże, na które Bank posiada zaangażowanie powyżej 5% łącznej kwoty zaangażowania na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże dodatkowo wskazane przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

mBank zarządza ryzykiem koncentracji branżowej wyznaczając limity branżowe. O ile Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK) nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania mBanku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 5% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów, a wszelkie decyzje w tym zakresie są podejmowane przez KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego Grupy mBanku w poszczególne branże.

Struktura koncentracji zaangażowania Grupy mBanku

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%
		31.12.2015		31.12.2014	
1.	Osoby fizyczne	46 258 683	56,82	41 560 477	53,71
2.	Obsługa rynku nieruchomości	4 975 227	6,11	4 901 307	6,33
3.	Budownictwo	3 743 369	4,60	2 884 365	3,73
4.	Handel hurtowy	3 141 017	3,86	2 977 441	3,85
5.	Handel detaliczny	2 244 062	2,76	2 430 956	3,14
6.	Branża spożywcza	1 899 778	2,33	1 705 944	2,20
7.	Transport i logistyka	1 858 064	2,28	1 819 827	2,35
8.	Paliwa i chemia	1 789 636	2,20	1 628 617	2,10
9.	Branża drzewna	1 552 832	1,91	1 286 566	1,66
10.	Energetyka i ciepłownictwo	1 472 862	1,81	1 422 625	1,84
11.	Metale	1 395 689	1,71	1 266 991	1,64
12.	Administracja publiczna	1 161 955	1,43	1 574 513	2,03
13.	Informacja i komunikacja	1 032 953	1,27	1 197 133	1,55
14.	Branża finansowa	934 170	1,15	427 299	0,55
15.	Działalność profesjonalna	734 330	0,90	586 923	0,76
16.	Hotele i restauracje	645 710	0,79	455 059	0,59
17.	Usługi	538 987	0,66	453 169	0,59
18.	Elektronika i AGD	517 183	0,64	408 000	0,53
19.	Górnictwo	498 312	0,61	479 192	0,62
20.	Motoryzacja	489 478	0,60	452 873	0,59
21.	Kultura i rozrywka	448 834	0,55	439 693	0,57
22.	Przemysł	438 525	0,54	307 850	0,40
23.	Usługi komunalne	369 308	0,45	299 883	0,39

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Łączne zaangażowanie Banku na dzień 31 grudnia 2015 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 39,16% portfela kredytowego (31 grudnia 2014 roku – 38,01%).

Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 3-stopniowej skali tj.: niskie, średnie, wysokie) według stanu na koniec 2015 roku zostało oszacowane przez analityków sektorowych Banku, zgodnie z poniższą tabelą

Lp	Branże	31.12.2015	31.12.2014
1.	Obsługa rynku nieruchomości	średnie	średnie
2.	Budownictwo	średnie	wysokie
3.	Handel hurtowy	średnie	średnie
4.	Handel detaliczny	średnie	średnie
5.	Branża spożywcza	średnie	średnie
6.	Transport i logistyka	średnie	średnie
7.	Paliwa i chemia	średnie	średnie
8.	Branża drzewna	średnie	średnie
9.	Energetyka i ciepłownictwo	średnie	średnie
10.	Metale	wysokie	wysokie
11.	Administracja publiczna	niskie	niskie
12.	Informacja i komunikacja	średnie	średnie
13.	Branża finansowa	średnie	średnie
14.	Działalność profesjonalna	średnie	średnie
15.	Hotele i restauracje	średnie	średnie
16.	Usługi	średnie	średnie
17.	Elektronika i AGD	średnie	średnie
18.	Górnictwo	wysokie	wysokie
19.	Motoryzacja	średnie	średnie
20.	Kultura i rozrywka	wysokie	wysokie
21.	Przemysł	średnie	średnie
22.	Usługi komunalne	średnie	niskie

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów, kredytowego i inwestycyjnego, w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania istniejących wobec klientów i grup podmiotów powiązanych (GPP).

mBank przykłada szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta/GPP identyfikowanej jako „bulk risk” finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2015 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

Od listopada 2014 roku funkcjonuje Komitet Kredytowy Grupy mBanku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru na ryzykiem koncentracji i dużymi ekspozycjami na poziomie spółek zależnych mBanku.

3.7. Ryzyko rynkowe

3.7.1 Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym mBank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach KNF, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym, w szczególności Rekomendacjami A oraz I.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartej pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego są realizowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR) nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO), podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych (DFM), w Biurze Maklerskim (BM) oraz w Departamencie Skarbu (DS), które podlegają Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. BM jest jednostką organizacyjną mBanku, która jest wyodrębniona ze struktur DFM i prowadzi działalność operacyjną koncentrując swoją aktywność na instrumentach finansowych podlegających obrotowi na GPW.

Departament Emisji Papierów Dłużnych (DCM) jest jednostką organizacyjną odpowiedzialną za emisję instrumentów dłużnych oraz zarządzanie pozycjami nieskarbowych papierów dłużnych pozostających w księdze bankowej. Ponadto, pozycje inwestycyjne wrażliwe na czynniki ryzyka rynkowego (na ceny akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych) są zarządzane w Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS). DCM i DFS funkcjonują w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym jest realizowane w ramach jednolitego procesu w Departamencie Ryzyka Rynków Finansowych (DRR), który odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. DRR odpowiada za kontrolę wykorzystania limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych Grupy mBanku (KRF) oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla menadżerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, dla członków KRF oraz bezpośrednio dla CRO. DRR prowadzi również prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedroczliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.

Ponadto Departament Ryzyka Rynków Finansowych odpowiada za ustalanie i uzgadnianie wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczanie codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do obszaru finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (obszar bankowości inwestycyjnej i korporacyjnej). Wyceny przygotowywane w DRR są podstawą do zarządzania zabezpieczeniami związanymi z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych.

Departament administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy między innymi administracja uprawnieniami użytkowników, parametryzacja w systemach instrumentów finansowych, a także kontrahentów i emitentów papierów wartościowych oraz zasilanie tych systemów danymi rynkowymi. Do kompetencji DRR należy również kontrola wykorzystania limitów kredytowych kontrahenta (obejmujących limity na ryzyko przedroczliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) i eskalacja przekroczeń. Ponadto DRR weryfikuje, czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

3.7.2 Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności mBank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, implikowanych zmienności instrumentów opcyjnych, oraz spreadów kredytowych.

mBank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować stratami mającymi swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym mBanku. Ponadto, Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej, niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości rachunkowej. W szczególności, w celu odwzorowania ryzyka stóp procentowych produktów obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank

stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Bank przyjmuje również aktywne podejście do zarządzania kapitałem, które w przypadku miar ryzyka rynkowego odzwierciedlone jest poprzez modelowanie kapitału w horyzoncie inwestycyjnym 5 lat. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczone modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się poprzez:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- pomiar oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- pomiar wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- pomiar kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest za pomocą metody historycznej, w trybie dziennym, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych. Od września 2015 roku wprowadzony został pomiar wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych. W przypadku tej miary kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie 7-letniego szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka z ostatnich 8 lat. W 2015 roku obejmował on rok kończący się w czerwcu 2009 roku. Okres ten podlega weryfikacji co najmniej raz w roku.

W kalkulacji wartości zagrożonej uwzględniane są następujące czynniki ryzyka:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i wartości indeksów oraz ich zmienności,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap - dla obligacji rządowych).

Na podstawie dziennej kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną, jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli mBanku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka: kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności, a także testu warunków skrajnych, który obejmuje zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy stopami obligacji rządowych oraz stopami IRS), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

W lipcu 2015 roku metodologia obliczania testów warunków skrajnych została rozszerzona o dodatkowe scenariusze zmian kursów walutowych oraz spreadów kredytowych, natomiast w dotychczasowych scenariuszach zmian dla stóp procentowych, kursów walutowych oraz spreadów kredytowych zmienione zostały wielkości zmian tych czynników rynkowych.

Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. Earnings at Risk - EaR) dla portfela bankowego, co szerzej opisane zostało w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Rady Nadzorczej (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku), Zarządu Banku (w odniesieniu do portfela mBanku) oraz Komitetu Ryzyka Rynków

Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych) ustanawiane są limity VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym oraz limity na test warunków skrajnych.

3.7.3 Pomiar ryzyka

Wartość zagrożona, Expected Shortfall

W 2015 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się z pozycji portfela handlowego wynosiło 41% (2,3 mln zł), dla portfela Biura Maklerskiego (BM) 13% (0,2 mln zł), natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego wynosiło 64% (27,0 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału oraz 56% (23,5 mln zł) w przypadku portfela z modelowaniem kapitału.

Średnie wykorzystanie limitu wartości zagrożonej pozycji Departamentu Emisji Papierów Dłużnych (DCM) wynosiło 18% (0,4 mln PLN). Limit wartości zagrożonej pozycji Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS) w akcjach notowanych na GPW był wykorzystany średnio w 57% (5,1 mln zł).

W 2015 roku na wysokość wartości zagrożonej (VaR) portfela Banku miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy – portfele skarbowych papierów dłużnych zarządzane przez DS na księdze bankowej oraz zarządzane przez DFM na pozycjach księgi handlowej łącznie z pozycjami wynikającymi z transakcji wymiany stóp procentowych.

Drugim pod względem istotności wpływu na profil ryzyka Banku był portfel akcji DFS, w którym istotnym czynnikiem ryzyka był kurs akcji PZU, w związku z utrzymywaniem istotnej pozycji inwestycyjnej w akcjach tej spółki. Pozycja ta została zlikwidowana poprzez sprzedaż akcji PZU. Portfele DFM instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe, a także ekspozycja portfeli BM na ryzyko cen akcji oraz na ryzyko zmienności implikowanych opcji giełdowych obracanych na GPW miały relatywnie mniejszy wpływ na profil ryzyka Banku.

Poziom VaR i ES dla mBanku

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały statystyki poziomów miar wartości zagrożonej oraz oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną portfela mBanku:

w tys. zł	2015 rok				2014 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	13 688	16 085	23 329	12 739	16 457	14 693	19 081	8 122
VaR FX	496	685	1 096	453	937	348	1 162	95
VaR EQ	79	5 170	6 588	67	6 243	6 507	7 647	5 836
VaR CS	26 320	23 916	26 345	20 426	25 142	27 245	31 279	25 049
VaR	29 943	27 877	34 881	21 266	33 393	29 448	36 453	15 968
ES	40 007	37 576	45 102	28 954	42 853	37 861	45 791	21 304

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego ze stopy spreadu kredytowego)

VaR FX – ryzyko walutowe

VaR EQ – ryzyko akcyjne

VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Poziom VaR i ES dla Grupy mBanku

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy mBanku są pozycje mBanku. Poniższe tabele przedstawiają statystyki poziomów miar wartości zagrożonej (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) oraz wartości oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną Grupy mBanku w 2015 roku dla poszczególnych podmiotów należących do Grupy, w których zidentyfikowano pozycje ryzyka rynkowego (tj. portfeli mBanku, mBanku Hipotecznego, mLeasingu, Domu Maklerskiego mBanku) oraz miary wartości zagrożonej w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka – ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX) i ryzyka cen akcji/wartości indeksów (VaR EQ) oraz ryzyka spreadu kredytowego (VaR CS). Wartości miar VaR na koniec 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
VaR IR średni	16 437	16 085	29	348	7
VaR FX średni	687	685	23	17	22
VaR EQ średni	5 192	5 170	0	0	98
VaR CS średni	23 916	23 916	0	0	0
VaR średni	28 265	27 877	40	349	100
VaR max	35 005	34 881	492	462	161
VaR min	21 591	21 266	12	241	47
VaR	30 158	29 943	99	273	56

Dla porównania, na koniec roku 2014 VaR dla Grupy mBanku wyniósł 33 513 tys. zł, w tym dla mBanku - 33 393 tys. zł, mBanku Hipotecznego - 53 tys. zł, mLeasingu - 424 tys. zł oraz Domu Maklerskiego mBanku - 112 tys. zł.

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
VaR IR średni	15 119	14 693	75	436	8
VaR FX średni	357	348	26	108	20
VaR EQ średni	6 540	6 507	0	0	137
VaR CS średni	27 245	27 245	0	0	0
VaR średni	29 678	29 448	86	418	134
VaR max	36 718	36 453	251	627	171
VaR min	16 183	15 968	45	308	71
VaR	33 513	33 393	53	424	112

Wartości miar oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2015 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
ES średni	37 822	37 576	55	440	139
ES max	45 275	45 102	558	584	208
ES min	29 198	28 954	16	325	74
ES	40 232	40 007	114	365	95

Dla porównania wartości oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2014 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
ES średni	38 129	37 861	128	640	195
ES max	46 012	45 791	314	1 000	253
ES min	21 683	21 304	57	354	118
ES	43 032	42 853	83	478	151

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach

Od września 2015 roku wprowadzona została nowa miara - wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach (jest to miara obserwowana). Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla mBanku za ostatni kwartał 2015 roku:

w tys. zł	2015 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
Stressed VaR IR	37 742	35 742	39 293	31 053
Stressed VaR FX	1 338	1 376	2 933	516
Stressed VaR EQ	4	8 721	13 074	4
Stressed VaR CS	73 992	75 255	77 899	73 530
Stressed VaR	103 060	111 038	116 945	102 035

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla Grupy mBanku za ostatni kwartał 2015 roku:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
Stressed VaR IR	36 600	35 742	119	728	42
Stressed VaR FX	1 384	1 376	103	41	88
Stressed VaR EQ	8 768	8 721	0	0	75
Stressed VaR CS	75 255	75 255	0	0	0
Stressed VaR średni	111 503	111 038	192	730	91
Stressed VaR max	117 341	116 945	411	811	124
Stressed VaR min	102 454	102 035	86	667	57
Stressed VaR	103 580	103 060	406	720	113

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego w 2015 roku wyniosło 58% (754,5 mln zł). Średni poziom kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego dla mBanku wynosił 740,8 mln zł. Na koniec 2015 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Grupy mBanku 655,8 mln zł, natomiast dla Banku 643,5mln zł. Dla porównania na koniec 2014 roku wartości tej miary kształtowały się odpowiednio na poziomie 733,1 mln zł oraz 717,0 mln zł.

Testy warunków skrajnych

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2015 roku 59% (801,7 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału, natomiast 56% (757,0 mln zł) dla portfela z modelowaniem kapitału.

Dla mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2015 roku 60% (796,4 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału.

Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych, wyniosło w 2015 roku na portfelu DS 68% (643,4 mln zł) oraz 65% (615,0 mln zł), odpowiednio bez modelowania oraz z modelowaniem kapitału. Z kolei na portfelu DFM średnie wykorzystanie limitu wyniosło 37% (93,2 mln zł), na portfelu BM 12% (1,0 mln zł), na portfelu DCM 59% (35,9 mln zł), a na portfelu DFS 58% (28,9 mln zł). Największą część prezentowanych wyników testów warunków skrajnych stanowi wartość testu z tytułu zmiany spreadu kredytowego dla portfeli obligacji skarbowych, ponieważ w scenariuszach stresowych uwzględniony został przeciętnie wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

Poniższa tabela przedstawia wyniki testów warunków skrajnych dla Grupy mBanku (bez modelowania kapitału) w 2015 roku w porównaniu do roku 2014:

w mln zł	2015 rok				2014 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
Base ST	78	111	139	72	98	89	134	43
CS ST	647	691	772	613	706	701	762	634
Total ST	725	802	905	705	805	789	894	683

Base stress test – standardowy test warunków skrajnych

CS stress test – test warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych

Total stress test – całkowity test warunków skrajnych (suma standardowego testu warunków skrajnych i testu warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych)

3.8. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 581 797	158 265	47 965	14 535	78 932	56 639	5 938 133
Należności od banków	891 088	674 235	167 265	2 341	107 015	55 390	1 897 334
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	557 541	-	-	-	-	-	557 541
Pochodne instrumenty finansowe	2 912 454	328 614	48 001	56 263	3 996	-	3 349 328
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	37 075 852	16 805 432	1 749 824	19 760 541	2 845 762	196 135	78 433 546
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	-	-	-	130	-	130
Inwestycyjne papiery wartościowe	29 046 825	862 205	-	-	827 919	-	30 736 949
Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia	7 359	-	-	-	-	-	7 359
Wartości niematerialne	518 006	261	-	-	782	-	519 049
Rzeczowe aktywa trwałe	735 131	3 592	-	-	5 799	-	744 522
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 199 624	70 311	56 062	16	3 707	9 410	1 339 130
A k t y w a r a z e m	78 525 677	18 902 915	2 069 117	19 833 696	3 874 042	317 574	123 523 021
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	2 251 356	491 733	198 557	9 069 323	61	8 301	12 019 331
Pochodne instrumenty finansowe	2 945 888	164 737	63 013	-	-	-	3 173 638
Zobowiązania wobec klientów	61 949 417	12 092 703	1 752 010	532 631	4 498 170	315 935	81 140 866
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 558 597	5 519 934	-	788 687	78 977	-	8 946 195
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	78 672	-	20 659	767	-	100 098
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 575 093	121 568	62 356	4 960	42 205	9 016	1 815 198
Rezerwy	219 471	4 614	695	354	280	2	225 416
Zobowiązania podporządkowane	1 263 940	-	-	2 563 375	-	-	3 827 315
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	72 763 762	18 473 961	2 076 631	12 979 989	4 620 460	333 254	111 248 057
Pozycja bilansowa netto	5 761 915	428 954	(7 514)	6 853 707	(746 418)	(15 680)	12 274 964
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	18 776 300	1 448 173	454 856	-	330 750	2 486	21 012 565
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	3 746 579	1 150 464	161 334	-	3 542	19 981	5 081 900
31.12.2014							
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 928 696	71 888	13 590	1 881	26 591	11 903	3 054 549
Należności od banków	2 097 640	795 082	493 600	5 292	249 455	110 346	3 751 415
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 163 944	-	-	-	-	-	1 163 944
Pochodne instrumenty finansowe	4 490 735	316 206	32 713	19 807	4 883	1 173	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	38 523 638	13 315 492	1 331 869	18 949 649	2 268 520	193 182	74 582 350
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	-	-	-	461	-	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	26 188 304	676 526	-	-	813 784	-	27 678 614
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	285 009	185 903	1 724	-	99 965	4 237	576 838
Wartości niematerialne	464 899	293	-	-	434	-	465 626
Rzeczowe aktywa trwałe	706 883	3 650	-	-	6 844	-	717 377
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 019 280	63 441	11 253	-	13 253	21 904	1 129 131
A k t y w a r a z e m	77 869 028	15 428 481	1 884 749	18 976 629	3 484 190	342 745	117 985 822
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	1 922 740	251 510	3 516	11 189 925	16 138	-	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	4 516 135	162 691	40 157	-	-	73	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	55 753 910	10 420 148	1 400 101	480 565	3 794 164	573 591	72 422 479
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 243 632	7 310 874	-	710 272	76 964	-	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	87 587	-	14 380	1 415	-	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	178 778	46 812	1 805	2 810	45 837	299	276 341
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 164 181	99 483	47 275	2 629	39 822	8 018	1 361 408
Rezerwy	170 405	4 306	282	11	1 867	10	176 881
Zobowiązania podporządkowane	1 251 846	-	-	2 875 878	-	-	4 127 724
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	67 201 627	18 383 411	1 493 136	15 276 470	3 976 207	581 991	106 912 842
Pozycja bilansowa netto	10 667 401	(2 954 930)	391 613	3 700 159	(492 017)	(239 246)	11 072 980
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	17 713 880	1 450 929	384 434	-	333 067	1 092	19 883 402
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 744 417	768 976	72 579	-	2 482	21 923	3 610 377

3.9. Ryzyko stopy procentowej

mBank S.A.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej funkcje monitoringu i kontroli ryzyka realizowane są przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych, nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, a operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka przez Departament Skarbu, podlegający Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. W ten sposób zapewniona została niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Bank.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, a w szczególności Rekomendacją G, Bank monitoruje strukturę księgi bankowej zarówno w zakresie niedopasowania terminów przeszacowania, jak również ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami stosowanymi do kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są:

- luka niedopasowania terminów przeszacowania (różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych);
- dochód odsetkowy narażony na ryzyko (ang. Earnings at Risk – potencjalny spadek dochodu odsetkowego w perspektywie 1 roku wskutek niekorzystnej zmiany rynkowych stóp procentowych. Miara zakłada stałą wartość i strukturę księgi bankowej, niezmienną konstrukcję oprocentowania, stałą wysokość marży oraz równoległe przesunięcie krzywej dochodowości. EaR liczony jest dla 5 głównych walut - PLN, CHF, EUR, CZK, USD).

Grupa mBanku ustanowiła limit BPV (basis point value +1bp) dla całkowitej ekspozycji Grupy mBanku na stopę procentową w tenorach powyżej 20 lat oraz powyżej 30 lat. Na koniec 2015 roku wykorzystanie tego limitu w tenorach powyżej 20 lat wynosiło 0,5% (PLN 466), natomiast limit w tenorach powyżej 30 lat wynosi zero i nie został przekroczony.

Wykonywane są również analizy typu stres test, mające na celu oszacowanie wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy oraz na wartość ekonomiczną portfela bankowego. Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej kwantyfikowane jest również poprzez miary ryzyka rynkowego – wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest ograniczana dla portfela bankowego limitami (mającymi charakter poziomów kontrolnych) niedopasowania terminów przeszacowania, a także limitami dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych. Wykorzystanie tych limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym (EaR) o:

w mln zł	2015				2014			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
PLN	99,4	55,4	122,2	8,4	32,8	28,4	69,8	4,2
USD	3,7	2,4	7,5	0,7	1,0	1,4	4,0	0,2
EUR	52,5	37,3	63,1	0,0	4,5	6,6	12,6	1,4
CHF	2,4	8,1	38,8	0,0	13,3	0,8	15,7	0,0
CZK	2,7	2,3	4,8	1,3	2,3	4,2	8,5	2,2

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. W kalkulacjach uwzględniono pozycje wynikające z modelowania okresu przeszacowania zgodnie z metodologią portfeli replikujących.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

w wyniku stres testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2015 roku 497,92 mln zł (na koniec 2014 roku 377,5 mln zł). Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

W portfelu bankowym istotną pozycją wycenianą do wartości godziwej jest portfel papierów wartościowych w złotych (bony pieniężne, bony oraz obligacje skarbowe). Ryzyko zmian stóp procentowych w odniesieniu do tego portfela jest kalkulowane także przy wykorzystaniu metodologii testów warunków skrajnych (opisanej powyżej w pkt 3.7). Uwzględnia ona zarówno scenariusze zmian rynkowych stóp procentowych oraz spreadu kredytowego, co w przypadku papierów skarbowych może odzwierciedlać ryzyko bazowe (zmiany spreadu pomiędzy krzywą rządową oraz krzywą swapową).

mBank Hipoteczny S.A.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w mBanku Hipotecznego S.A. są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku, nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów przeszacowania, w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku, spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2015	31.12.2014
dla pozycji wyrażonych w PLN	7 518	4 585
dla pozycji wyrażonych w USD	5	3
dla pozycji wyrażonych w EUR	312	316

Przy wyliczaniu tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i pasywów ujętych w sprawozdaniu finansowym według stanu na prezentowane powyżej daty nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku ani że mBank Hipoteczny nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

mLeasing Sp. z o.o.

Ryzyko rynkowe oznacza dla Spółki potencjalną stratę wywołaną niekorzystnymi zmianami cen rynkowych lub parametrów, na które ceny rynkowe mają wpływ. Spółka jest narażona w tym zakresie na ryzyko wynikające z otwartych pozycji walutowych oraz z niedopasowania produktów obciążonych ryzykiem stopy procentowej w zakresie terminów zapadalności i/lub terminów przeszacowań.

Spółka stosuje globalną miarę dla mierzenia wartości portfela bankowego zagrożonego ryzykiem walutowym i stopy procentowej jaką jest VaR.

Suma VaR ryzyka stopy procentowej oraz VaR ryzyka kursowego stanowi VaR globalny Spółki. VaR ryzyka stopy procentowej prezentuje wpływ zmian stopy procentowej na wartość portfela Spółki. VaR ryzyka kursowego prezentuje wpływ zmian kursów walut na wycenę pozycji bilansowych zobowiązań i aktywów do dnia ich przeszacowania (zmiany oprocentowania).

Zgodnie z decyzją Komitetu Ryzyka mBanku S.A. dotyczącą zasad monitorowania poziomu ryzyka rynkowego w podmiotach zależnych należących do Grupy mBanku, mBank przekazuje wyznaczone wartości miar ryzyka dla portfela mLeasing.

Wysokość VaR (97,5% poziom ufności, okres przetrzymania 1 dzień) nie może przekraczać podstawowego limitu VaR na mLeasing stosowanego przez mBank S.A. w danym okresie (1 mln PLN na koniec 2015 roku).

Poniższa tabela przedstawia wartości VaR na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku, wyliczone przy zastosowaniu opisanych powyżej parametrów.

w tys. zł	VaR	
	31.12.2015	31.12.2014
Ryzyko stopy procentowej	267	407
Ryzyko walutowe	6	17
VaR ogółem	273	424

Ryzyko stopy procentowej Grupy mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 558 894	-	-	-	-	3 379 239	5 938 133
Należności od banków	1 462 615	131 653	119 035	10 056	-	173 975	1 897 334
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu i inwestycyjne)	11 839 915	407 071	4 500 509	13 445 724	895 046	206 225	31 294 490
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 686 531	12 893 190	3 907 016	3 464 555	239 563	242 691	78 433 546
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	738 581	653 572	1 190 512	680 643	101 110	956 102	4 320 520
A k t y w a r a z e m	74 286 536	14 085 486	9 717 072	17 600 978	1 235 719	4 958 232	121 884 023
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	5 604 991	6 390 976	21 310	-	-	2 054	12 019 331
Zobowiązania wobec klientów	64 014 736	9 217 228	6 566 507	1 028 305	196 722	117 368	81 140 866
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	809 068	1 350 802	1 402 511	2 952 326	2 431 488	-	8 946 195
Zobowiązania podporządkowane	1 435 282	1 891 372	500 661	-	-	-	3 827 315
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	607 593	670 412	1 223 740	618 912	86 002	1 731 070	4 937 729
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	72 471 670	19 520 790	9 714 729	4 599 543	2 714 212	1 850 492	110 871 436
Luka bilansowa	1 814 866	(5 435 304)	2 343	13 001 435	(1 478 493)		

31.12.2014	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 124 756	-	-	-	-	929 793	3 054 549
Należności od banków	3 088 814	74 917	164 886	380	-	422 418	3 751 415
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu i inwestycyjne)	10 385 364	210 285	4 985 791	12 826 940	173 210	260 968	28 842 558
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	58 298 128	9 212 909	3 293 937	2 613 027	25 505	1 138 844	74 582 350
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	778 870	863 502	2 047 725	992 435	94 510	883 439	5 660 481
A k t y w a r a z e m	74 675 932	10 361 613	10 492 339	16 432 782	293 225	3 635 462	115 891 353
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	7 512 690	5 858 317	10 083	-	-	2 739	13 383 829
Zobowiązania wobec klientów	58 714 053	9 319 680	3 955 680	284 873	-	148 193	72 422 479
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 013 216	543 244	3 704 809	2 656 217	2 424 256	-	10 341 742
Zobowiązania podporządkowane	605 518	2 270 219	1 251 987	-	-	-	4 127 724
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	617 056	868 643	2 088 779	922 384	79 951	1 491 897	6 068 710
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	68 462 533	18 860 103	11 011 338	3 863 474	2 504 207	1 642 829	106 344 484
Luka bilansowa	6 213 399	(8 498 490)	(518 999)	12 569 308	(2 210 982)		

3.10. Ryzyko płynności**Źródła ryzyka płynności**

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej zobowiązań.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie **aktywnej** ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie. Jest on uwzględniony w analizach płynności poprzez przyjęcie ostrożnościowych założeń dotyczących stopnia płynności aktywów (w szczególności Rezerwy Płynności) i możliwości ich upłynnienia odzwierciedlonej w profilu upłynnienia (w scenariuszu ANL Stress). Z tego powodu w scenariuszu kryzysu rynkowego (ANL Pledge) zakłada się korzystanie z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP pod zastaw dopuszczalnych papierów wartościowych z uwzględnieniem odpowiednich korekt stosowanych przez NBP. Ryzyko nieterminowej spłaty kredytów związane jest z gwałtowną materializacją się ryzyka kredytowego powiązanego np. z rynkiem nieruchomości mieszkalnych czy komercyjnych.

Po stronie **pasywnej** najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi

rodzaj zagrożenia jest związany z niepewnością w zakresie zachowań klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla **zobowiązań pozabilansowych** są związane z zachowaniem klientów niespodziewane ciągnięcia przyznaných linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznaných linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów CSA (Credit Support Annex) lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynności w ciągu dnia. Na poziomie systemu NBP oferuje narzędzie wspierające płynne rozliczanie transakcji (kredyt techniczny). Bank posiada odpowiedniej wielkości portfel płynnych papierów wartościowych spełniających określone wymagania w celu bieżącego korzystania z kredytu technicznego.

Biorąc pod uwagę **Grupę mBanku** ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. Zgodnie z decyzją Zarządu Banku z dnia 25.11.2014 zostało wprowadzone scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem Grupy w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowania struktury terminowej zapadalności finansowania i aktywów. Finansowanie spółek zależnych odbywa się za pośrednictwem DS, mBank Hipoteczny pozyskuje finansowanie na rynku poprzez emisję listów zastawnych oraz z mBanku, podczas gdy mLeasing i pozostałe spółki pozyskują finansowanie tylko z mBanku. Ryzyko nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku może powstać wskutek np. braku możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego (mBank Hipoteczny) lub nieoczekiwanego wzrostu materializowania się ryzyka kredytowego.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. W ramach istniejącego procesu można wyodrębnić obszar zarządzania ryzykiem płynności zarówno na poziomie strategicznym jak i operacyjnym oraz obszar pomiaru i kontroli ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukcję oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Zarząd Banku. W procesie kontroli i zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą poniższe jednostki.

- **Departament Obsługi i Rozliczeń Rynków Finansowych (DOF)** – odpowiada za operacyjny nadzór nad prawidłowością przepływów na rachunkach.
- **Departament Skarbu (DS)** pełni w Banku funkcje skarbowe, w ramach zarządzania ryzykiem płynności w wymiarze śróddziennym odpowiada za zapewnienie środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizację strategicznych zaleceń Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, kształtowanie struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku, utrzymywanie określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Zarząd Banku, Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. Funkcję wpierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych

w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku. Dodatkowo do zadań DS należy monitorowanie ryzyka płynności i finansowania spółek Grupy mBanku pod kątem zgodności z wewnętrzną dokumentacją Banku, uczestniczenie, jako obserwator z ramienia Banku, w posiedzeniach komitetów ALCO spółek Grupy mBanku (w szczególności mBanku Hipotecznego S.A.).

- **Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR)** odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. DRR monitoruje płynność finansową w trybie dziennym wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analizy specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli.

mBank S.A.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2015 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytów i uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawanych jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2015 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank kalkuluje zdefiniowane w Uchwale nadzorcze miary płynności. W 2015 roku nadzorcze limity na miary płynności, zarówno krótkoterminowej, jak i długoterminowej, nie były przekraczane. Ponadto zgodnie z wymogami Uchwały, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega nie tylko płynność w warunkach normalnych, ale również przy założeniu scenariuszy mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące zarówno funkcjonowania rynków finansowych, jak i zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku. W tym celu regularnie przeprowadzane są dwa scenariusze: ANL Stress odzwierciedlający scenariusz kryzysu wewnątrz banku oraz ANL Pledge odzwierciedlający kryzys rynkowy.

Główne założenia scenariusza ANL Stress:

- odpływ depozytów klientów,
- materializacja udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych,
- sprzedaż na rynku płynnych papierów w oszacowanych przez Bank kwotach,
- wykorzystanie finansowania zabezpieczonego z banku centralnego dla niesprzedanej kwoty papierów wartościowych.

Główne założenia scenariusza ANL Pledge:

- odpływ depozytów klientów,
- materializacja udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych,

- brak możliwości sprzedaży na rynku papierów wartościowych Rezerw Płynności,
- wykorzystanie finansowania zabezpieczonego z banku centralnego dla niesprzedanej kwoty papierów wartościowych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności oraz są raportowane do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych, Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO) oraz Rady Nadzorczej Banku. Dodatkowo scenariusze wykorzystane w istniejącym w Banku Planie Awaryjnym są spójne z testami warunków skrajnych. W Banku zostały wypracowane i są implementowane nowe scenariusze testów warunków skrajnych ryzyka płynności dostosowane do wymagań znowelizowanej Rekomendacji P.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiedniego bufora rezerw płynności adekwatnego do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych, aktywów płynnych stanowiących Rezerwy Płynnościowe, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład Rezerw Płynności wchodziły polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, oraz czeskie obligacje skarbowe w CZK. Wartości tych Rezerw wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2015	31.12.2014
22 900	22 541

W ramach Grupy Rezerwy Płynności utrzymuje również mBank Hipoteczny S.A. Zarówno mBank S.A., jak i mBank Hipoteczny S.A. podlegają wymogowi spełniania tych samych miar regulacyjnych nałożonych na banki. Rezerwy Płynnościowe mBanku Hipotecznego S.A. składają się z polskich obligacji skarbowych w PLN oraz bonów pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski i wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2015	31.12.2014
675	530

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku zostały wprowadzone wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą Rezerwy Płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak: obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej uwzględnione jest w mierze ryzyka ANL Stress, w której konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa w złotych będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku istnieje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie

dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,
- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem limitów nałożonych na te miary,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- Wskaźniki Wczesnego Ostrzegania (EWI).

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.10.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynnościowych Banku.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka - 31.12.2015		luka - 31.12.2014	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	10 494	10 494	10 021	10 021
do 3 dni roboczych	(5 946)	4 548	(3 184)	6 837
do 7 dni kalendarzowych	(5 946)	4 548	(3 184)	6 837
do 15 dni kalendarzowych	3 610	8 158	587	7 424
do 1 miesiąca	775	8 933	3 745	11 169
do 2 miesięcy	1 637	10 570	1 528	12 697
do 3 miesięcy	442	11 012	623	13 320
do 4 miesięcy	427	11 439	411	13 731
do 5 miesięcy	(256)	11 183	166	13 897
do 6 miesięcy	74	11 257	350	14 247
do 7 miesięcy	247	11 504	(387)	13 860
do 8 miesięcy	196	11 700	220	14 080
do 9 miesięcy	52	11 752	(118)	13 962
do 10 miesięcy	(516)	11 236	(2 879)	11 083
do 11 miesięcy	(1 674)	9 562	(145)	10 938
do 12 miesięcy	588	10 150	242	11 180

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Mimo pozytywnej dynamiki wzrostu niebankowych depozytów terminowych i rachunków bieżących (10,18 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2015 roku) przewyższającej dynamikę rozwoju działalności kredytowej (2,85 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2015 roku) zanotowany został spadek luki płynności na koniec roku 2015.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Odptyw płynności związany był z wykupem 385 mln PLN obligacji własnych oraz 500 mln EUR obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji Obligacji (EMTN) prowadzonego w spółce mFF, któremu towarzyszył spadek zadłużenia wobec głównego akcjonariusza, Commerzbanku A.G., w kwocie równej 1 010 mln CHF (spłata 850 mln CHF kredytów i 160 mln CHF pożyczek podporządkowanych). Jednocześnie w skumulowanej luce niedopasowania przepływów pieniężnych na koniec 2015 roku uwzględnione zostało zadłużenie wobec Commerzbanku A.G., pozostające do spłaty w 2016 roku w kwocie równej 800 mln CHF.

Dodatkowym czynnikiem wpływającym negatywnie na lukę płynności były nagłe zmiany kursów walutowych (przede wszystkim CHF), skutkujące koniecznością uzupełnienia zabezpieczenia z tytułu transakcji FX swap i CIRS. Wskutek tych zmian metodologia ANL Stress uzupełniona została o dodatkowy odptyw płynności z tytułu konieczności uzupełniania zabezpieczenia transakcji FX swap i CIRS (wartość odptywu za koniec roku 2015 – 905 mln PLN).

Ponadto Bank oblicza kwotę dodatkowego wymogu depozytów zabezpieczających, wynikającego z zawartych umów z kontrahentami, które musiałyby dostarczyć kontrahentom w przypadku potencjalnego obniżenia ratingu kredytowego. Według stanu na 31 grudnia 2015 roku maksymalna kwota kształtowała się na poziomie 1,84 mln PLN.

W 2015 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL Stress oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luki ANL Stress w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2015 roku oraz wartości miar regulacyjnych M1, M2 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

Miara*	2015			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
ANL Stress 1M	8 933	8 355	13 968	3 442
ANL Stress 1Y	10 150	9 752	13 886	4 551
M1	13 388	9 655	14 789	4 657
M2	1,47	1,34	1,59	1,15
M3	4,68	5,22	6,08	4,29
M4	1,33	1,30	1,33	1,25
LCR	144%	132%	154%	111%

(*) – miary ANL Stress oraz M1 są wyrażone w mln zł, podczas gdy M2, M3 i M4 są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Nadzorcze miary płynności krótkoterminowej (M1, M2) w 2015 roku kształtowały się na bezpiecznym poziomie z minimalną wartością 4,7 mld PLN (M1) powyżej limitu wynoszącego 0. Miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. W szczególności M3 oscylowało w zakresie od 4,29 do 6,08 w 2015 roku, podczas gdy M4 w zakresie od 1,25 do 1,33. Miara LCR pozostawała na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym mBanku za pomocą wybranych mierników między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2015 wartość wskaźnika L/D uległa poprawie z poziomu 103,0% do poziomu 96,6%. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania jak również w ramach depozytów operacyjnych spółek zależnych. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, jest portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 28). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 31) stanowią podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zawieszeniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela. Środki uzyskane ze spłaty wspomnianych kredytów są wykorzystywane do pomniejszenia zadłużenia Banku w CHF w stosunku do głównego akcjonariusza. W roku 2015 zadłużenie wobec Commerzbanku AG zostało zredukowane o 1 010 mln CHF (spłata 850 mln CHF kredytów i 160 mln CHF pożyczek podporządkowanych).

Ponadto do finansowania się (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych zarówno w ramach Grupy

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Commerzbanku, jak i na rynku międzynarodowym (kredyty z EBI – równowartość 3,6 mld zł. pozostające do spłaty na koniec 2015 roku) oraz transakcje FX swap i CIRS. W 2015 roku Grupa odkupiła część obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji Obligacji (EMTN), zmniejszając zobowiązanie o 0,5 mld EUR (zobowiązanie na koniec 2014 roku – 1,5 mld EUR, na koniec 2015 roku – 1 mld EUR), jednocześnie w roku 2015 Bank zanotował wzrost zobowiązań netto z tytułu transakcji FX swap i CIRS.

W ramach Grupy poza mBankiem z finansowania zewnętrznego korzysta mBank Hipoteczny za pośrednictwem emisji listów zastawnych.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Grupa bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Grupa mBanku S.A.

Ryzyko płynności w Grupie mBanku generowane jest głównie przez pozycje mBanku. Nie mniej jednak monitorowaniu podlega również poziom ryzyka płynności w spółkach Grupy mBanku, gdzie ryzyko płynności zostało uznane za istotne. W spółkach generujących największe ryzyko płynności (mHipoteczny, mLeasing oraz mDom Maklerski) Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w trybie dziennym. Dane przekazywane przez powyższe spółki pozwalają na raportowanie kontraktowego niedopasowania przepływów pieniężnych jak również kalkulację urealnionej luki przepływów pieniężnych konstruowanej na bazie modelu ANL Stress i opartej o założenia modelowania wybranych produktów zgodnie z profilami ryzyka, możliwościami finansowania i specyfiką produktów danej spółki. Kształtowanie się poziomów urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych dla Grupy mBanku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka - 31.12.2015		luka - 31.12.2014	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	12 064	12 064	11 275	11 275
do 3 dni roboczych	(5 686)	6 378	(2 946)	8 329
do 7 dni kalendarzowych	(5 686)	6 378	(2 946)	8 329
do 15 dni kalendarzowych	3 610	9 988	564	8 893
do 1 miesiąca	761	10 749	3 696	12 589
do 2 miesięcy	1 506	12 255	1 536	14 125
do 3 miesięcy	426	12 681	791	14 916
do 4 miesięcy	327	13 008	420	15 336
do 5 miesięcy	(230)	12 778	161	15 497
do 6 miesięcy	80	12 858	442	15 939
do 7 miesięcy	253	13 111	(419)	15 520
do 8 miesięcy	243	13 354	299	15 819
do 9 miesięcy	51	13 405	(106)	15 713
do 10 miesięcy	(485)	12 920	(3 182)	12 531
do 11 miesięcy	(1 639)	11 281	(103)	12 428
do 12 miesięcy	620	11 901	289	12 717

W pozostałych spółkach z uwagi na mniejsze sumy bilansowe i prostsze produkty bilansowe proces odbywa się w trybie miesięcznym w oparciu o zagregowaną informację o niedopasowaniu kontraktowym terminów przepływów finansowych przekazywaną przez wspomniane spółki do Departamentu Ryzyka Rynków Finansowych.

3.10.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochođnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2015 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	2 851 640	96 521	3 222 019	6 185 231	-	12 355 411
Zobowiązania wobec klientów	63 745 088	7 217 641	6 974 481	5 357 648	4 754 575	88 049 433
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 958	15 659	576 440	5 444 067	3 865 127	9 907 251
Zobowiązania podporządkowane	1 018 826	1 596	39 277	1 774 492	1 441 788	4 275 979
Pozostałe zobowiązania	1 169 584	17 687	197 087	10 046	654	1 395 058
Zobowiązania razem	68 791 096	7 349 104	11 009 304	18 771 484	10 062 144	115 983 132

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

Aktywa razem	21 446 385	5 963 310	20 516 069	51 501 499	46 524 777	145 952 040
Luka płynności netto	(47 344 711)	(1 385 794)	9 506 765	32 730 015	36 462 633	29 968 908

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2014 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	2 157 014	20 941	3 028 226	8 467 080	12 423	13 685 684
Zobowiązania wobec klientów	57 838 987	7 595 466	3 475 053	2 444 201	2 401 412	73 755 119
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	397 577	69 873	2 756 909	4 897 972	3 046 975	11 169 306
Zobowiązania podporządkowane	896 043	7 675	62 494	2 247 576	1 507 545	4 721 333
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	17 074	38 865	60 647	12 752	5 749	135 087
Pozostałe zobowiązania	934 160	37 438	188 628	6 961	5 749	1 172 936
Zobowiązania razem	62 240 855	7 770 258	9 571 957	18 076 542	6 979 853	104 639 465

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

Aktywa razem	16 277 193	5 301 846	17 202 800	47 581 194	41 644 406	128 007 439
Luka płynności netto	(45 963 662)	(2 468 412)	7 630 843	29 504 652	34 664 553	23 367 974

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowy termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

3.10.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowychPochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- pochodne transakcje futures,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty forward na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Grupy z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena na koniec 2015 roku jest ujemna, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową, prezentowane w wartości nominalnej (niezdyskontowanej) poza pozycjami Inne do 1 miesiąca oraz pozycją Pochodne transakcje futures, które przedstawione zostały w wartościach bieżących (zdyskontowanych). Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	4 405	12 096	2 815	505	-	19 821
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	78	331	616	93	-	1 118
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	74 196	360 473	692 750	1 645 746	279 670	3 052 835
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	14 888	(2 452)	(18 874)	(8 278)	984	(13 732)
Opcje	(2 766)	1 377	(11 212)	(141)	(2)	(12 744)
Inne	113	2 064	3 576	381	-	6 134
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	90 914	373 889	669 671	1 638 306	280 652	3 053 432

31.12.2014

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	20 938	29 491	66 344	13 027	-	129 800
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	1 605	347	7 587	-	-	9 539
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	111 390	430 978	911 220	2 676 074	549 025	4 678 687
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	11 028	884	(4 969)	4 757	-	11 700
Opcje	2 806	(1 014)	(10 521)	(14 553)	128	(23 154)
Pochodne transakcje futures	-	11	-	-	-	11
Inne	147	-	5 944	-	-	6 091
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	147 914	460 697	975 605	2 679 305	549 153	4 812 674

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	15 078 298	4 600 883	8 408 120	1 051 490	-	29 138 791
- wpływy	15 109 535	4 588 461	8 480 786	1 034 073	-	29 212 855

31.12.2014

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	13 082 812	5 126 921	3 776 553	416 470	-	22 402 756
- wpływy	13 094 178	5 133 165	3 769 438	412 353	-	22 409 134

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyktowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 36.

3.11. Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne mBank rozumie możliwość poniesienia straty wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności następujące podkategorie:

- ryzyko prawne,
- ryzyko działania systemów informatycznych,
- ryzyko kadrowe i organizacyjne,
- ryzyko bezpieczeństwa,
- ryzyko braku zgodności.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednakże materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (DKR)** odpowiada za pomiar, kontrolę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w Banku i Grupie mBanku.

W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego DKR blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności z Departamentem Compliance, Departamentem Prawnym, Departamentem Audytu Wewnętrznego oraz Departamentem Bezpieczeństwa. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są raportowane do Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, Zarządu Banku, komitetów Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku oraz Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym Rekomendacje M, H oraz D) stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Generalną zasadą zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest jego minimalizacja – ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Narzędzia i miary

Na kontrolę i zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności. Podstawą są metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe, służące kontroli ryzyka operacyjnego. Narzędzia stosowane przez Bank zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz koncentrują się na podejściu oddolnym w celu identyfikacji ryzyka (bottom-up approach).

Celem narzędzi jakościowych jest ustanowienie w ramach Banku i Grupy mBanku spójnej oceny jakościowej czynników środowiska wewnętrznego i zewnętrznego mających wpływ na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawowym narzędziem jakościowym jest samoocena systemu kontroli wewnętrznej wykonywana przez jednostki organizacyjne. Przedstawia ona ocenę poziomu ryzyka operacyjnego dla Banku, a także dla poszczególnych procesów i jednostek organizacyjnych. Od 2014 roku w Grupie rozpoczął się proces zastępowania funkcjonujących dotychczas Ankiety Oceny Środowiska Biznesowego procesem Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, który pozwoli na identyfikację i ocenę najważniejszych ryzyk operacyjnych i mechanizmów kontrolnych w Grupie, a następnie opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych. W połowie 2015 roku został zakończony drugi etap wdrażania Samooceny w Banku, tym samym procesem Samooceny został objęty cały obszar działalności Banku. W 4 kwartale 2015 roku rozpoczęło się wdrożenie procesu Samooceny w spółkach Grupy.

Ponadto w celu kontroli ryzyka operacyjnego Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu monitorowania i podejmowania działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania.

Straty operacyjne

Zdecydowana większość strat operacyjnych Grupy dotyczy następujących linii biznesowych (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR): bankowość komercyjna, bankowość detaliczna oraz działalność dealerska.

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Grupa ponosi z tytułu trzech kategorii ryzyka operacyjnego: (i) przestępstw popełnionych przez osoby z zewnątrz; (ii) realizacji, dostawy i zarządzania procesem oraz (iii) klientów, produktów i praktyk biznesowych.

Poniższa tabela przedstawia rozkład strat według rzeczywistych netto (po uwzględnieniu odzysków) poniesionych w 2015 roku przez Grupę mBanku wg kategorii ryzyka operacyjnego:

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Rozkład	Wartość strat do wartości zysku brutto
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	55%	1,4%
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	33%	0,9%
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	11%	0,3%
Pozostałe	1%	0,0%
Łącznie	100%	2,6%

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do kierownictwa oraz Rady Nadzorczej. Monitorowanie odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji oraz na poziomie wielkości sumy strat. W przypadku pojedynczych zdarzeń operacyjnych z wysoką stratą lub sumy strat przekraczającej ustalone progi wymagane jest przeprowadzenie analizy przyczyn i opracowanie planów naprawczych, które ograniczą wystąpienie podobnych strat w przyszłości.

3.11.1 Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., stanowiącej zbiór wytycznych postępowania i zasad organizacyjnych, które Bank realizuje spełniając wymogi polskiego prawa oraz uwzględniając zasady compliance właściwe w Grupie Commerzbanku, z zastrzeżeniem polskich wymogów prawnych. Polityka określa także podstawowe zasady działania pracowników Banku oraz główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności i umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem i niedostosowaniem działalności Banku do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Przez niedostosowanie działalności Banku do przepisów, o których mowa powyżej, należy rozumieć niedostosowanie regulacji wewnętrznych do przepisów prawa i standardów postępowania przyjętych przez Bank, w tym niewykonywanie zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego oraz ze standardami postępowania przyjętymi przez Bank, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników Banku ma na celu zniwelowanie ryzyka braku zgodności oraz zminimalizowanie możliwości jego wystąpienia bądź eliminację ryzyka: prawnego, reputacyjnego, nałożenia sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień.

Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance. Do zadań Departamentu Compliance należy w szczególności:

- 1/ opracowywanie i wdrażanie w Banku wytycznych, zasad oraz standardów działania z obszaru compliance, w tym standardów obowiązujących w Grupie Commerzbanku AG, z uwzględnieniem zastrzeżeń polskich wymogów prawnych,
- 2/ sprawowanie nadzoru nad realizowanymi przez jednostki organizacyjne Banku zadaniami z obszaru compliance, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, jak również przeprowadzanie kontroli w zakresie realizowanych przez jednostki zadań,
- 3/ sprawowanie nadzoru, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, nad wdrażaniem przez właściwe służby compliance w oddziałach zagranicznych Banku i spółkach Grupy mBanku, wspólnych standardów postępowania Grupy mBanku w obszarze compliance,
- 4/ identyfikowanie ryzyk w obszarze compliance,
- 5/ wprowadzanie polityk i procedur kontroli z zakresu działania Departamentu Compliance, które zapewnią minimalizację ryzyk,
- 6/ dostosowanie Polityki zgodności w mBanku S.A. oraz regulacji wewnętrznych, których właścicielem jest Departament Compliance, do zmieniającego się otoczenia prawnego oraz standardów postępowania,

- 7/ przeprowadzanie oraz monitorowanie szkoleń z obszaru compliance organizowanych dla pracowników Banku,
- 8/ utrzymywanie systematycznych kontaktów z jednostką odpowiedzialną za obszar compliance w Grupie Commerzbanku AG w celu uzgadniania implementacji wspólnych standardów.

Nadzór nad wprowadzaniem przez podmioty z Grupy mBanku jednolitych zasad z obszaru compliance jest realizowany w szczególności na podstawie zawartych umów i porozumień dodatkowych z podmiotami zależnymi, określającymi między innymi obowiązki sprawozdawcze podmiotów zależnych z obszaru compliance oraz zasady przeprowadzania wizyt nadzorczych w tych podmiotach, wykonywanych przez uprawnione jednostki organizacyjne Banku.

3.12. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko potencjalnych strat z tytułu odchyłeń rzeczywistych przychodów operacyjnych netto od wartości planowanych. Przychody operacyjne netto należy rozumieć jako przychody operacyjne pomniejszone o koszty operacyjne. Kalkulacja odchyłeń wartości rzeczywistych od planowanych jest rozłączna dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego w horyzoncie rocznym.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Controllingu i Informacji Zarządczej** jest odpowiedzialny za bieżące monitorowanie wyników jednostek biznesowych oraz przygotowywanie bieżących prognoz wyników Grupy, opracowywanie metodologii i dokonywanie pomiaru kapitału ekonomicznego na ryzyko biznesowe oraz przygotowywanie informacji na temat zmian jego poziomu, a także za przeprowadzanie testów warunków skrajnych dla ryzyka biznesowego.

Jednym z narzędzi stosowanych przez Bank w celu zarządzania i efektywnego ograniczania ryzyka biznesowego jest bieżący monitoring wyników finansowych wszystkich jednostek biznesowych oraz przygotowywanie bieżących prognoz przyszłych wyników Grupy. W przypadku dużych fluktuacji Departament Controllingu i Informacji Zarządczej jest odpowiedzialny za analizę ich przyczyn. Wyniki przeprowadzonej analizy są dołączane w formie uwag do wyników finansowych Banku i Grupy dostarczanych do Zarządu.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

3.13. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi lub utraconymi potencjalnymi zyskami, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie:

- **Ryzyko danych** rozumiane jako ryzyko wynikające z konieczności wykorzystania przy budowie i walidacji modeli danych o niesatysfakcjonującej jakości, kompletności, wiarygodności, a także aktualności.
- **Ryzyko założeń/metodologii** rozumiane jako ryzyko wynikające z przyjęcia niewłaściwych założeń lub nadmiernych uproszczeń poczynionych przy budowie modelu lub wynikające z wykorzystania do budowy modelu niewłaściwych technik matematycznych, statystycznych, niewłaściwych rozwiązań eksperckich lub błędnego ich zastosowania.
- **Ryzyko administrowania modelami** rozumiane jako ryzyko niewłaściwego zastosowania modeli albo ich nieprawidłowego działania z powodu nieadekwatnego udokumentowania, monitorowania, walidacji i aktualizacji tych modeli, w tym oceny adekwatności modelu w odniesieniu do bieżących warunków.

Zarządzanie ryzykiem modeli koordynowane jest przez Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem, w którym funkcjonuje Wydział Walidacji.

- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (Wydział Walidacji)** realizuje w szczególności następujące zadania: buduje i rozwija polityki oraz organizuje proces zarządzania modelami stosowanymi dla potrzeb zarządzania i wyceny ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, ryzyka stopy procentowej księgi bankowej, ryzyka płynności, a także innych rodzajów ryzyka, istotnych w procesie kalkulacji kapitału regulacyjnego oraz ekonomicznego; organizuje i monitoruje proces oceny ryzyka modeli w jednostkach organizacyjnych Banku i spółkach Grupy mBanku, odpowiedzialnych za budowę modelu oraz zapewnia spójność oceny ryzyka modeli w ramach Grupy.

Ryzyko modeli jest zarządzane w mBanku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące monitorowania i walidacji modeli.

Polityka Zarządzania Modelami określa uczestników oraz ramowe zasady procesu zarządzania modelami, obejmujące zagadnienia dotyczące budowy modeli w Grupie mBanku, ich zatwierdzania, wdrażania, weryfikacji/walidacji, monitorowania, dokonywania zmian i związanego z tym procesu raportowania.

W związku z opublikowaną w lipcu 2015 roku przez Komisję Nadzoru Finansowego Rekomendacją W, dotyczącą zarządzania ryzykiem modeli w bankach, mBank rozpoczął prace dostosowawcze w zakresie:

- opracowania zasad klasyfikacji modeli oraz pomiaru i monitoringu ryzyka modeli, zgodnych z wymogami regulacji nadzoru,
- wdrożenia wymaganego systemu raportowego, dotyczącego ryzyka modeli na różnych szczeblach organizacji,
- uzupełnienia dotychczasowego procesu zarządzania modelami, w szczególności w zakresie kwestii dokumentacyjnych, o elementy wskazane w Rekomendacji.

Termin wdrożenia powyższej rekomendacji zaplanowano na 30 czerwca 2016 roku.

3.14. Ryzyko reputacji

W konkurencyjnym otoczeniu reputacja nabiera coraz większego znaczenia. Od Banku, jako instytucji zaufania publicznego, oczekuje się nie tylko rentowności i zwrotu na kapitale, ale również działania w sposób etyczny, ekologiczny i odpowiedzialny społecznie.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej. Kluczową rolę w procesie zarządzania ryzykiem reputacji pełni Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej, który odpowiada za kształtowanie wizerunku i marki Banku oraz Grupy mBanku.

- **Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej** jest odpowiedzialny za: tworzenie strategii komunikacji zewnętrznej Banku oraz Grupy mBanku i realizację strategii komunikacji zewnętrznej Banku; planowanie i realizację działań marketingowych dla linii biznesowych Banku, z wyłączeniem bankowości detalicznej (gdzie odpowiedzialność ponosi **Departament Marketingu Bankowości Detalicznej**), planowanie i koordynację działań Banku oraz Grupy mBanku w zakresie badań marketingowych dotyczących pozycjonowania marki oraz realizacji działań Banku w zakresie badań marketingowych, tworzenie i realizację strategii z zakresu odpowiedzialności społecznej, monitorowanie działań związanych z wizerunkiem, reputacją i rozpoznawalnością Banku zgodnie ze strategicznym pozycjonowaniem Banku oraz zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, które niosą ze sobą ryzyko reputacji dla całego Banku i Grupy.

Ponadto istotne role w procesie zarządzania ryzykiem reputacji odgrywają inne jednostki organizacyjne Banku, to jest: Departament Compliance, Departament Rozwoju Pracowników i Kultury Organizacji, Departament Zarządzania Bankowością Korporacyjną, Departament Wsparcia Biznesu, Departament Rozwoju Biznesu Bankowości Detalicznej oraz **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem**, który jest odpowiedzialny za: rozwój strategii zarządzania ryzykiem reputacji we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi oraz nadzór nad procesem Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, uwzględniającym również aspekty ryzyka reputacji.

W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem reputacji mBank wykorzystuje takie narzędzia jak:

- wartości mBanku (zorientowanie na klienta, prostota, profesjonalizm, zaangażowanie i myślenie zorientowane na przyszłość), które są kodem Banku podczas budowania relacji biznesowych zarówno w ramach Grupy, jak i poza nią,
- badanie kultury zaangażowania – postrzeganie Banku przez pracowników,
- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – podejmowanie odpowiedzialnych działań na rzecz klientów, pracowników, środowiska naturalnego i społeczności lokalnych (w tym wolontariat pracowniczy) oraz udział w projektach Fundacji mBanku,
- monitoring publikacji prasowych, komentarzy w internecie, mediach społecznościowych i forach internetowych,
- analiza satysfakcji klientów bankowości detalicznej i korporacyjnej,
- proces wdrażania nowych produktów, gdzie ryzyko reputacji jest jednym z aspektów analizowanych podczas procesu implementacji nowych produktów,
- analiza reklamacji Klientów.

Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji Grupy mBanku określa zasady i poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem reputacji i podkreśla w szczególności takie aspekty jak: profil ryzyka reputacji oraz organizację i metody zarządzania tym ryzykiem.

W 2015 roku przyjęto „Strategię odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju mBanku SA” na lata 2016-2020. Koncentruje się ona na pięciu obszarach, w których uwzględnione zostały, uznane za kluczowe, aspekty odpowiedzialności. Są to:

- budowanie stabilnych i długotrwałych relacji z klientami (Cel: „Chcemy rozumieć, szanować i podzielać wartości naszych klientów. Chcemy być otwarci. Chcemy myśleć i czuć jak oni.”),
- prowadzenie społecznie odpowiedzialnej polityki kredytowej (Cel: „Chcemy być odpowiedzialnym kredytodawcą.”),
- tworzenie wyjątkowego zespołu (Cel: „Chcemy tworzyć wyjątkowy zespół, kompetencje i umiejętności. Dzielić się tym co w nas najlepsze z innymi. Chcemy być unikalni.”),
- ograniczenie śladu środowiskowego Banku (Cel: „Chcemy ograniczać nasz wpływ na środowisko.”),
- udoskonalanie mechanizmów odpowiedzialnego zarządzania w organizacji, włączając w to zarządzanie łańcuchem dostaw (Cel: „Chcemy ulepszać nasze podejście zarządcze. Chcemy się doskonalić.”).

Bank, jako organizacja zarządzana w duchu odpowiedzialności społecznej, dąży do tego, by jego wartość była budowana z uwzględnieniem aspektów społecznych, ekonomicznych, etycznych i środowiskowych. Dlatego też podejmowane są działania mające na celu ograniczenie wsparcia dla przedsiębiorstw kontrowersyjnych ze społecznego punktu widzenia.

3.15. Ryzyko kapitałowe

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Controllingu i Informacji Zarządczej** odpowiada za: opracowywanie polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku; dokonywanie pomiaru efektywności wykorzystania kapitału oraz monitorowanie wskaźników zwrotu na kapitale w jednostkach organizacyjnych Banku oraz spółkach Grupy mBanku oraz aktualizowanie metodyki w tym zakresie; przygotowywanie prognoz zmian funduszy oraz wskaźników adekwatności kapitałowej dla Banku oraz Grupy mBanku.
- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem** odpowiada za: monitorowanie adekwatności kapitałowej i zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz profilu ryzyka Grupy; organizację procesu planowania, prognozowania i monitorowania regulacyjnego i wewnętrznego kapitału na ryzyko; rozwój koncepcji oceny zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz opracowywanie metodyki limitowania regulacyjnego i wewnętrznego kapitału na ryzyko; przeprowadzanie monitoringu wymagań regulacyjnych

w zakresie zastosowania metody AIRB w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych, analiz wrażliwości, testów warunków skrajnych oraz analiz wpływu nowych produktów i nowych metod kalkulacji na poziom wymogów kapitałowych i kapitałowych współczynników regulacyjnych; przygotowywanie raportów i informacji dla organów statutowych Banku oraz na potrzeby nadzoru skonsolidowanego w zakresie adekwatności kapitałowej, zdolności do absorpcji ryzyka oraz profilu ryzyka Banku oraz Grupy mBanku.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z braku zapewnienia odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie nieoczekiwanych strat, w Banku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału ekonomicznego, kapitału regulacyjnego i kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego procesu są procedury związane z prowadzeniem analiz i testów warunków skrajnych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest procesem wieloszczeblowym, obejmującym wszystkie podmioty zależne i jednostki organizacyjne Banku, które swym działaniem wpływają na poziom wymogów w zakresie funduszy własnych oraz wartość kapitału wewnętrznego.

Proces zarządzania kapitałem w Grupie mBanku został udokumentowany. Głównym elementem tej dokumentacji jest Polityka Zarządzania Kapitałem, która jest bezpośrednio powiązana z ogólną strategią biznesową, Strategią Zarządzania Ryzykiem i ze Średniookresowym Planem Finansowym Grupy mBanku oraz z dokumentacją procesu ICAAP.

Podstawowym założeniem Polityki Zarządzania Kapitałem jest zapewnienie efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej w ramach mBanku oraz Grupy mBanku. Celem Polityki jest opracowanie efektywnego procesu decyzyjnego w zakresie zarządzania kapitałem. Cel ten jest realizowany głównie poprzez stosowanie wytycznych dotyczących apetytu na ryzyko oraz opracowywanie wytycznych zapewniających odpowiednią wielkość kapitału na pokrycie ryzyka identyfikowanego w działalności biznesowej, a także definiowanie ram organizacyjnych dla funkcjonowania efektywnego systemu zarządzania kapitałem.

Polityka Zarządzania Kapitałem opiera się na dwóch głównych filarach:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych zapewniających utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie wyższym niż założone minimum (przy uwzględnieniu poziomu apetytu na ryzyko określonego przez Zarząd) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku;
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej, gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko.

Ponadto dokument porusza kwestie zarządzania kapitałowego w sytuacji niedoboru kapitału.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrz Grupy. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa zobowiązań finansowych krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Grupa przyjęła założenie, że szacunkowa wartość godziwa aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	1 897 334	1 895 673	3 751 415	3 748 671
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 433 546	78 962 650	74 582 350	75 070 826
Klienci indywidualni	44 726 181	45 635 346	40 080 064	40 874 882
należności bieżące	5 214 087	5 283 808	4 848 799	4 927 627
kredyty terminowe w tym:	39 512 094	40 351 538	35 231 265	35 947 255
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	33 692 879	34 412 912	29 969 161	30 553 308
Klienci korporacyjni	32 004 393	31 635 612	31 531 987	31 236 748
należności bieżące	3 771 327	3 737 886	3 460 379	3 435 981
kredyty terminowe	25 788 441	25 453 099	22 915 949	22 645 108
- udzielone dużym klientom	5 667 803	5 591 521	5 557 635	5 516 855
- udzielone średnim i małym klientom	20 120 638	19 861 578	17 358 314	17 128 253
transakcje reverse repo /buy sell back	1 031 029	1 031 029	3 838 553	3 838 553
pozostałe	1 413 596	1 413 598	1 317 106	1 317 106
Klienci budżetowi	1 519 617	1 508 337	1 923 026	1 911 923
Inne należności	183 355	183 355	1 047 273	1 047 273
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	11 813 534	13 383 829	13 508 323
Zobowiązania wobec klientów	81 140 866	81 266 808	74 422 479	72 501 565
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 946 195	8 890 686	10 341 742	10 425 444
Zobowiązania podporządkowane	3 827 315	3 919 644	4 127 724	4 105 811

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom. Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość spreadu kredytowego oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przepisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło w wyniku zmapowania systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Grupy. W celu odzwierciedlenia faktu, że większość ekspozycji Grupy jest zabezpieczona podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Grupy dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych z uwzględnieniem spreadu kredytowego dla odpowiedniego emitenta.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- Kredyty zaciągnięte
- Depozyty
- Emisje dłużnych papierów wartościowych

■ Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów od Commerzbanku w CHF Grupa zastosowała krzywą opartą o kwotowania CDS dla Commerzbanku dla ekspozycji w EUR oraz kwotowania wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN w EUR i CHF. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Z kolei dla listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny do wyceny na potrzeby ujawnień wykorzystano krzywe kontraktów swap oraz prognozowany poziom spreadu emisyjnego dla odpowiednich emisji.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku.

31.12.2015	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN				
Aktywa finansowe				
Należności od banków	1 895 673	-	-	1 895 673
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 962 650	-	-	78 962 650
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	11 813 534	-	9 143 977	2 669 557
Zobowiązania wobec klientów	81 266 808	-	1 631 894	79 634 914
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 890 686	5 144 935	-	3 745 751
Zobowiązania podporządkowane	3 919 644	-	3 919 644	-
Aktywa finansowe razem	80 858 323	-	-	80 858 323
Zobowiązania finansowe razem	105 890 672	5 144 935	14 695 515	86 050 222
31.12.2014	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEN				
Aktywa finansowe				
Należności od banków	3 748 671	-	-	3 748 671
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	75 070 806	-	-	75 070 806
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	13 508 323	-	11 442 821	2 065 502
Zobowiązania wobec klientów	72 501 565	-	5 558 939	66 942 626
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	10 425 444	7 338 400	-	3 087 044
Zobowiązania podporządkowane	4 105 811	-	4 105 811	-
Aktywa finansowe razem	78 819 477	-	-	78 819 477
Zobowiązania finansowe razem	100 541 143	7 338 400	21 107 571	72 095 172

Poziom 1

W poziomie 1 Grupa wykazała wartość godziwą obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną od Banku mFinance France (Nota 30). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Grupa zastosowała ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytu otrzymanego z EBI (Nota 29). Ponadto, w poziomie 2 Grupa wykazała zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów w EUR Grupa zastosowała krzywą swapową skorygowaną o spread kredytowy wyznaczony na podstawie kwotowań CDS dla Commerzbanku w EUR oraz na podstawie kwotowania rynkowego wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN. Pozwoliło to na oszacowanie wartości spreadu Grupy, przy założeniu stałej (niezależnie od terminu zapadalności) różnicy spreadu dla ekspozycji Grupy w stosunku do Commerzbanku. Dla zaciągniętych kredytów w innych walutach wykorzystano oszacowanie spreadu dla EUR oraz kwotowania transakcji swapowych cross currency do EUR. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Grupa otrzymała w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Grupy zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Grupa zastosowała krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, która została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość spreadu kredytowego oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło w wyniku zmapowania systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Grupy. W celu odzwierciedlenia faktu, że większość ekspozycji Grupy jest zabezpieczona podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Poziom 3 obejmuje również wartość godziwą listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny. Do wyceny Grupa zastosowała technikę estymacji przepływów odsetkowych w oparciu o model krzywej swapowej oraz dyskontowania przy użyciu stopy dyskontowej skorygowanej o wartość spreadu jaki jest możliwy do uzyskania w przypadku emisji w uzależnieniu od waluty oraz zapadalności instrumentu finansowego.

Ponadto poziom 3 obejmuje krótkoterminowe zobowiązania wobec banków i klientów.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	557 541	183 658	2 654	371 229
Dłużne papiery wartościowe:	550 695	179 466	-	371 229
- obligacje rządowe	178 492	178 492	-	-
- certyfikaty depozytowe	73 124	-	-	73 124
- obligacje bankowe	248 156	974	-	247 182
- obligacje korporacyjne	50 923	-	-	50 923
Kapitałowe papiery wartościowe	6 846	4 192	2 654	-
- notowane	4 192	4 192	-	-
- nie notowane	2 654	-	2 654	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	3 349 328	-	3 348 908	420
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	3 151 873	-	3 151 453	420
- instrumenty odsetkowe	2 783 388	-	2 783 388	-
- instrumenty walutowe	348 317	-	348 317	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	20 168	-	19 748	420
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	197 455	-	197 455	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	146 694	-	146 694	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	50 761	-	50 761	-
Inwestycyjne papiery wartościowe	30 736 949	22 279 327	7 442 384	1 015 238
Dłużne papiery wartościowe:	30 537 570	22 278 572	7 442 384	816 614
- obligacje rządowe	22 238 625	22 238 625	-	-
- bony pieniężne	7 442 384	-	7 442 384	-
- obligacje bankowe	233 158	-	-	233 158
- obligacje korporacyjne	583 456	-	-	583 456
- obligacje komunalne	39 947	39 947	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	199 379	755	-	198 624
- nie notowane	199 379	755	-	198 624
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	34 643 818	22 462 985	10 793 946	1 386 887
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	3 173 638	-	3 173 638	-
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	3 171 624	-	3 171 624	-
- instrumenty odsetkowe	2 811 493	-	2 811 493	-
- instrumenty walutowe	342 407	-	342 407	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	17 724	-	17 724	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	2 014	-	2 014	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	2 014	-	2 014	-
Zobowiązania finansowe razem	3 173 638	-	3 173 638	-
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM				
AKTYWA FINANSOWE	34 643 818	22 462 985	10 793 946	1 386 887
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	3 173 638	-	3 173 638	-

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2015 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Kapitałowe papiery przeznaczone do obrotu	Pochodne Instrumenty finansowe	Dłużne inwestycyjne papiery wartościowe	Kapitałowe inwestycyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	527 067	22	469	309 761	30 696
Łączne zyski lub straty za okres	931	(18)	(49)	14 312	160 974
Ujęte w rachunku zysków i strat:	931	(18)	(49)	3 967	1 827
- Wynik na działalności handlowej	931	(18)	(49)	-	99
- Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	3 967	1 728
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	10 345	159 147
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	10 345	159 147
Nabycie	1 870 076	-	-	308 663	9 850
Wykupy	(281 307)	-	-	(49 980)	-
Sprzedaże	(7 594 537)	-	-	(984 211)	(2 753)
Emisje	5 848 999	-	-	1 218 069	-
Rozliczenia	-	-	-	-	(381)
Transfery do poziomu 3	-	-	-	-	238
Transfery z poziomu 3	-	(4)	-	-	-
Bilans zamknięcia	371 229	-	420	816 614	198 624

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej przez okres ponad 5 dni roboczych, następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Transfery pomiędzy poziomami w 2015 roku	Transfery do poziomu 1	Transfery z poziomu 1	Transfery do poziomu 2	Transfery z poziomu 2
Inwestycyjne papiery wartościowe	4	(238)	-	-
<i>Kapitałowe</i>	4	(238)	-	-

W 2015 roku miało miejsce jedno przeniesienie z poziomu 1 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej i było efektem zaprzestania notowań papierów kapitałowych, w związku z procesem likwidacji emitenta.

Ponadto w 2015 roku miało miejsce jedno przeniesienie z poziomu 3 do poziomu 1 hierarchii wartości godziwej i było efektem weryfikacji technik wyceny stosowanych w odniesieniu do mniejszościowych pakietów akcji o niewielkiej wartości, będących w posiadaniu Banku.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2014	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	1 163 944	629 361	7 494	527 089
Dłużne papiery wartościowe:	1 145 997	618 930	-	527 067
- obligacje rządowe	617 906	617 906	-	-
- obligacje bankowe	473 097	1 024	-	472 073
- obligacje korporacyjne	54 994	-	-	54 994
Kapitałowe papiery wartościowe	17 947	10 431	7 494	22
- notowane	10 431	10 431	-	-
- nie notowane	7 516	-	7 494	22
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	4 865 517	-	4 865 048	469
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	4 711 124	-	4 710 655	469
- instrumenty odsetkowe	4 406 512	-	4 406 512	-
- instrumenty walutowe	295 564	-	295 564	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	9 048	-	8 579	469
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	154 393	-	154 393	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	102 226	-	102 226	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	52 167	-	52 167	-
Inwestycyjne papiery wartościowe	27 678 614	22 858 617	4 479 540	340 457
Dłużne papiery wartościowe:	27 416 998	22 627 697	4 479 540	309 761
- obligacje rządowe	22 586 122	22 586 122	-	-
- bony pieniężne	4 479 540	-	4 479 540	-
- obligacje bankowe	24 907	-	-	24 907
- obligacje korporacyjne	284 854	-	-	284 854
- obligacje komunalne	41 575	41 575	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	261 616	230 920	-	30 696
- notowane	229 961	229 961	-	-
- nie notowane	31 655	959	-	30 696
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	33 708 075	23 487 978	9 352 082	868 015
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	4 719 056	-	4 718 186	870
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	4 714 774	-	4 713 904	870
- instrumenty odsetkowe	4 390 412	-	4 390 412	-
- instrumenty walutowe	305 857	-	305 443	414
- instrumenty na ryzyko rynkowe	18 505	-	18 049	456
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	4 282	-	4 282	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	3 592	-	3 592	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	690	-	690	-
Zobowiązania finansowe razem	4 719 056	-	4 718 186	870
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM				
AKTYWA FINANSOWE	33 708 075	23 487 978	9 352 082	868 015
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	4 719 056	-	4 718 186	870

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2014 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Kapitałowe papiery przeznaczone do obrotu	Pochodne Instrumenty finansowe	Dłużne inwestycyjne papiery wartościowe	Kapitałowe inwestycyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	346 263	6	450	133 042	40 206
Łączne zyski lub straty za okres	12 053	16	19	6 736	(696)
Ujęte w rachunku zysków i strat:	12 053	16	19	-	(710)
- Wynik na działalności handlowej	12 053	16	19	-	-
- Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	-	(710)
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	6 736	14
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	6 736	14
Nabycie	3 121 268	-	-	61 902	8 610
Wykupy	(344 563)	-	-	-	-
Sprzedaże	(11 866 323)	-	-	(198 072)	(15 947)
Emisje	9 260 092	-	-	304 918	-
Rozliczenia	(1 723)	-	-	1 235	(2 390)
Transfery do poziomu 3	-	-	-	-	913
Bilans zamknięcia	527 067	22	469	309 761	30 696

Transfery pomiędzy poziomami w 2014 roku	Transfery do poziomu 1	Transfery z poziomu 1	Transfery do poziomu 2	Transfery z poziomu 2
Inwestycyjne papiery wartościowe	898	-	-	(1 811)
Kapitałowe	898	-	-	(1 811)

W 2014 roku odnotowano trzy przeniesienia z poziomu 2 na poziom 3 o łącznej wartości 913 tys. zł oraz jedno przeniesienie z poziomu 2 na poziom 1 o wartości 898 tys. zł. Przeniesienia te wynikały z efektów weryfikacji technik wyceny stosowanych w odniesieniu do mniejszościowych pakietów akcji o niewielkiej wartości, będących w posiadaniu Grupy.

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 178 492 tys. zł (patrz Nota 19) oraz wartość godziwą inwestycyjnych obligacji rządowych w kwocie 22 238 625 tys. zł (patrz Nota 23) (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 617 906 tys. zł i 22 586 122 tys. zł). Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 39 947 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 41 575 tys. zł) oraz wartość godziwą obligacji emitowanych przez banki w kwocie 974 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 1 024 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2015 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji spółek giełdowych w kwocie 4 192 tys. zł, (31 grudnia 2014 r.: 241 351 tys. zł, w tym wartość akcji PZU S.A. w kwocie 229 961 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 7 442 384 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 4 479 540 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Grupa zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku poziom 2 obejmuje również wartość opcji na indeks WIG-20. Do wyceny opcji giełdowych na indeks WIG20 stosowany jest model wewnętrzny banku (bazujący na modelu zmienności implikowanej) zasilany parametrami rynkowymi.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 187 843 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 836 828 tys. zł).

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego i odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defaultowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W poniższej tabeli przedstawiono wpływ zmiany spreadów kredytowych na wycenę papierów dłużnych zaklasyfikowanych do poziomu 3. Zmiana ta odzwierciedla zmianę ryzyka kredytowego w stosunku do dnia zakupu papierów przez Grupę.

Emitent	Zmiana wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	
	31.12.2015	31.12.2014
Instytucje kredytowe	1 549	544
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 537	2 163
Razem	4 086	2 707

Ponadto poziom 3 obejmuje głównie wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 198 624 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 30 718 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota ta obejmuje wartość udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 167 243 tys. zł, który został wyceniony do wartości godziwej na podstawie informacji posiadanych przez Bank w związku z transakcją przejęcia Visa Europe Ltd. przez Visa Inc., opisaną w Nocie 23. Pozostałe kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

3.17. Pozostała działalność

Grupa świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmniejszenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.4.6.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 3.16.

Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Grupa dokonuje przeglądu swoich dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na każdy dzień sprawozdawczy w celu oszacowania czy nastąpiła utrata wartości. Wymaga to podobnego oszacowania jak w odniesieniu do indywidualnej oceny kredytów i należności. Grupa księguje również odpisy aktualizujące wartość inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży w przypadku, gdy nastąpił istotny lub długotrwały spadek wartości godziwej poniżej ich kosztu nabycia. Ustalanie co oznacza „istotny” lub „długotrwały” spadek wartości wymaga profesjonalnego osądu. Dokonując tego oszacowania Grupa ocenia między innymi historyczne ruchy cen akcji oraz czas trwania i zakres, w jakim wartość godziwa inwestycji jest niższa od jej kosztu nabycia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Grupa uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 10% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 25% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Klasyfikacja leasingu

Grupa dokonuje osądu klasyfikując umowy leasingowe jako leasing finansowy bądź leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na profesjonalnym osądzie, czy zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione, czy też nie.

Klasyfikacja do ekspozycji forborne

Zgodnie z polityką Banku w zakresie forbearance, zaprezentowaną w nodzie 3.4.7, Grupa dokonuje klasyfikacji ekspozycji/klientów podlegających polityce forbearance na podstawie profesjonalnego osądu.

5. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 „podejścia zarządczego”, informacje o segmentach są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Z początkiem 2015 roku nastąpiła zmiana w przypisywaniu do segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A. Z wyników spółki mLeasing Sp. z o.o. dotychczas przypisanych, zgodnie z podziałem klientów, do Segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej oraz Segmentu Bankowości Detalicznej, została wydzielona działalność w zakresie pozyskiwania finansowania, którą zaliczono do Segmentu Rynki Finansowe. Wyniki spółki mBank Hipoteczny S.A., dotychczas przypisanej do Segmentu Bankowości Detalicznej zostały podzielone pomiędzy Segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej oraz Segment Bankowości Detalicznej (zgodnie z podziałem klientów na korporacyjnych i detalicznych) oraz Segment Rynki Finansowe, do którego przypisano działalność spółki w zakresie operacji skarbowych, w tym pozyskiwania finansowania poprzez emisję listów zastawnych.

W związku z powyższymi zmianami dane porównawcze dotyczące segmentów działalności Grupy zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany prezentacyjne wprowadzone w bieżącym roku obrotowym.

Działalność Grupy jest realizowana w ramach różnych segmentów biznesowych, które oferują określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów i segmentów rynku. Grupa obecnie prowadzi swoją działalność w ramach następujących segmentów:

- Segment Bankowości Detalicznej, który dzieli swoich klientów na klientów mBanku i klientów Private Banking, oferuje pełną gamę produktów i usług Banku oraz wyspecjalizowanych produktów kilku podmiotów zależnych zaliczanych do Segmentu Bankowości Detalicznej. Najistotniejszymi produktami w tym segmencie są rachunki bieżące i oszczędnościowe (w tym rachunki w walutach obcych), lokaty terminowe, produkty kredytowe (detaliczne kredyty hipoteczne oraz kredyty pozahipoteczne, takie jak kredyty na zakup samochodów, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym, karty kredytowe i inne produkty kredytowe), karty debetowe, produkty ubezpieczeniowe, inwestycyjne, usługi maklerskie i usługi leasingowe oferowane zarówno klientom indywidualnym jak i mikroprzedsiębiorstwom. Wyniki Segmentu Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji. Bankowość Detaliczna obejmuje wyniki spółek: mWealth Management S.A., Aspiro S.A. oraz wyniki segmentów detalicznych spółek mLeasing Sp. z o.o., Dom Maklerski mBanku S.A. oraz mBank Hipoteczny S.A. Ponadto segment ten obejmuje wyniki spółek BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. i AWL I Sp. z o.o. do dnia ich sprzedaży oraz wyniki spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. i BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. do dnia ich połączenia z Aspiro. W 2015 roku segment ten obejmuje również wynik Grupy na sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.
- Segment Korporacji i Rynków Finansowych podzielony na dwa podsegmenty:
 - *Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna*, podsegment skupiający się na małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz podmiotach sektora finansów publicznych. Główne produkty oferowane tym klientom to produkty i usługi bankowości transakcyjnej, w tym rachunki bieżące, wielofunkcyjna bankowość internetowa, dostosowane do indywidualnych potrzeb usługi zarządzania płynnością finansową (ang. cash management) i operacje finansowania transakcji handlowych (ang. trade finance), lokaty terminowe, transakcje walutowe, kompleksowa oferta finansowania krótkoterminowego i kredytów inwestycyjnych, kredyty transgraniczne, produkty project finance, finansowanie strukturalne i finansowanie typu mezzanine, produkty bankowości inwestycyjnej, w tym opcje walutowe, kontrakty forward, instrumenty pochodne na stopę procentową, swapy i opcje towarowe, strukturyzowane produkty depozytowe z wbudowanymi opcjami (oprocentowanie strukturyzowanych produktów depozytowych uzależnione jest bezpośrednio od wyniku na określonych instrumentach finansowych, takich jak opcje walutowe, opcje na stopę procentową i opcje na akcje), organizowanie emisji instrumentów dłużnych dla klientów korporacyjnych, obligacje i bony skarbowe, zadłużenie pozarządowe, obligacje średnioterminowe, transakcje buy sell back i sell buy back oraz transakcje repo, jak również usługi leasingowe, faktoringowe i maklerskie. Podsegment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej obejmuje wyniki spółek: mFaktoring S.A., Garbary Sp. z o.o., Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz

wyniki segmentów korporacyjnych spółek mLeasing Sp. z o.o., Dom Maklerski mBanku S.A. oraz mBank Hipoteczny S.A. Ponadto segment ten obejmuje wyniki spółki Transfinance a.s. do dnia jej sprzedaży oraz wyniki spółki MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa do dnia podjęcia uchwały o likwidacji spółki.

- *Rynki Finansowe*, podsegment, który obejmuje głównie działalność w zakresie operacji skarbowych (ang. treasury), rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i walutowym Banku oraz jego portfelem handlowym i inwestycyjnym, a także organizowanie rynku dla instrumentów pieniężnych i pochodnych denominowanych w PLN. Bank prowadzi współpracę z wieloma bankami-korespondentami, a także nawiązuje relacje z innymi bankami oferując produkty takie jak konta bieżące, zadłużenie w rachunku bieżącym, kredyty udzielane samodzielnie i w ramach konsorcjum oraz kredyty ubezpieczone przez KUKĘ, mające na celu wspieranie polskiego eksportu. W ramach tego podsegmentu są wykazywane wyniki spółki mFinance France S.A. oraz wyniki segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. i mBank Hipoteczny S.A. w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania.
- Działalność niesklasyfikowana w ramach Segmentu Bankowości Detalicznej oraz Segmentu Korporacji i Rynków Finansowych została wykazana w pozycji „Pozostałe”. Segment ten obejmuje również wyniki spółek mLocum S.A., mCentrum Operacji Sp. z o.o. i BDH Development Sp. z o.o.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zaangażowania w spółki Grupy przydzielane do poszczególnych segmentów powodują transfer kosztów finansowania kapitału. Rozliczenia zaalokowanego kapitału oparte są o średni ważony koszt kapitału Grupy i wykazywane w przychodach operacyjnych.

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów i zobowiązań. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część sprawozdania z sytuacji finansowej, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i pasywa poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do odpowiednich segmentów.

Podstawowym podziałem jest podział na linie biznesowe. Dodatkowo działalność Grupy prezentowana jest w podziale geograficznym na Polskę i zagranicę ze względu na miejsce powstawania przychodów i kosztów. Segment zagraniczny obejmuje działalność oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji oraz działalność spółki zagranicznej mFinance France S.A. (do końca 2014 roku segment obejmował także działalność spółki Transfinance a.s.) Działalność spółki mFinance France S.A., po wyeliminowaniu przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań związanych z emisją obligacji w ramach programu EMTN, zaprezentowana jest w segmencie Zagranica. Koszt programu EMTN oraz aktywa i zobowiązania z nim związane zaprezentowane są w segmencie Polska.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A.

za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku

(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	755 179	191 746	1 565 578	(1 130)	2 511 373	2 511 373
- sprzedaż klientom zewnętrznym	749 959	607 685	1 151 618	2 111	2 511 373	
- sprzedaż innym segmentom	5 220	(415 939)	413 960	(3 241)	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	376 722	(1 804)	507 286	14 972	897 176	897 176
Przychody z tytułu dywidend	14 226	139	77	3 098	17 540	17 540
Wynik na działalności handlowej	215 769	(17 419)	95 671	(1 086)	292 935	292 935
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	19 138	5 802	194 032	95 436	314 408	314 408
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia	-	-	-	(141)	(141)	(141)
Pozostałe przychody operacyjne	65 254	708	52 168	127 729	245 859	245 859
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(177 783)	(754)	(224 262)	(18 423)	(421 222)	(421 222)
Ogólne koszty administracyjne	(620 795)	(89 550)	(968 428)	(175 823)	(1 854 596)	(1 854 596)
Amortyzacja	(74 939)	(8 552)	(112 638)	(3 521)	(199 650)	(199 650)
Pozostałe koszty operacyjne	(35 345)	(150)	(48 816)	(101 516)	(185 827)	(185 827)
Wynik działalności operacyjnej	537 426	80 166	1 060 668	(60 405)	1 617 855	1 617 855
Wynik segmentu (brutto)	537 426	80 166	1 060 668	(60 405)	1 617 855	1 617 855
Podatek dochodowy					(313 727)	(313 727)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 301 246	1 301 246
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					2 882	2 882
Aktywa segmentu	35 057 604	41 162 527	46 210 195	1 092 695	123 523 021	123 523 021
Zobowiązania segmentu	30 224 844	33 481 611	46 866 764	674 838	111 248 057	111 248 057
Pozostałe pozycje segmentu						
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	157 002	8 922	185 493	4 427	355 844	

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A.

za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku

(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detailed (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	746 495	139 698	1 611 284	(6 819)	2 490 658	2 490 658
- sprzedaż klientom zewnętrznym	741 668	542 826	1 207 278	(1 114)	2 490 658	
- sprzedaż innym segmentom	4 827	(403 128)	404 006	(5 705)	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	387 861	(5 989)	506 058	13 760	901 690	901 690
Przychody z tytułu dywidend	17 223	191	78	2 500	19 992	19 992
Wynik na działalności handlowej	184 109	69 739	115 119	189	369 156	369 156
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	10 074	45 299	(700)	(2 747)	51 926	51 926
Pozostałe przychody operacyjne	98 128	865	114 477	133 452	346 922	346 922
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(211 584)	(1 065)	(303 285)	31	(515 903)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	(598 456)	(87 297)	(858 616)	(36 174)	(1 580 543)	(1 580 543)
Amortyzacja	(73 752)	(8 814)	(104 255)	(3 201)	(190 022)	(190 022)
Pozostałe koszty operacyjne	(40 573)	273	(63 226)	(137 650)	(241 176)	(241 176)
Wynik działalności operacyjnej	519 525	152 900	1 016 934	(36 659)	1 652 700	1 652 700
Wynik segmentu (brutto)	519 525	152 900	1 016 934	(36 659)	1 652 700	1 652 700
Podatek dochodowy					(363 390)	(363 390)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 286 668	1 286 668
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					2 642	2 642
Aktywa segmentu	32 399 510	43 101 622	41 637 447	847 243	117 985 822	117 985 822
Zobowiązania segmentu	25 731 503	40 092 161	40 384 484	704 694	106 912 842	106 912 842
Pozostałe pozycje segmentu						
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	165 487	9 711	120 867	1 586	297 651	

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów geograficznych Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia	2015			2014		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	2 383 730	127 643	2 511 373	2 369 399	121 259	2 490 658
Wynik z tytułu opłat i prowizji	871 654	25 522	897 176	875 745	25 945	901 690
Przychody z tytułu dywidend	17 540	-	17 540	19 992	-	19 992
Wynik na działalności handlowej	288 215	4 720	292 935	363 388	5 768	369 156
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	314 408	-	314 408	51 926	-	51 926
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia	(141)	-	(141)	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	242 745	3 114	245 859	345 279	1 643	346 922
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(411 834)	(9 388)	(421 222)	(480 714)	(35 189)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	(1 750 584)	(104 012)	(1 854 596)	(1 473 145)	(107 398)	(1 580 543)
Amortyzacja	(195 794)	(3 856)	(199 650)	(185 911)	(4 111)	(190 022)
Pozostałe koszty operacyjne	(182 917)	(2 910)	(185 827)	(238 129)	(3 047)	(241 176)
Wynik działalności operacyjnej	1 577 022	40 833	1 617 855	1 647 830	4 870	1 652 700
Wynik segmentu (brutto)	1 577 022	40 833	1 617 855	1 647 830	4 870	1 652 700
Podatek dochodowy			(313 727)			(363 390)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			1 301 246			1 286 668
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące			2 882			2 642
Aktywa segmentu, w tym:	119 572 565	3 950 456	123 523 021	114 548 848	3 436 974	117 985 822
- aktywa trwałe	1 253 137	10 434	1 263 571	1 171 783	11 220	1 183 003
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	366 088	-	366 088	266 382	6 034	272 416
Zobowiązania segmentu	104 825 293	6 422 764	111 248 057	101 151 600	5 761 242	106 912 842

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 584 546	2 833 184
Inwestycyjne papiery wartościowe	750 745	836 567
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	49 855	73 327
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	51 092	47 882
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	157 511	138 097
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	46 618	18 429
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	14 140	1 400
Pozostałe	5 998	7 368
Przychody z tytułu odsetek, razem	3 660 505	3 956 254
Koszty odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami	(95 330)	(190 634)
Z tytułu rozliczeń z klientami	(696 042)	(892 120)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(264 991)	(229 293)
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	(78 966)	(77 254)
Pozostałe	(13 803)	(76 295)
Koszty odsetek, razem	(1 149 132)	(1 465 596)

Przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 109 715 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2014 r.: 159 113 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	383 567	404 700
Od pozostałych podmiotów, w tym:	3 276 938	3 551 554
- od klientów korporacyjnych	1 109 637	1 154 100
- od klientów indywidualnych	1 445 073	1 607 090
- od sektora budżetowego	722 228	790 364
Przychody z tytułu odsetek, razem	3 660 505	3 956 254
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(179 456)	(251 492)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(694 138)	(967 818)
- od klientów korporacyjnych	(284 296)	(410 506)
- od klientów indywidualnych	(372 457)	(463 685)
- od sektora budżetowego	(37 385)	(93 627)
Z tytułu emisji własnych	(275 538)	(246 286)
Koszty odsetek, razem	(1 149 132)	(1 465 596)

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	342 310	413 614
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	287 273	254 302
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	149 760	116 675
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	122 970	119 537
Prowizje za prowadzenie rachunków	165 764	157 474
Prowizje za realizację przelewów	102 849	97 627
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	48 977	46 581
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	113 457	88 291
Prowizje z działalności powierniczej	22 337	21 108
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	14 915	13 438
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	39 686	38 648
Pozostałe	23 629	32 306
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	1 433 927	1 399 601
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(204 864)	(194 993)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(98 449)	(78 001)
Koszty prowizji za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(1 565)	(4 209)
Uiszczone opłaty maklerskie	(31 644)	(29 915)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(40 666)	(36 110)
Koszty opłat na rzecz NBP i KIR	(10 614)	(10 757)
Uiszczone pozostałe opłaty	(148 949)	(143 926)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(536 751)	(497 911)

Spadek przychodów z tytułu prowizji za obsługę kart płatniczych w 2015 roku w porównaniu z rokiem 2014 spowodowany był głównie dwukrotnym obniżeniem stawek opłaty interchange: od 1 lipca 2014 roku i od 29 stycznia 2015 roku.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych, w tym:		
- Przychody z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	149 760	97 822
- Przychody z tytułu administracji polis	-	18 853
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych razem	149 760	116 675

8. Przychody z dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	217	243
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 323	19 749
Przychody z tytułu dywidend, razem	17 540	19 992

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Wynik z pozycji wymiany	288 708	233 048
Różnice kursowe netto z przeliczenia	250 273	311 760
Zyski z transakcji minus straty	38 435	(78 712)
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń	4 227	136 108
Instrumenty odsetkowe	(8 599)	110 045
Instrumenty kapitałowe	1 457	(1 524)
Instrumenty na ryzyko rynkowe	3 559	(1 810)
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w tym:	11 417	29 059
- Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	2 954	(108 241)
- Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	8 463	137 300
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(3 607)	338
Wynik na działalności handlowej, razem	292 935	369 156

Istotnie słabszy wynik na działalności handlowej z instrumentów odsetkowych w 2015 roku w porównaniu do roku 2014 wynika z kształtowania się długoterminowych rynkowych stóp procentowych, które w 2014 roku charakteryzowały się istotnym ale stopniowym spadkiem, natomiast w 2015 roku utrzymywały się na stabilnym poziomie.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 21 „Rachunkowość zabezpieczeń”.

10. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	141 534	149 766
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	23 898	96 237
Przychody ze sprzedaży usług	22 175	24 009
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego	9 533	11 157
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	8 057	5 081
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	4 254	2 233
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	105	229
Pozostałe	36 303	58 210
Pozostałe przychody operacyjne, razem	245 859	346 922

Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie przychody spółki mLocum S.A. uzyskane z działalności deweloperskiej.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

W 2015 roku przychody z działalności ubezpieczeniowej netto obejmują przychody zrealizowane przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w I kwartale 2015 roku, to jest do momentu sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. przez Grupę mBanku S.A.

Na kwotę przychodów z działalności ubezpieczeniowej netto składają się przychody z tytułu składek, reasekuracji i koasekuracji, pomniejszone o wypłacone odszkodowania i koszty likwidacji oraz skorygowane o zmiany stanu rezerw na odszkodowania, związane z działalnością ubezpieczeniową prowadzoną w ramach Grupy mBanku S.A.

Na kwotę przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego składają się przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz towarzyszące im koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów.

Poniżej przedstawiono przychody netto z działalności ubezpieczeniowej za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu składek		
- Składki przypisane	65 764	234 851
- Zmiana stanu rezerwy składki	(17 358)	(39 899)
Składki zarobione	48 406	194 952
Udział reasekuratorów		
- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych	(16 307)	(66 607)
- Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy składki	(66)	(2 416)
Składki zarobione na udziale reasekuratorów	(16 373)	(69 023)
Składki zarobione netto	32 033	125 929
Odszkodowania i świadczenia		
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(14 809)	(63 099)
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(7 996)	(19 902)
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	11 047	46 141
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	4 396	10 212
Odszkodowania i świadczenia netto	(7 362)	(26 648)
- Pozostałe koszty na udziale własnym	(746)	(3 183)
- Pozostałe przychody operacyjne	5	440
- Koszty ekspertyz i atestów przy ocenie ryzyka	(32)	(301)
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	23 898	96 237

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	55 308	61 576
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	(45 775)	(50 419)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego razem	9 533	11 157

11. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty pracownicze	(854 814)	(844 131)
Koszty rzeczowe, w tym:	(633 855)	(627 613)
- koszty logistyki	(334 034)	(330 228)
- koszty IT	(118 842)	(109 267)
- koszty marketingu	(117 168)	(126 232)
- koszty usług konsultingowych	(54 173)	(54 522)
- pozostałe koszty rzeczowe	(9 638)	(7 364)
Podatki i opłaty	(28 339)	(29 811)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(278 155)	(70 790)
Wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	(52 077)	-
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(7 356)	(6 993)
Pozostałe	-	(1 205)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 854 596)	(1 580 543)

Wzrost kosztów w pozycji „Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny” spowodowany jest ujęciem w tej pozycji kosztów wpłat mBanku i mBanku Hipotecznego w kwocie 141 716 tys. zł, przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie, a także wzrostem stawek opłat na BFG w 2015 roku w stosunku do 2014 roku.

W dniu 9 października 2015 roku Sejm RP przyjął „Ustawę o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy”. Ustawa określa zasady przyznawania zwrotnego wsparcia finansowego osobom fizycznym zobowiązanym do spłaty kredytu mieszkaniowego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, oraz warunki korzystania ze wsparcia. Źródłem finansowania wsparcia oraz kosztów jego realizacji jest Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (Fundusz), na który składają się wpłaty kredytodawców proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni.

Zgodnie z informacją z dnia 5 stycznia 2016 roku otrzymaną od Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wpłaty mBanku i mBanku Hipotecznego na Fundusz wynoszą odpowiednio 51 727 tys. i 350 tys. zł. Grupa mBanku utworzyła odpowiednie rezerwy z tego tytułu (Nota 33 Rezerwy), a ich koszt został ujęty w skonsolidowanym wyniku finansowym Grupy mBanku za 2015 rok w ogólnych kosztach administracyjnych. Płatność została wniesiona 18 lutego 2016 roku.

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 27 836 tys. zł (2014: 27 678 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty wynagrodzeń	(692 750)	(682 454)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(107 509)	(102 000)
Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(522)	(616)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(19 696)	(24 814)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(14 459)	(14 251)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(5 237)	(10 563)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(34 337)	(34 247)
Koszty pracownicze, razem	(854 814)	(844 131)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 44 „Programy motywacyjne oparte na akcjach”.

12. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(106 882)	(115 713)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(17 716)	(57 958)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(4 282)	(7 396)
Przekazane darowizny	(2 624)	(2 669)
Koszty sprzedaży usług	(1 685)	(1 438)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(2 471)	(1 869)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(244)	(3 584)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(2 013)	(8 090)
Pozostałe koszty operacyjne	(47 910)	(42 459)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(185 827)	(241 176)

W 2015 roku i w 2014 roku koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dotyczą głównie odpisu z tytułu utraty wartości nieruchomości w kwocie odpowiednio: 2 000 tys. zł i 6 869 tys. zł.

Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie koszty spółki mLocum związane z działalnością deweloperską.

W 2015 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 8 762 tys. zł rezerw na ryzyko prawne (2014 r. - 51 705 tys. zł)(Nota 33).

Koszty sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

13. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Odpisy netto na należności od banków (Nota 18)	(212)	(1 114)
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 22)	(425 082)	(521 444)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 33)	4 072	6 655
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(421 222)	(515 903)

14. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Podatek dochodowy bieżący	(408 726)	(324 716)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 34)	94 999	(38 674)
Podatek dochodowy, razem	(313 727)	(363 390)
Zysk przed opodatkowaniem	1 617 855	1 652 700
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(307 392)	(314 013)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	1	5
Dochody nie podlegające opodatkowaniu*)	49 196	9 856
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów**)	(50 135)	(48 732)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	959	(402)
Podatek odroczony z tytułu strat poniesionych przez Oddział mBank S.A. w Czechach w latach ubiegłych	(6 034)	(7 512)
Nieaktywowane straty podatkowe	(322)	(2 592)
Obciążenie podatkowe, razem	(313 727)	(363 390)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	1 617 855	1 652 700
Podatek dochodowy	(313 727)	(363 390)
Efektywna stopa podatkowa	19,39%	21,99%

*)Pozycja zawiera między innymi dochody oddziałów w Czechach i na Słowacji (wyłączone z opodatkowania w Polsce).

***)Pozycja zawiera wydatki niestanowiące kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 86).

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 34. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

15. Zysk na jedną akcjęZysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Podstawowy:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 301 246	1 286 668
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 221 351	42 189 705
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	30,82	30,50
Rozwodniony:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 301 246	1 286 668
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 221 351	42 189 705
Korekty na:		
- opcje na akcje	25 809	31 590
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 247 160	42 221 295
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	30,80	30,47

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 44. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

16. Pozostałe całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2015 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2014 r.		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(162 456)	47 331	(115 125)	326 427	(93 066)	233 361
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(4 661)	-	(4 661)	245	-	245
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(153 848)	46 581	(107 267)	321 174	(92 114)	229 060
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(3 947)	750	(3 197)	5 008	(952)	4 056
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	(1 965)	373	(1 592)	(2 352)	447	(1 905)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(1 965)	373	(1 592)	(2 352)	447	(1 905)
Dochody całkowite netto, razem	(164 421)	47 704	(116 717)	324 075	(92 619)	231 456

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2015 i 2014.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	(115 125)	233 361
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(4 661)	245
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	3 882	2 157
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(3 209)	(1 912)
Reklasyfikacja do zysków/strat zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(5 334)	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(107 267)	229 060
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	35 771	259 643
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(110 971)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	729	(36 524)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	135 467	14 272
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	(38 493)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(129 770)	(8 331)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(3 197)	4 056
Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)	8 256	4 056
Reklasyfikacja do zysków/strat zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(11 453)	-
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	(1 592)	(1 905)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(1 592)	(1 905)
Zyski aktuarialne	3	-
Straty aktuarialne	(1 595)	(1 905)
Pozostałe dochody całkowite netto	(116 717)	231 456

W 2015 roku reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat w kwocie 129 770 tys. zł dotyczy transakcji sprzedaży akcji PZU S.A.

W 2015 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych obejmują dodatnią wartość wyceny udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 39 245 tys. EUR brutto – równowartość 167 243 tys. zł (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku). Szczegółowe informacje dotyczące spodziewanego

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

wpływu transakcji przejęcia Visa Europe Limited (Visa Europe) przez Visa Inc. zostały zaprezentowane w Nocie 23.

W 2014 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych obejmują dodatnią wartość wyceny akcji PZU S.A. w kwocie 17 531 tys. zł brutto.

Ponadto w 2015 roku i w 2014 roku znaczący wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału miała zmiana wyceny obligacji skarbowych.

17. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	1 330 045	372 987
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	4 608 088	2 681 562
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 43)	5 938 133	3 054 549

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. i mBank Hipoteczny S.A. utrzymują rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. i mBank Hipoteczny S.A. zobligowane były utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 2 558 417 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2015 roku do 31 stycznia 2016 roku,
- 2 123 204 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2014 roku do 1 lutego 2015 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 1,35% (31 grudnia 2014 - 1,8%).

18. Należności od banków

	31.12.2015	31.12.2014
Rachunki bieżące	375 660	492 313
Lokaty w innych bankach do 3-ech miesięcy	164 097	459 943
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 43)	539 757	952 256
Kredyty i pożyczki	288 215	214 148
Lokaty terminowe w innych bankach	29 448	10 396
Transakcje reverse repo / buy sell back	593 465	1 811 151
Inne należności	448 148	764 948
Należności (brutto) od banków, razem	1 899 033	3 752 899
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(1 699)	(1 484)
Należności (netto) od banków, razem	1 897 334	3 751 415
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 867 402	3 687 301
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	29 932	64 114

Pozycja „Inne należności” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe (na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 367 970 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2014 roku 563 150 tys. zł) złożone przez Grupę pod transakcje pochodne (Nota 37).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Należności (brutto) od banków polskich	1 012 331	1 220 190
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(152)	(234)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	886 702	2 532 709
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(1 547)	(1 250)
Należności (netto) od banków, razem	1 897 334	3 751 415

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 272 448 tys. zł, a o stałej stopie 15 767 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: – kredyty na zmienną stopę – 204 336 tys. zł, a na stałą – 9 812 tys. zł).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku lokaty w bankach stanowiły lokaty na stałą stopę w kwotach odpowiednio 193 545 tys. zł i 470 339 tys. zł. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 1,33% (31 grudnia 2014 r.: 1,50%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	(1 484)	(289)
Utworzenie rezerw (Nota 13)	(5 120)	(6 241)
Rozwiązanie rezerw (Nota 13)	4 908	5 127
Różnice kursowe	(3)	(81)
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	(1 699)	(1 484)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków dotyczy w całości należności bez utraty wartości. Na dzień 31 grudnia 2014 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków dotyczy głównie należności bez utraty wartości.

Należności od banków	31.12.2015		31.12.2014	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	1 899 033	100,00	3 752 782	100,00
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	-	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	-	-	117	0
Razem brutto	1 899 033	100,00	3 752 899	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 699)	0,09	(1 484)	0,04
Razem netto	1 897 334	99,91	3 751 415	99,96

Należności od banków, bez utraty wartości

Należności od banków		
Pod-portfel	31.12.2015	31.12.2014
1	423 980	1 421 582
2	1 096 822	1 192 383
3	173 829	145 096
4	29 263	641 456
5	45 451	1 063
6	-	-
7	14 336	19 491
8	64 375	173 171
pozostałe*	50 977	158 540
Razem	1 899 033	3 752 782

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2015			31.12.2014		
	Papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu
Dłużne papiery wartościowe:	533 998	16 697	550 695	547 962	598 035	1 145 997
Emitowane przez rząd	161 795	16 697	178 492	19 871	598 035	617 906
- obligacje rządowe	161 795	16 697	178 492	19 871	598 035	617 906
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	372 203	-	372 203	528 091	-	528 091
- obligacje banków	248 156	-	248 156	473 097	-	473 097
- certyfikaty depozytowe	73 124	-	73 124	-	-	-
- obligacje korporacyjne	50 923	-	50 923	54 994	-	54 994
Kapitałowe papiery wartościowe:	6 846	-	6 846	17 947	-	17 947
- notowane	4 192	-	4 192	10 431	-	10 431
- nie notowane	2 654	-	2 654	7 516	-	7 516
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem:	540 844	16 697	557 541	565 909	598 035	1 163 944

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 16 697 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 598 035 tys. zł).

20. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczące. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny Banku w Czechach, euroobligacji na stałą stopę wyemitowanych przez mFinance France, podmiot zależny od mBanku, listów zastawnych na stałą stopę wyemitowanych przez mBank Hipoteczny, podmiot zależny od mBanku oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym w obu rodzajach rachunkowości zabezpieczeń jest Interest Rate Swap.

Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w Nocie 21 poniżej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2015				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	13 962 295	14 011 671	105 911	118 931
- Kontrakty FX swap	16 318 308	16 195 356	151 039	90 225
- Kontrakty CIRS	6 446 870	6 492 050	43 495	78 674
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 439 254	4 097 450	47 872	54 577
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	40 166 727	40 796 527	348 317	342 407
- Walutowe kontrakty futures	80 433	80 339	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	40 247 160	40 876 866	348 317	342 407
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	205 093 783	205 093 783	2 758 408	2 789 736
- Kontrakty FRA	30 032 000	37 839 000	22 713	19 186
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	222 315	326 127	2 267	2 571
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	235 348 098	243 258 910	2 783 388	2 811 493
- Kontrakty futures na stopę procentową	-	738	-	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	235 348 098	243 259 648	2 783 388	2 811 493
Transakcje na ryzyko rynkowe	2 582 949	1 471 990	20 168	17 724
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	278 178 207	285 608 504	3 151 873	3 171 624
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	5 245 822	5 245 822	146 694	2 014
- Kontrakty IRS	5 245 822	5 245 822	146 694	2 014
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 455 000	2 455 000	50 761	-
- Kontrakty IRS	2 455 000	2 455 000	50 761	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	7 700 822	7 700 822	197 455	2 014
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	285 879 029	293 309 326	3 349 328	3 173 638
Krótkoterminowe (do 1 roku)	142 237 718	148 828 312	854 071	831 002
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	143 641 311	144 481 014	2 495 257	2 342 636

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2014				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	17 780 971	17 711 933	172 061	38 397
- Kontrakty FX swap	12 180 402	12 276 709	45 073	162 466
- Kontrakty CIRS	4 723 072	4 760 397	12 290	57 389
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 910 254	2 807 456	56 775	48 286
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	37 594 699	37 556 495	286 199	306 538
- Walutowe kontrakty futures	139 953	141 615	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	37 734 652	37 698 110	286 199	306 538
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	254 956 265	254 956 265	4 264 152	4 260 275
- Kontrakty FRA	66 775 000	81 157 400	147 744	123 087
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	341 659	374 641	3 981	4 059
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	322 072 924	336 488 306	4 415 877	4 387 421
- Kontrakty futures na stopę procentową	2 664	295 171	-	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	322 075 588	336 783 477	4 415 877	4 387 421
Transakcje na ryzyko rynkowe	716 656	653 246	9 048	20 815
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	360 526 896	375 134 833	4 711 124	4 714 774
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	7 217 658	7 217 658	102 226	3 592
- Kontrakty IRS	7 217 658	7 217 658	102 226	3 592
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 040 000	2 040 000	52 167	690
- Kontrakty FX swap	2 040 000	2 040 000	52 167	690
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	9 257 658	9 257 658	154 393	4 282
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	369 784 554	384 392 491	4 865 517	4 719 056
Krótkoterminowe (do 1 roku)	188 488 877	201 319 549	1 001 243	973 957
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	181 295 677	183 072 942	3 864 274	3 745 099

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych Grupa wykazała instrumenty pochodne na kwotę 1 173 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2014 r.: 1 238 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

21. Rachunkowość zabezpieczeń**Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej**

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Grupa dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Opis relacji zabezpieczające

Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- dwie tranze euroobligacji wyemitowanych przez mFF o wartości nominalnej 1 000 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- euroobligacje wyemitowane przez mFF o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- euroobligacje wyemitowane przez mFF o wartości nominalnej 500 000 tys. CZK, o stałym oprocentowaniu,
- Listy zastawne wyemitowane przez mBH o wartości nominalnej 124 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

	31.12.2015	31.12.2014
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 6)	46 618	18 429
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 9)	2 954	(108 241)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 9)	8 463	137 300
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	58 035	47 488

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Począwszy od trzeciego kwartału 2014 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń” w Nocie 9. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)”.

W poniższej nodzie zaprezentowano pozostałe całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	5 008	-
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym	6 586	6 746
Kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat	14 140	1 400
Niefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujęta w rachunku zysków i strat	(3 607)	338
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	1 061	5 008
Podatek odroczone z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	(202)	(952)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	859	4 056
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)	(3 947)	5 008
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	750	(952)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)	(3 197)	4 056

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat

	31.12.2015	31.12.2014
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 6)	14 140	1 400
Niefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 9)	(3 607)	338
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	10 533	1 738

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2016 roku do sierpnia 2018 roku.

Poniżej podany został harmonogram sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku prezentujący okresy w jakich Bank spodziewa się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

Przepływy pieniężne z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (w tys. zł)		
okres do 3 miesięcy	okres od 3 miesięcy do 1 roku	okres od 1 roku do 5 lat
10 294	26 890	19 604

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana w Nocie 20 „Pochodne instrumenty finansowe”.

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	46 258 683	41 560 477
- należności bieżące	5 897 129	5 442 653
- kredyty terminowe, w tym:	40 361 554	36 117 824
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 184 208	30 510 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	33 446 644	32 841 046
- należności bieżące	3 976 187	3 701 490
- kredyty terminowe:	26 976 422	23 977 679
- udzielone dużym klientom	5 825 318	5 751 583
- udzielone średnim i małym klientom	21 151 104	18 226 096
- transakcje reverse repo / buy sell back	1 031 029	3 838 553
- pozostałe	1 463 006	1 323 324
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	1 520 728	1 924 395
Inne należności	183 355	1 047 273
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	81 409 410	77 373 191
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 975 864)	(2 790 841)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	78 433 546	74 582 350
Krótkoterminowe (do 1 roku)	26 169 938	26 964 700
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	52 263 608	47 617 650

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 77 271 986 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 4 137 424 tys. zł (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 73 877 559 tys. zł i 3 495 632 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 3,22% (31 grudnia 2014 r. 3,98%).

Pozycja „Pozostałe” obejmuje zabezpieczenia gotówkowe (na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 32 303 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2014 roku 18 226 tys. zł) złożone przez Grupę pod transakcje pochodne (Nota 37).

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2015	31.12.2014
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	76 777 938	72 458 578
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo (IBNI)	(247 198)	(242 401)
Zaangażowanie bilansowe netto	76 530 740	72 216 177
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	4 631 472	4 914 613
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(2 728 666)	(2 548 440)
Zaangażowanie bilansowe netto	1 902 806	2 366 173

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2015	Stan rezerw na 01.01.2015	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2015
KLIENCI INDYWIDUALNI	(1 480 413)	(1 154 655)	932 620	169 578	368	(1 532 502)
Należności bieżące	(593 854)	(429 843)	260 277	80 195	183	(683 042)
Kredyty terminowe, w tym:	(886 559)	(724 812)	672 343	89 383	185	(849 460)
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(541 352)	(454 401)	429 254	75 034	136	(491 329)
KLIENCI KORPORACYJNI	(1 309 059)	(751 328)	547 963	(6 538)	76 711	(1 442 251)
Należności bieżące	(241 111)	(150 230)	150 225	6 341	29 915	(204 860)
Kredyty terminowe, w tym:	(1 061 730)	(552 420)	396 823	(12 879)	42 225	(1 187 981)
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(193 948)	(173 802)	205 938	(184)	4 481	(157 515)
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(867 782)	(378 618)	190 885	(12 695)	37 744	(1 030 466)
Pozostałe	(7 007)	(48 678)	1 704	-	4 571	(49 410)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	789	-	(789)	-	-	-
KLIENCI BUDŻETOWI	(1 369)	(8 462)	8 780	(64)	4	(1 111)
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	(2 790 841)	(1 914 445)	1 489 363	162 976	77 083	(2 975 864)

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2014	Stan rezerw na 01.01.2014	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2014
KLIENCI INDYWIDUALNI	(1 154 497)	(1 004 962)	703 279	(24 442)	209	(1 480 413)
Należności bieżące	(444 214)	(405 670)	264 742	(8 812)	100	(593 854)
Kredyty terminowe, w tym:	(710 283)	(599 292)	438 537	(15 630)	109	(886 559)
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(469 157)	(311 490)	249 763	(10 552)	84	(541 352)
KLIENCI KORPORACYJNI	(1 205 113)	(742 274)	512 086	(32 647)	158 889	(1 309 059)
Należności bieżące	(234 414)	(197 360)	186 836	(22 710)	26 537	(241 111)
Kredyty terminowe, w tym:	(915 235)	(512 930)	324 214	11 273	30 948	(1 061 730)
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(180 681)	(74 498)	63 586	(2 355)	-	(193 948)
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(734 554)	(438 432)	260 628	13 628	30 948	(867 782)
Pozostałe	(55 464)	(31 984)	1 036	(21 999)	101 404	(7 007)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	789	-	789
KLIENCI BUDŻETOWI	(11 797)	(2 100)	12 527	1	-	(1 369)
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	(2 371 407)	(1 749 336)	1 227 892	(57 088)	159 098	(2 790 841)

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2015	31.12.2014
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	6 496 455	5 122 993
- Do 1 roku	1 855 227	1 634 260
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	3 794 792	2 893 079
- Powyżej 5 lat	846 436	595 654
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(619 045)	(537 336)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	5 877 410	4 585 657
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:		
- Do 1 roku	1 645 833	1 446 365
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	3 466 354	2 645 409
- Powyżej 5 lat	765 223	493 883
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	5 877 410	4 585 657
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	(181 350)	(159 100)
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	5 696 060	4 426 557
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	518 560	323 458

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2015		31.12.2014	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	74 325 196	91,30	69 925 565	90,37
Przeterminowane, bez utraty wartości	2 452 742	3,01	2 533 013	3,27
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	4 631 472	5,69	4 914 613	6,35
Razem brutto	81 409 410	100,00	77 373 191	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(2 975 864)	3,66	(2 790 841)	3,61
Razem netto	78 433 546	96,34	74 582 350	96,39

Kwota rozpoznanych rezerw na kredyty i pożyczki wynosi 2 975 864 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 790 841 tys. zł), z czego 2 728 666 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 548 440 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których rozpoznano utratę wartości, a pozostała kwota 247 198 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową IBNI (31 grudnia 2014 r. – 242 401 tys. zł).

91,30% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy ani do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2014 r. – 90,37%).

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2015 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
Pod-portfel					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
1	73 738	3 352 215	3 316 206	171 207	136 737	624 044	-	15 857	165 419	-	4 539 217
2	986 459	23 503 360	22 619 385	563 181	1 572 989	1 331 849	-	16 541	910 399	-	28 884 778
3	1 078 038	5 144 700	3 695 658	563 568	1 790 850	7 962 057	-	5	353 910	-	16 893 128
4	1 676 851	3 390 676	1 247 163	1 710 080	1 928 327	5 850 244	-	-	87 106	-	14 643 284
5	525 269	1 253 339	689 852	519 345	171 326	2 579 718	-	-	3 894	-	5 052 891
6	50 144	174 278	103 723	18 332	143	250 948	-	-	-	-	493 845
7	141 419	432 953	301 722	53 115	8 126	553 882	-	-	-	-	1 189 495
8	-	-	-	5	-	-	1 031 029	-	-	183 355	1 214 389
pozostałe *)	-	-	-	-	-	-	-	1 382 193	-	-	1 382 193
kategoria default	3 733	28 243	25 152	-	-	-	-	-	-	-	31 976
Razem	4 535 651	37 279 764	31 998 861	3 598 833	5 608 498	19 152 742	1 031 029	1 414 596	1 520 728	183 355	74 325 196

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31 grudnia 2014 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
1	50 121	2 756 681	2 698 567	76 519	444 595	460 889	-	2	177 917	246	3 966 970
2	902 114	19 205 880	18 575 234	489 396	1 077 725	996 792	-	18 226	1 197 564	1 302	23 888 999
3	1 100 939	5 646 539	4 220 487	545 440	1 165 995	3 116 904	-	3	339 965	279	11 916 064
4	1 295 018	3 393 621	1 580 106	1 619 116	2 643 625	8 909 256	-	-	175 188	100	18 035 924
5	592 123	1 262 949	611 563	484 530	33 037	1 895 509	-	-	5 960	7	4 274 115
6	39 417	145 005	85 502	24 807	687	158 190	-	-	-	-	368 106
7	105 480	356 644	262 273	40 367	99 902	400 277	-	-	-	1	1 002 671
8	57 433	152 165	118 386	4	-	-	3 838 553	-	3 192	1 044 814	5 096 161
pozostałe *)	-	-	-	1	-	-	-	1 299 532	-	-	1 299 533
kategoria default	54	8 516	3 223	12 592	8 009	47 398	-	-	-	453	77 022
Razem	4 142 699	32 928 000	28 155 341	3 292 772	5 473 575	15 985 215	3 838 553	1 317 763	1 899 786	1 047 202	69 925 565

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości chyba, że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2015 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
do 30 dni	411 472	1 151 230	911 808	11 989	8 405	482 428	-	-	-	-	2 065 524
od 31 do 60 dni	30 107	159 817	109 651	3 058	11 850	70 581	-	-	-	-	275 413
od 61 do 90 dni	12 780	35 116	20 866	845	-	24 808	-	-	-	-	73 549
powyżej 90 dni	8 568	13 992	7 547	76	-	15 620	-	-	-	-	38 256
Razem	462 927	1 360 155	1 049 872	15 968	20 255	593 437	-	-	-	-	2 452 742

31 grudnia 2014 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
do 30 dni	322 554	1 055 791	833 692	14 822	18 504	611 548	-	-	24 609	-	2 047 828
od 31 do 60 dni	23 808	145 974	104 053	3 324	392	61 823	-	-	-	71	235 392
od 61 do 90 dni	9 685	34 553	20 861	621	-	11 201	-	-	-	-	56 060
powyżej 90 dni	9 441	19 548	5 556	10 296	-	154 448	-	-	-	-	193 733
Razem	365 488	1 255 866	964 162	29 063	18 896	839 020	-	-	24 609	71	2 533 013

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 1 902 806 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 366 173 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływu pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom					
31 grudnia 2015 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	898 551	1 721 635	1 135 475	361 386	196 565	1 404 925	-	48 410	-	-	4 631 472
Rezerwy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	(636 432)	(754 742)	(441 167)	(309 077)	(146 815)	(833 190)	-	(48 410)	-	-	(2 728 666)
31 grudnia 2014 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	934 466	1 933 958	1 391 010	379 655	259 112	1 401 861	-	5 561	-	-	4 914 613
Rezerwy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	(539 544)	(788 893)	(496 287)	(335 978)	(181 480)	(697 127)	-	(5 418)	-	-	(2 548 440)

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Grupa stosuje konserwatywne podejście w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

Finansowy efekt zabezpieczeń

W poniższej notcie zaprezentowano wpływ wartości przyjętych przez Grupę zabezpieczeń związanych z udzielonymi przez Grupę kredytami i pożyczkami na poziom utworzonych rezerw.

Stan na 31 grudnia 2015 roku	Wartość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	1 899 033	(1 699)	(1 716)	17
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	81 409 410	(2 975 864)	(4 027 369)	1 051 505
Klienci indywidualni:	46 258 683	(1 532 502)	(1 877 982)	345 480
– Należności bieżące	5 897 129	(683 042)	(703 700)	20 658
– Kredyty terminowe, w tym:	40 361 554	(849 460)	(1 174 282)	324 822
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 184 208	(491 329)	(752 343)	261 014
Klienci korporacyjni:	30 952 609	(1 392 841)	(2 098 866)	706 025
– Należności bieżące	3 976 187	(204 860)	(371 874)	167 014
– Kredyty terminowe:	26 976 422	(1 187 981)	(1 726 992)	539 011
udzielone dużym klientom	5 825 318	(157 515)	(205 283)	47 768
udzielone średnim i małym klientom	21 151 104	(1 030 466)	(1 521 709)	491 243
Klienci budżetowi	1 520 728	(1 111)	(1 111)	-
Razem dane bilansowe	83 308 443	(2 977 563)	(4 029 085)	1 051 522
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	21 012 565	(30 060)	(36 185)	6 125
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 081 900	(15 546)	(19 696)	4 150
Razem dane pozabilansowe	26 094 465	(45 606)	(55 881)	10 275

Stan na 31 grudnia 2014 roku	Wartość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	3 752 899	(1 484)	(1 484)	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	77 373 191	(2 790 841)	(4 176 138)	1 385 297
Klienci indywidualni:	41 560 477	(1 480 413)	(1 797 724)	317 311
– Należności bieżące	5 442 653	(593 854)	(614 931)	21 077
– Kredyty terminowe, w tym:	36 117 824	(886 559)	(1 182 793)	296 234
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	30 510 513	(541 352)	(764 534)	223 182
Klienci korporacyjni:	27 679 169	(1 281 773)	(2 349 790)	1 068 017
– Należności bieżące	3 701 490	(241 111)	(397 825)	156 714
– Kredyty terminowe:	23 977 679	(932 442)	(1 951 965)	1 019 523
udzielone dużym klientom	5 751 583	(193 948)	(280 510)	86 562
udzielone średnim i małym klientom	18 226 096	(867 782)	(1 671 455)	803 673
Klienci budżetowi	1 924 395	(1 369)	(1 404)	35
Razem dane bilansowe	81 126 090	(2 792 325)	(4 177 622)	1 385 297
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	19 883 402	(41 376)	(45 684)	4 308
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	3 610 377	(8 237)	(11 773)	3 536
Razem dane pozabilansowe	23 493 779	(49 613)	(57 457)	7 844

23. Inwestycyjne papiery wartościowe

	31.12.2015			31.12.2014		
	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe:	25 141 089	5 396 481	30 537 570	22 270 938	5 146 060	27 416 998
Emitowane przez rząd	16 842 144	5 396 481	22 238 625	17 440 062	5 146 060	22 586 122
- obligacje rządowe	16 842 144	5 396 481	22 238 625	17 440 062	5 146 060	22 586 122
Emitowane przez bank centralny	7 442 384	-	7 442 384	4 479 540	-	4 479 540
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	856 561	-	856 561	351 336	-	351 336
- obligacje banków	233 158	-	233 158	24 907	-	24 907
- obligacje korporacyjne	583 456	-	583 456	284 854	-	284 854
- obligacje komunalne	39 947	-	39 947	41 575	-	41 575
Kapitałowe papiery wartościowe:	199 379	-	199 379	261 616	-	261 616
Notowane	-	-	-	229 961	-	229 961
Nie notowane	199 379	-	199 379	31 655	-	31 655
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem	25 340 468	5 396 481	30 736 949	22 532 554	5 146 060	27 678 614
Krótkoterminowe (do 1 roku)	11 196 419	90 975	11 287 394	9 034 438	-	9 034 438
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	14 144 049	5 305 506	19 449 555	13 498 116	5 146 060	18 644 176

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 19 754 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 12 007 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitałowe papiery wartościowe obejmują wartość godziwą udziału w Visa Europe Ltd w kwocie 167 243 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitałowe papiery wartościowe notowane obejmują wartość godziwą akcji PZU S.A. w kwocie odpowiednio 229 961 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiada akcji PZU S.A.

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 r. 25 018 609 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 5 518 961 tys. zł (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 21 184 127 tys. zł oraz 6 232 871 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back, obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie depozytu złożonego przez klienta.

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o BFG, na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 568 248 tys. zł o wartości nominalnej 537 000 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: wartość bilansowa – 410 712 tys. zł, wartość nominalna – 377 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

W dniu 22 grudnia 2015 roku mBank S.A. otrzymał informację dotyczącą proponowanej alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe przez Visa Inc. Transakcja uzależniona jest od uzyskania stosownych zgód regulacyjnych, a jej finalizacja przewidywana jest na 2 kwartał 2016 roku. mBank S.A. będzie jednym z beneficjentów transakcji. Zgodnie z otrzymaną informacją potencjalny wpływ transakcji na mBank z tytułu jej rozliczenia obejmuje: - 43,6 mln EUR w gotówce - równowartość 185,8 mln PLN (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku), - 15,0 mln EUR w akcjach uprzywilejowanych (preferred stock) - równowartość 63,9 mln PLN (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku). Powyższe kwoty mogą zostać skorygowane o koszty transakcji, kwoty odpowiadające utracie wartości spółki Visa Europe poniesione na skutek zaistnienia zdarzeń opisanych w dokumentach transakcyjnych (leakage) oraz w wyniku ewentualnych uznanych wniosków o korektę przyznanych kwot złożonych przez członków Visa Europe. Członkowie Visa Europe mają prawo do odwołania się. Proces rozpatrywania odwołań będzie trwał do 1 marca 2016 roku. Ostateczna wysokość kwot alokowanych na poszczególnych uczestników transakcji będzie znana w dniu jej finalizacji (closing date), która jest przewidywana na drugi kwartał 2016 roku.

Ponadto transakcja pomiędzy Visa Inc. i Visa Europe przewiduje warunkową płatność typu "earn out" płatną w gotówce po 16-u kwartałach od rozliczenia transakcji, której wpływ na wyniki Banku nie jest znany.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Ostateczna wysokość warunkowej płatności (earn out) będzie uzależniona od spełnienia szeregu warunków oraz od wielkości łącznych przychodów Visa Europe wygenerowanych przez wszystkich uczestników tej organizacji w ciągu 4 lat od finalizacji transakcji, jak również od udziału przychodów wygenerowanych przez Bank w tych łącznych przychodach.

W związku z powyższym, na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank ustalił wartość godziwą posiadanego udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 39 245 tys. EUR – równowartość 167 243 tys. zł (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku), a różnica pomiędzy wcześniejszą wartością udziału wynoszącą 43 zł a ustaloną wartością godziwą została odniesiona w pozostałe dochody całkowite, po uwzględnieniu podatku dochodowego w wysokości 31 776 tys. zł, co nie miało wpływu na wynik netto Banku i Grupy.

Zyski i straty z inwestycyjnych papierów wartościowych oraz z inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Sprzedaż / wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	133 413	55 373
Wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych	189 694	-
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(200)	-
Utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych	(8 499)	(3 447)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, razem	314 408	51 926

W 2015 roku pozycja „Wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych” obejmuje głównie wynik Grupy na sprzedaży 100% akcji BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. w kwocie 194 348 tys. zł.

Ponadto w 2015 roku pozycja „sprzedaż/wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” obejmuje wynik zrealizowany na sprzedaży kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 127 333 tys. zł (w 2014 roku – 10 283 tys. zł), głównie akcji PZU w kwocie 124 994 tys. zł oraz wynik na sprzedaży obligacji rządowych i listów zastawnych w kwocie 6 312 tys. zł (w 2014 roku – 45 090 tys. zł).

W 2015 roku utrata wartości inwestycji w jednostki zależne dotyczy głównie odpisu aktualizującego wartość zaangażowania Grupy w spółce Call Center Poland S.A. w kwocie 8 096 tys. zł.

W 2014 roku utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych obejmuje odpis aktualizujący w wysokości 2 737 tys. zł z tytułu przeszacowania wartości bilansowej aktywów spółki Transfinance a.s. do wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w związku z zakwalifikowaniem spółki do aktywów trwałych (grupy aktywów) przeznaczonych do sprzedaży.

Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Inwestycyjne papiery wartościowe		
Stan na początek okresu	27 678 614	25 341 763
Różnice kursowe	21 388	18 860
Zwiększenia	339 313 828	331 433 043
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(336 244 836)	(329 435 421)
Straty z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych i dłużnych dostępnych do sprzedaży	(8 709)	(710)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	(23 336)	321 079
Stan na koniec okresu	30 736 949	27 678 614

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwy na kapitałowe papiery wartościowe		
- Notowane		
Stan na początek okresu	-	(125)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	-	125
Stan na koniec okresu	-	-
- Nie notowane		
Stan na początek okresu	(12 007)	(11 297)
Utworzenie rezerwy	(8 709)	(710)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	203	-
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	307	-
Zmiana zakresu konsolidacji	452	-
Stan na koniec okresu	(19 754)	(12 007)
Rezerwy na inwestycyjne papiery wartościowe razem		
Stan na początek okresu	(12 007)	(11 422)
Utworzenie rezerwy	(8 709)	(710)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	203	125
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	307	-
Zmiana zakresu konsolidacji	452	-
Stan na koniec okresu	(19 754)	(12 007)

24. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w aktywach trwałych (grupach do zbycia) Grupa wykazała akcje spółki Transfinance a.s. Na mocy umowy sprzedaży zawartej w dniu 8 grudnia 2014 roku pomiędzy mBankiem S.A. i UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s. (UniCredit), w dniu 20 stycznia 2015 roku nastąpiła finalizacja transakcji sprzedaży akcji Transfinance na rzecz UniCredit, zamykająca proces restrukturyzacji działalności faktoringowej poza granicami Polski tj. po transakcji sprzedaży Magyar Factor zRt i Intermarket Bank AG w 2011 roku.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2014 roku w aktywach trwałych (grupach do zbycia) Grupa wykazała akcje spółki BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. ("BRE TUIR") oraz udziały w pośrednio zależnej przez BRE TUIR spółce zależnej od niej AWL I Sp. z o.o.

W dniu 27 marca 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, w szczególności: (i) uzyskania zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz (ii) niezgłoszenia sprzeciwu przez Komisję Nadzoru Finansowego, spółka Aspiro S.A. sprzedała 100% akcji BRE TUIR na rzecz spółki Avanssur S.A., należącej do Grupy AXA.

Szczegółowe informacje dotyczące transakcji sprzedaży spółek wykazanych przez Grupę w aktywach trwałych (grupach do zbycia) na dzień 31 grudnia 2014 roku zostały zaprezentowane w Nocie 46.

25. Wartości niematerialne

	31.12.2015	31.12.2014
Koszty zakończonych prac rozwojowych	-	1
Wartość firmy	3 532	3 532
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	347 357	361 214
- oprogramowanie komputerowe	249 964	269 674
Inne wartości niematerialne	5 154	6 278
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	163 006	94 601
Wartości niematerialne, razem	519 049	465 626

W 2015 roku i w 2014 roku Grupa wykonała testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytworzenia oraz wartości firmy. W 2014 roku w wyniku testu Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości wartości firmy w kwocie 1 196 tys. zł.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2015 r.	224	986 375	747 854	22 370	94 601	4 728	1 108 298
Zwiększenia z tytułu	-	90 885	37 916	7	122 047	-	212 939
- zakupu	-	38 620	4 489	2	93 172	-	131 794
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	39 325	20 583	5	-	-	39 330
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	20 376	-	20 376
- innych zwiększeń	-	12 940	12 844	-	8 499	-	21 439
Zmniejszenia z tytułu	(185)	(48 700)	(36 597)	(150)	(53 642)	-	(102 677)
- likwidacji	(185)	(36 995)	(36 597)	-	-	-	(37 180)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(39 330)	-	(39 330)
- innych zmniejszeń	-	(11 705)	-	(150)	(14 312)	-	(26 167)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	39	1 028 560	749 173	22 227	163 006	4 728	1 218 560
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	(223)	(625 151)	(478 180)	(16 092)	-	-	(641 466)
Amortyzacja za okres z tytułu	184	(56 042)	(21 029)	(981)	-	-	(56 839)
- odpisów	(1)	(92 840)	(57 397)	(1 131)	-	-	(93 972)
- innych zwiększeń	-	(41)	(25)	150	-	-	109
- likwidacji	185	36 989	36 591	-	-	-	37 174
- innych zmniejszeń	-	(150)	(198)	-	-	-	(150)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	(39)	(681 193)	(499 209)	(17 073)	-	-	(698 305)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2015 r.	-	(10)	-	-	-	(1 196)	(1 206)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2015 r.	-	(10)	-	-	-	(1 196)	(1 206)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	-	347 357	249 964	5 154	163 006	3 532	519 049

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2014 r.	5 537	876 331	696 619	26 177	99 366	4 728	1 012 139
Zwiększenia z tytułu	-	129 712	64 440	95	93 313	-	223 120
- zakupu	-	41 977	4 936	83	67 368	-	109 428
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	192	9	-	-	-	192
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	69 374	46 556	-	-	-	69 374
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	14 968	-	14 968
- innych zwiększeń	-	18 169	12 939	12	10 977	-	29 158
Zmniejszenia z tytułu	(5 313)	(19 668)	(13 205)	(3 902)	(98 078)	-	(126 961)
- likwidacji	-	(3 201)	(1 407)	-	-	-	(3 201)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(69 374)	-	(69 374)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(8 482)	(8 482)	-	(1 636)	-	(10 118)
- innych zmniejszeń	(5 313)	(7 985)	(3 316)	(3 902)	(27 068)	-	(44 268)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	224	986 375	747 854	22 370	94 601	4 728	1 108 298
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2014 r.	(5 155)	(532 519)	(407 013)	(19 110)	-	-	(556 784)
Amortyzacja za okres z tytułu	4 932	(92 632)	(71 167)	3 018	-	-	(84 682)
- odpisów	(4)	(91 233)	(59 064)	(1 119)	-	-	(92 356)
- innych zwiększeń	(1)	(22 325)	(19 724)	-	-	-	(22 326)
- likwidacji	-	3 202	1 408	-	-	-	3 202
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	4 558	4 558	-	-	-	4 558
- innych zmniejszeń	4 937	13 166	1 655	4 137	-	-	22 240
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2014 r.	(223)	(625 151)	(478 180)	(16 092)	-	-	(641 466)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2014 r.	-	(10)	-	-	-	-	(10)
- zwiększenie	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2014 r.	-	(10)	-	-	-	(1 196)	(1 206)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	1	361 214	269 674	6 278	94 601	3 532	465 626

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2015	31.12.2014
Środki trwałe, w tym:	660 017	644 774
- grunty	1 335	1 335
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	193 652	202 454
- urzędnia	149 573	116 923
- środki transportu	231 210	225 322
- pozostałe środki trwałe	84 247	98 740
Środki trwałe w budowie	84 505	72 603
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	744 522	717 377

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2015 r.	1 335	357 152	578 115	326 062	418 878	72 783	1 754 325
Zwiększenia z tytułu	-	666	88 409	87 155	20 160	101 417	297 807
- zakupu	-	146	33 427	81 826	5 856	84 469	205 724
- przejścia ze środków trwałych w budowie	-	82	53 984	-	13 706	-	67 772
- innych zwiększeń	-	438	998	5 329	598	16 948	24 311
Zmniejszenia z tytułu	-	(563)	(37 810)	(78 891)	(28 272)	(89 515)	(235 051)
- sprzedaży	-	-	(5 450)	(74 563)	(1 391)	-	(81 404)
- likwidacji	-	(562)	(19 899)	(818)	(13 375)	-	(34 654)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(67 772)	(67 772)
- innych zmniejszeń	-	(1)	(12 461)	(3 510)	(13 506)	(21 743)	(51 221)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	1 335	357 255	628 714	334 326	410 766	84 685	1 817 081
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	-	(98 559)	(461 192)	(100 715)	(320 007)	-	(980 473)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(6 905)	(17 949)	(2 368)	(6 381)	-	(33 603)
- odpisów	-	(7 121)	(55 470)	(55 728)	(33 134)	-	(151 453)
- innych zwiększeń	-	(615)	(102)	(39)	(246)	-	(1 002)
- sprzedaży	-	-	5 372	50 173	1 373	-	56 918
- likwidacji	-	205	19 757	753	12 341	-	33 056
- innych zmniejszeń	-	626	12 494	2 473	13 285	-	28 878
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	-	(105 464)	(479 141)	(103 083)	(326 388)	-	(1 014 076)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2015 r.	-	(56 139)	-	(25)	(131)	(180)	(56 475)
- zwiększenie	-	(2 000)	-	(13)	-	-	(2 013)
- zmniejszenie	-	-	-	5	-	-	5
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2015 r.	-	(58 139)	-	(33)	(131)	(180)	(58 483)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	1 335	193 652	149 573	231 210	84 247	84 505	744 522

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2014 r.	1 267	356 197	589 388	321 877	414 012	37 213	1 719 954
Zwiększenia z tytułu	91	2 972	41 499	128 729	18 230	62 675	254 196
- zakupu	-	471	24 220	92 054	4 662	55 751	177 158
- przejścia ze środków trwałych w budowie	-	543	10 731	61	12 997	-	24 332
- innych zwiększeń	91	1 958	6 548	36 614	571	6 924	52 706
Zmniejszenia z tytułu	(23)	(2 017)	(52 772)	(124 544)	(13 364)	(27 105)	(219 825)
- sprzedaży	-	-	(43 429)	(88 642)	(3 253)	-	(135 324)
- likwidacji	-	(4)	(4 632)	(2)	(9 500)	-	(14 138)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(24 332)	(24 332)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(192)	(192)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(638)	(1 695)	(678)	(179)	-	(3 190)
- innych zmniejszeń	(23)	(1 375)	(3 016)	(35 222)	(432)	(2 581)	(42 649)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	1 335	357 152	578 115	326 062	418 878	72 783	1 754 325
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2014 r.	-	(91 866)	(441 462)	(131 860)	(295 633)	-	(960 821)
Amortyzacja za okres z tytułu	-	(6 693)	(19 730)	31 145	(24 374)	-	(19 652)
- odpisów	-	(7 233)	(49 319)	(55 496)	(36 037)	-	(148 085)
- innych zwiększeń	-	(427)	(1 613)	(3)	(336)	-	(2 379)
- sprzedaży	-	-	22 981	58 984	3 238	-	85 203
- likwidacji	-	-	4 542	2	8 249	-	12 793
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	514	1 048	345	71	-	1 978
- innych zmniejszeń	-	453	2 631	27 313	441	-	30 838
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2014 r.	-	(98 559)	(461 192)	(100 715)	(320 007)	-	(980 473)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2014 r.	-	(49 270)	-	-	(131)	(180)	(49 581)
- zwiększenie	-	(6 869)	-	(25)	-	-	(6 894)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2014 r.	-	(56 139)	-	(25)	(131)	(180)	(56 475)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	1 335	202 454	116 923	225 322	98 740	72 603	717 377

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

W ramach swojej działalności jako leasingodawca Grupa mBanku wykazuje w środkach trwałych przedmioty oddane przez Grupę w leasing operacyjny podmiotom trzecim. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingodawcą, przedstawione są w poniższej tabeli.

	31.12.2015	31.12.2014
Minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego		
Do 1 roku	50 535	46 662
Powyżej 1 roku do 5 lat	57 800	50 895
Powyżej 5 lat	3	-
Razem	108 338	97 557

Grupa wykazuje koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny w ramach przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego (Nota 10).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

27. Inne aktywa

Inne aktywa, w tym:	971 192	794 964
- dłużnicy	222 454	176 599
- rozrachunki międzybankowe	2 365	2 726
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	115 938	73 358
- przychody do otrzymania	56 315	46 588
- zapasy	298 791	303 392
- inne	275 329	192 301
Inne aktywa, razem	971 192	794 964
Krótkoterminowe (do 1 roku)	643 751	473 489
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	327 441	321 475

Wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółki mLocum i mLeasing.

W ciągu 2015 roku i w ciągu 2014 roku Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota 275 329 tys. zł innych aktywów obejmuje należności Domu Maklerskiego mBanku S.A. od Krajowego Depozytu w wysokości 89 332 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 115 514 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 314 151 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 294 839 tys. zł).

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe aktywa finansowe brutto, w tym:	321 778	310 418
- nieprzeterminowe	316 726	303 131
- przeterminowe powyżej 90 dni	5 052	7 287
- rezerwy na należności przeterminowane (wielkość ujemna)	(7 627)	(15 579)
Pozostałe aktywa finansowe netto	314 151	294 839

28. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2015	31.12.2014
Środki na rachunkach bieżących	1 235 941	684 644
Depozyty terminowe	144 870	10 084
Kredyty i pożyczki otrzymane	9 374 045	11 345 217
Transakcje repo / sell buy back	778 145	1 124 586
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	427 026	172 838
Zobowiązania w drodze	2 053	2 739
Pozostałe	57 251	43 721
Zobowiązania wobec innych banków, razem	12 019 331	13 383 829
Krótkoterminowe (do 1 roku)	5 892 092	5 121 501
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 127 239	8 262 328

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość depozytów innych banków o stałym oprocentowaniu wyniosła 144 870 tys. zł (31 grudnia 2014 rok - 10 084 tys. zł i). W obu okresach brak depozytów o zmiennym oprocentowaniu.

Na dzień 31 grudnia 2015 i na dzień 31 grudnia 2014 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2015 roku wynosiło 0,69% (31 grudnia 2014 r. - 1,25%).

mBank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

29. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2015	31.12.2014
Klienci indywidualni:	46 117 051	39 284 776
Środki na rachunkach bieżących	32 468 053	27 974 843
Depozyty terminowe	13 604 623	11 202 722
Inne zobowiązania (z tytułu)	44 375	107 211
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	22 205	19 357
- pozostałe	22 170	87 854
Klienci korporacyjni:	34 423 929	32 237 087
Środki na rachunkach bieżących	16 800 113	13 516 365
Depozyty terminowe	12 209 975	11 128 087
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 634 064	3 218 105
Transakcje repo	1 093 712	3 738 058
Inne zobowiązania (z tytułu)	686 065	636 472
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	566 645	492 975
- pozostałe	119 420	143 497
Klienci sektora budżetowego:	599 886	900 616
Środki na rachunkach bieżących	468 038	627 765
Depozyty terminowe	131 104	250 263
Transakcje repo	-	12 951
Inne zobowiązania (z tytułu)	744	9 637
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	-	125
- pozostałe	744	9 512
Zobowiązania wobec klientów, razem	81 140 866	72 422 479
Krótkoterminowe (do 1 roku)	74 696 817	67 174 957
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 444 049	5 247 522

Na dzień 31 grudnia 2015 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 1,08% (31 grudnia 2014 r. - 1,50%).

Na dzień 31 grudnia 2015 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 3 634 064 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 3 218 105 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 23 i w Nocie 37 jako aktywa zastawione.

30. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Stan na 31 grudnia 2015 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	326 250				327 231
Listy zastawne (PLN)	145 750	2,95%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2016	146 359
Listy zastawne (PLN)	149 500	3,59%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2016	150 809
Listy zastawne (PLN)	31 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-11-2016	30 063

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe	8 590 656				8 618 964
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,10%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2017	201 054
Listy zastawne (PLN)	153 250	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-06-2017	152 918
Listy zastawne (EUR)	42 516	1,93%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	19-10-2017	42 747
Listy zastawne (EUR)	31 887	0,85%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-02-2018	31 958
Listy zastawne (PLN)	108 900	3,46%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2018	107 881
Euroobligacje (CHF)	786 617	2,50%	gwarancja	08-10-2018	788 687
Listy zastawne (EUR)	212 580	1,08%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	213 187
Listy zastawne (EUR)	85 032	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	85 094
Euroobligacje (CZK)	78 849	2,32%	gwarancja	06-12-2018	78 977
Obligacje (PLN)	12 000	3,24%	niezabezpieczone	16-01-2019	11 813
Obligacje (PLN)	50 000	3,18%	niezabezpieczone	21-01-2019	49 803
Euroobligacje (EUR)	2 130 750	2,38%	gwarancja	01-04-2019	2 158 072
Listy zastawne (PLN)	80 000	2,77%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	79 985
Listy zastawne (EUR)	212 580	0,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	212 991
Listy zastawne (EUR)	212 580	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-06-2020	213 084
Listy zastawne (EUR)	127 548	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	127 653
Listy zastawne (PLN)	415 000	2,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2020	415 782
Listy zastawne (PLN)	255 000	2,87%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-09-2021	255 215
Euroobligacje (EUR)	2 130 750	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 119 199
Listy zastawne (EUR)	85 230	1,14%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	25-02-2022	85 543
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,59%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2022	200 919
Listy zastawne (PLN)	300 000	2,72%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	302 336
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,73%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	201 153
Listy zastawne (PLN)	250 000	2,68%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-10-2023	251 421
Listy zastawne (EUR)	46 768	1,29%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-04-2025	47 158
Listy zastawne (EUR)	34 013	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	34 432
Listy zastawne (EUR)	63 774	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-03-2029	64 621
Listy zastawne (EUR)	85 032	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	85 281
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					8 946 195

Stan na 31 grudnia 2014 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	2 978 911				2 994 568
Obligacje (PLN)	50 000	3,31%	niezabezpieczone	16-03-2015	50 072
Listy zastawne (PLN)	78 611	3,03%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-05-2015	78 799
Listy zastawne (PLN)	100 000	3,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	07-07-2015	101 695
Listy zastawne (PLN)	57 150	3,99%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-07-2015	57 911
Listy zastawne (PLN)	100 000	3,66%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-09-2015	100 891
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,75%	gwarancja	12-10-2015	2 141 691
Obligacje (PLN)	385 000	3,55%	niezabezpieczone	23-11-2015	386 423
Listy zastawne (PLN)	77 000	3,23%	Publiczny rejestr listów zastawnych	30-11-2015	77 086

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe	7 331 869				7 347 174
Listy zastawne (PLN)	145 700	3,15%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2016	146 237
Listy zastawne (PLN)	149 500	4,09%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2016	150 879
Listy zastawne (PLN)	31 000	3,73%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-11-2016	28 900
Listy zastawne (PLN)	172 750	3,30%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2017	173 521
Listy zastawne (PLN)	150 000	3,03%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-06-2017	149 549
Listy zastawne (EUR)	42 623	2,08%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	19-10-2017	42 745
Listy zastawne (EUR)	31 967	1,10%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-02-2018	31 945
Listy zastawne (PLN)	103 900	3,74%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2018	103 369
Euroobligacje (CHF)	708 965	2,50%	gwarancja	08-10-2018	710 272
Listy zastawne (EUR)	213 115	1,21%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	213 164
Listy zastawne (EUR)	85 246	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	85 000
Euroobligacje (CZK)	76 840	2,32%	gwarancja	06-12-2018	76 963
Obligacje (PLN)	12 000	4,14%	niezabezpieczone	16-01-2019	11 745
Obligacje (PLN)	50 000	3,48%	niezabezpieczone	21-01-2019	49 669
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,38%	gwarancja	01-04-2019	2 155 147
Listy zastawne (PLN)	80 000	3,05%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	79 963
Listy zastawne (EUR)	213 115	0,95%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	212 724
Listy zastawne (EUR)	127 869	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	127 338
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 116 927
Listy zastawne (PLN)	291 700	3,62%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	294 906
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,62%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	202 017
Listy zastawne (EUR)	34 098	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	34 407
Listy zastawne (EUR)	63 935	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-03-2029	64 564
Listy zastawne (EUR)	85 246	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	85 223
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					10 341 742

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Emisje w 2015 roku

W 2015 roku mBank Hipoteczny S.A. dokonał emisji listów zastawnych o wartości nominalnej 1 205 000 tys. zł, oraz o wartości nominalnej 81 000 tys. EUR (równowartość 345 182 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Emisje w 2014 roku

W dniu 20 listopada 2014 roku spółka mFinance France S.A. (mFF), podmiot zależny od Banku dokonała emisji euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR (równowartość 2 107 750 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 listopada 2014 roku) o terminie wykupu w 2021 roku. Środki pochodzące z emisji zostały złożone przez mFF w mBanku na podstawie umowy z dnia 20 listopada 2014 roku w kwocie 495 916 tys. EUR (równowartość 2 089 265 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 listopada 2014 roku), jako kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez mBank gwarancji płatności wszystkich kwot, jakie mają być płatne z tytułu papierów dłużnych wyemitowanych w ramach Programu Emisji Euroobligacji.

W dniu 24 marca 2014 roku spółka mFinance France S.A. (mFF), dokonała emisji euroobligacji o wartości 500 000 tys. EUR (równowartość 2 099 500 tys. zł po kursie z dnia 24 marca 2014 roku) o terminie wykupu w 2019 roku. Środki pochodzące z emisji zostały złożone w dniu 1 kwietnia 2014 roku przez mFF w mBanku S.A. w kwocie 496 095 tys. EUR na podstawie umowy zawartej w dniu 24 marca 2014 roku, jako kaucja stanowiąca zabezpieczenie gwarancji płatności wszystkich kwot, jakie mają być płatne z tytułu wyemitowanych euroobligacji, wystawionej przez mBank S.A.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	10 341 742	5 402 056
Zwiększenia (emisja)	1 545 905	5 654 056
Zmniejszenia (wykup)	(3 056 217)	(1 090 158)
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-	(37 994)
Różnice kursowe	88 980	195 375
Inne zmiany	25 785	218 407
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	8 946 195	10 341 742

W dniu 10 października 2015 roku spółka mFinance France S.A. dokonała terminowego wykupu euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, wyemitowanych w dniu 4 października 2012 roku, w ramach Programu Emisji Euroobligacji.

W 2015 roku mBank dokonał wykupu 3 850 sztuk obligacji o wartości nominalnej 385 000 tys. zł, wyemitowanych w listopadzie 2012 roku.

W dniu 31 marca 2014 roku mBank dokonał wcześniejszego wykupu 650 sztuk obligacji o wartości nominalnej 65 000 tys. zł, wyemitowanych przez mBank S.A. w listopadzie 2012 roku w ramach Programu Emisji Obligacji i Bankowych Papierów Wartościowych.

Wartość nominalna wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła 5 403 757 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 3 263 858 tys. zł). Zgodnie z obowiązującymi przepisami wartość hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych w oparciu o te wierzytelności nie może przekroczyć 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości stanowiącej ich zabezpieczenie. Wartość ta, zgodnie z rejestrem zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 4 342 172 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 2 653 030 tys. zł). Zarówno na 31 grudnia 2015 roku jak i na 31 grudnia 2014 roku hipoteczne listy zastawne były zabezpieczone wierzytelnościami zabezpieczonymi hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu.

Dodatkowo podstawą emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku były obligacje skarbowe o wartości nominalnej 60 000 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 160 000 tys. zł).

Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji publicznych listów zastawnych wyniosła na dzień 31 grudnia 2015 roku 361 911 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 421 805 tys. zł).

Dodatkowo podstawą emisji publicznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku były obligacje skarbowe o wartości nominalnej 6 000 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 30 000 tys. zł).

Transakcje dotyczące obligacji Banku zaliczanych do zobowiązań podporządkowanych zostały opisane w Nocie 31 poniżej.

31. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2015 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 1,2%*	0,380	08.03.2017	1 576 159
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	0,631	nieokreślony ¹⁾	315 213
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%***	1,475	nieokreślony ¹⁾	672 003
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	500 000	PLN	6M WIBOR + 2,25%	4,020	20.12.2023	500 567
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,890	17.01.2025	763 373
						3 827 315

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2014 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 1,2%*	1,200	08.03.2017	1 419 015
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,350	nieokreślony ¹⁾	283 683
- Commerzbank AG	70 000	CHF	3M LIBOR + 2,0%***	2,007	18.12.2017	248 307
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,200	nieokreślony ¹⁾	605 697
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,450	24.06.2018	319 177
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	500 000	PLN	6M WIBOR + 2,25%	4,300	20.12.2023	500 664
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	4,150	17.01.2025	751 181
						4 127 724

* marża w wysokości 0,7% obowiązywała dla pierwszych pięciu lat. Od czerwca 2012 roku obowiązuje marża w wysokości 1,2%.

** marża w wysokości 1,4% obowiązuje do grudnia 2016 roku. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.

***marża w wysokości 2,0% obowiązuje od grudnia 2012 roku.

**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje do stycznia 2018 roku. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

¹⁾ Obligacje stają się wymagalne z inicjatywy Banku nie wcześniej niż po dwóch latach od daty emisji albo z inicjatywy Commerzbanku, nie wcześniej niż po pięciu latach od daty emisji, po uzyskaniu zgody KNF.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

W 2015 roku i w 2014 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 14 lutego 2014 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 500 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 3 grudnia 2013 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na okres 10 lat i na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. zł.

Zgodnie z Art. 484 ust. 5 Rozporządzenia CRR, zobowiązania podporządkowane z tytułu emisji obligacji o nieokreślonym terminie wymagalności uwzględniane są w kalkulacji kapitału Tier II przy zastosowaniu zasady praw nabytych i limitów w zakresie zasady praw nabytych w okresie przejściowym trwającym od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	4 127 724	3 762 757
Zwiększenia (emisja obligacji)	-	750 000
Zmniejszenia (spłata, wcześniejszy wykup)	(637 661)	(480 122)
Różnice kursowe	337 144	133 121
Inne zmiany	108	(38 032)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	3 827 315	4 127 724
Krótkoterminowe (do 1 roku)	16 799	6 560
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 810 516	4 121 164

W czerwcu 2015 roku Bank dokonał wcześniejszej spłaty pożyczki podporządkowanej w kwocie 90 mln CHF (równowartość 359 019 tys. zł po kursie z dnia 24 czerwca 2015 roku), zaciągniętej w dniu 24 czerwca 2008 roku z terminem wykupu 24 czerwca 2018 roku.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Ponadto w czerwcu 2015 roku Bank dokonał spłaty pożyczki podporządkowanej w kwocie 70 mln CHF (równowartość 278 719 tys. zł po kursie z dnia 18 czerwca 2015 roku), zaciągniętej w dniu 18 grudnia 2007 roku kwocie 120 000 tys. CHF z terminem wymagalności w dniu 18 grudnia 2017 roku i częściowo spłaconej w dniu 18 czerwca 2014 roku w kwocie 50 000 tys. CHF (równowartość 170 090 tys. zł po kursie z dnia 18 czerwca 2014 roku).

W dniu 17 grudnia 2014 roku Bank wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł, co opisano powyżej.

W dniu 24 marca 2014 roku mBank S.A. dokonał wcześniejszego wykupu obligacji o nieokreślonym terminie wymagalności, wyemitowanych w dniu 24 czerwca 2008 roku w kwocie 90 000 tys. CHF (równowartość 310 032 tys. zł po kursie z dnia 24 marca 2014 roku).

32. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe zobowiązania (z tytułu)		
- zobowiązania z tytułu podatków	26 492	24 819
- rozrachunki międzybankowe	412 278	425 309
- wierzyciele	561 832	323 815
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	141 842	160 502
- przychody przyszłych okresów	303 608	111 711
- rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	14 241	12 012
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	24 102	24 581
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	151 083	165 703
- pozostałe	128 613	101 202
Pozostałe zobowiązania, razem	1 764 091	1 349 654

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 1 115 952 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 909 626 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.10.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		
Stan rezerw na początek okresu	12 012	9 015
- rezerwa emerytalno - rentowa	6 500	4 878
- rezerwa pośmiertna	3 386	2 635
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 126	1 502
Zmiana w okresie, z tytułu:	2 229	2 997
Odpis na rezerwę, w tym:	602	616
- rezerwa emerytalno - rentowa	314	421
- rezerwa pośmiertna	207	148
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	81	47
Koszt odsetkowy, w tym:	525	417
- rezerwa emerytalno - rentowa	166	238
- rezerwa pośmiertna	295	112
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	64	67
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 16), w tym:	1 965	2 352
- rezerwa emerytalno - rentowa	728	1 153
- rezerwa pośmiertna	508	529
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	729	670
Redukcja/ likwidacja planu, w tym:	-	(1)
- rezerwa emerytalno - rentowa	-	(1)

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Świadczenia wypłacone, w tym:	(863)	(387)
- rezerwa emerytalno - rentowa	(559)	(189)
- rezerwa pośmiertna	(15)	(38)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	(289)	(160)
Stan rezerw na koniec okresu	14 241	12 012
- rezerwa emerytalno - rentowa	7 149	6 500
- rezerwa pośmiertna	4 381	3 386
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 711	2 126
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 136	1 032
- rezerwa emerytalno - rentowa	865	794
- rezerwa pośmiertna	223	194
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	48	44
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	13 105	10 980
- rezerwa emerytalno - rentowa	6 284	5 706
- rezerwa pośmiertna	4 158	3 192
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 663	2 082

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw została obniżona o 0,5 p.p. wartość rezerw wzrosłaby o 575 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 526 tys. zł.

	31.12.2015	31.12.2014
Rozbicie zysków i strat aktuarialnych		
Zmiana założeń finansowych, w tym:	488	1 678
- rezerwa emerytalno - rentowa	193	774
- rezerwa pośmiertna	134	424
- rezerwa na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	161	480
Zmiana założeń demograficznych, w tym:	489	332
- rezerwa emerytalno - rentowa	262	93
- rezerwa pośmiertna	(52)	204
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	279	35
Pozostałe zmiany, w tym:	988	342
- rezerwa emerytalno - rentowa	273	286
- rezerwa pośmiertna	426	(99)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	289	155

33. Rezerwy

	31.12.2015	31.12.2014
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe*	45 606	49 613
Na sprawy sporne	99 582	96 933
Pozostałe	80 228	30 335
Rezerwy, razem	225 416	176 881

* kwoty obejmują wycenę gwarancji finansowych

Na dzień 31 grudnia 2015 roku pozostałe rezerwy obejmują rezerwy na wpłatę na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców utworzone przez mBank i mBank Hipoteczny w kwotach odpowiednio 51 727 tys. zł i 350 tys. zł. Koszty rezerw zostały ujęte wyniku finansowym Grupy za 2015 rok w ogólnych kosztach administracyjnych (Nota 11). Płatności z tego tytułu zostały wniesione w dniu 18 lutego 2016 roku.

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 36.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu (wg tytułów)	176 881	228 228
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	49 613	56 068
Na sprawy sporne	96 933	56 275
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	87 168
Pozostałe	30 335	28 717
Zmiana w okresie (z tytułu)	48 535	(51 347)
- odpis w koszty, w tym:	215 357	254 601
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 13)	146 689	144 061
- na sprawy sporne	8 762	51 705
- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	48 387
- pozostałe	59 906	10 448
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(150 761)	(151 067)
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 13)	(150 761)	(150 716)
- na sprawy sporne	-	(351)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(16 167)	(19 548)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	37	-
- przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(135 555)
- różnice kursowe	69	222
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	225 416	176 881
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	45 606	49 613
Na sprawy sporne	99 582	96 933
Pozostałe	80 228	30 335

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe

	31.12.2015	31.12.2014
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	26 066 206	23 435 879
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(31 147)	(27 693)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	26 035 059	23 408 186
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	28 259	57 900
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(14 459)	(21 920)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	13 800	35 980

34. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2015 r. i 2014 r.: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	76 855	12 255	-	13 359	102 469
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	2 599	(1 758)	-	-	841
Wycena papierów wartościowych	24 020	15 588	4 248	-	43 856
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	234 186	(5 487)	-	-	228 699
Rezerwy na świadczenia pracownicze	36 300	(1 415)	373	-	35 258
Pozostałe rezerwy	8 848	34 615	-	-	43 463
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	25 635	1 188	-	-	26 823
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	6 445	(6 182)	-	-	263
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	157 804	45 403	-	-	203 207
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	72 862	18 679	-	1 832	93 373
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	645 554	112 886	4 621	15 191	778 252

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	(57 998)	(5 507)	-	(13 353)	(76 858)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(32 125)	(10 884)	750	-	(42 259)
Wycena papierów wartościowych	(158 373)	5 910	(226)	-	(152 689)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(40 611)	1 799	-	-	(38 812)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(46 845)	(3 244)	-	-	(50 089)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(28 314)	(5 961)	-	494	(33 781)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(382 923)	(17 887)	524	(12 859)	(413 145)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2014	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2014
Odsetki naliczone	105 053	(28 198)	-	-	76 855
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	27 103	(24 504)	-	-	2 599
Wycena papierów wartościowych	9 058	15 349	-	(387)	24 020
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	194 482	39 704	-	-	234 186
Rezerwy na świadczenia pracownicze	33 548	2 657	447	(352)	36 300
Pozostałe rezerwy	8 830	1 434	-	(1 416)	8 848
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	23 730	2 965	-	(1 060)	25 635
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	16 245	(9 800)	-	-	6 445
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	118 806	38 998	-	-	157 804
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	77 497	(3 713)	(4)	(918)	72 862
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	614 352	34 892	443	(4 133)	645 554

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2014	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2014
Odsetki naliczone	(44 502)	(13 496)	-	-	(57 998)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(6 173)	(25 000)	(952)	-	(32 125)
Wycena papierów wartościowych	(93 616)	(1 113)	(64 492)	848	(158 373)
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(35 767)	(4 844)	-	-	(40 611)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(34 613)	(12 546)	-	314	(46 845)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	(18 657)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(13 157)	(16 567)	4	1 406	(28 314)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(246 485)	(73 566)	(65 440)	2 568	(382 923)

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	31.12.2015	31.12.2014
Odsetki naliczone	6 748	(41 694)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(12 642)	(49 504)
Wycena papierów wartościowych	21 498	14 236
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	(5 487)	39 704
Rezerwy na świadczenia pracownicze	(1 415)	2 657
Pozostałe rezerwy	34 615	1 434
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 188	2 965
Odsetki i prowizje pobrane z góry	1 799	(4 844)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(3 244)	(12 546)
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	45 403	38 998
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	(6 182)	(9 800)
Pozostałe różnice przejściowe	12 718	(20 280)
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 14)	94 999	(38 674)

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2015 nie obejmuje strat podatkowych Oddziału zagranicznego na Słowacji. Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych).

Grupa nie uwzględnia w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego także niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez Garbary Sp. z o.o. oraz BDH Development Sp. z o.o. z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Łącznie kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie wynosiła 53 208 tys. zł na koniec 2015 roku oraz 67 823 tys. zł na koniec 2014 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2016 a 2020 rokiem.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone chyba, że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia w przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2015 Grupa nie ujęła w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 986 494 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone oraz 669 642 tys. zł na koniec 2014 roku.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte, ponieważ jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

35. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2015 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko Bankowi oraz poziom wymaganych rezerw.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Sprawa z powództwa Pekao SA (wcześniej Banku BPH SA) przeciwko Garbary Sp. z o.o. („Garbary”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez ZM Pozymeat SA jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację

powoda. Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 16 września 2010 roku Sąd Okręgowy w całości oddalił powództwo. W dniu 19 października 2010 roku BPH złożył apelację od przedmiotowego wyroku. W dniu 24 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o uchyleniu wyroku i umorzeniu postępowania z udziałem Banku Pekao SA (przystąpił do postępowania jako następca prawny BPH SA) z uwagi na brak legitymacji procesowej po stronie tego banku. Sprawa została zwrócona do sądu pierwszej instancji, w której była kontynuowana z udziałem Pekao SA (wcześniej BPH SA) w charakterze powoda. Bank Pekao SA (wcześniej BPH SA) wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego na wyżej wymienione postanowienie. W dniu 25 kwietnia 2012 roku Sąd Najwyższy uchylił wyżej wymienione postanowienie Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 9 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego i uznał za bezskuteczne w stosunku do Banku Pekao S.A. czynności związane z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Bank wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od wyżej wymienionego wyroku. W dniu 5 sierpnia 2015 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o nieprzyjęciu skargi do rozpoznania. Analizowane są możliwości ugodowego zakończenia sporu, z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych skutecznej egzekucji przedmiotowego orzeczenia.

2. Sprawa z powództwa Banku Pekao SA (wcześniej BPH SA) przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz TTI istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

Bank złożył odpowiedź na pozew, w którym wniósł o oddalenie pozwu z powodu braku podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2009 roku Sąd zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania upadłościowego spółki Pozmeat. W dniu 26 stycznia 2011 roku sąd wydał postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania z uwagi na zakończenie postępowania upadłościowego. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd ponownie zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy z powództwa Pekao SA (wcześniej BPH SA) przeciwko Garbary Sp. z o.o. W listopadzie 2015 roku zostało wydane postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania.

3. Roszczenia klientów Interbrok

Do Banku zwróciło się 170 podmiotów, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), i za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zaważwały Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 385 520 tys. zł. Do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania. Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Banku zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie Sąd Okręgowy oddalił powództwo. W dniu 21 grudnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu Okręgowego i sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. W dziewiątej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 275 423 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. Aktualnie postępowanie w sprawie znajduje się na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji.

We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie.

4. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A.

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób

fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku. W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo, iż zdaniem powoda był do tego zobowiązany. Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. W dniu 18 lutego 2011 roku została złożona odpowiedź na pozew, w której Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 6 maja 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił oddalić wniosek mBanku S.A. o odrzucenie pozwu oraz postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym. Na to postanowienie mBank S.A. w dniu 13 czerwca 2011 roku złożył zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Łodzi. W dniu 28 września 2011 roku Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie mBanku S.A. Sprawa obecnie toczy się w trybie właściwym dla postępowania grupowego. W marcu 2012 roku zakończył się etap przystępowania nowych członków do postępowania grupowego. Na dzień 17 października 2012 roku skład grupy uprawomocnił się w liczbie 1247 członków. Sąd Okręgowy w Łodzi nie ustanowił również kaucji na rzecz mBanku S.A., o którą Bank wnosił. Bank w tej kwestii złożył zażalenie na to postanowienie. W dniu 29 listopada 2012 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie Banku dotyczące ustanowienia kaucji. Postanowienie jest prawomocne i Powód nie ma obowiązku wnoszenia kaucji. W styczniu 2013 roku została wysłana ostateczna odpowiedź na pozew, a w dniu 15 lutego 2013 roku Powód odniósł się w piśmie procesowym do odpowiedzi na pozew. Postanowieniem z dnia 18 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił skierować strony do mediacji. Pismem z dnia 26 lutego 2013 roku Miejski Rzecznik Konsumentów złożył sprzeciw wobec skierowania sprawy do mediacji. W dniu 22 czerwca 2013 roku odbyła się rozprawa, a w dniu 3 lipca 2013 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym uwzględnił w całości powództwo uznając, iż Bank nienależycie wykonywał umowę przez co konsumenci ponieśli szkodę. W dniu 9 września 2013 roku Bank od powyższego wyroku wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację mBanku podtrzymując w zasadzie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym wyroku. Powyższy wyrok jest prawomocny, jednakże po otrzymaniu jego pisemnego uzasadnienia mBank złożył skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została wniesiona do Sądu Najwyższego przez mBank 3 października 2014 roku. Postanowieniem z dnia 7 października 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi wstrzymał skuteczność wyroku Sądu Okręgowego do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej mBanku. W dniu 18 lutego 2015 roku Sąd Najwyższy przyjął do rozpoznania Skargę kasacyjną złożoną przez mBank. W dniu 14 maja 2015 Sąd Najwyższy wydał wyrok, w którym uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi. Postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi dopuścił dowód z opinii biegłego w celu weryfikacji poprawności wykonywania przez mBank zmian oprocentowania kredytów hipotecznych objętych pozwem zbiorowym w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2010 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2015 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Podatki

W dniach od 9 czerwca 2015 roku do 13 sierpnia 2015 roku w spółce mLeasing sp. z o.o. została przeprowadzona przez Prezydenta m. st. Warszawy kontrola podatkowa dotycząca podatku od nieruchomości w zakresie ustalenia stanu własności, stanu posiadania oraz podstaw opodatkowania gruntów, budynków i budowli położonych na terenie m. st. Warszawa. Kontrolą podatkową objęty był okres od 1 stycznia 2010 roku do 30 kwietnia 2015 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniu 9 grudnia 2014 roku w spółce Aspiro S.A. zostało wszczęte przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi postępowanie kontrolne w zakresie rozliczeń z tytułu podatku VAT za 2012 rok. Postępowanie kontrolne nie wykazało istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 18 listopada 2014 roku do 28 listopada 2014 roku w spółce Aspiro S.A. została przeprowadzona przez Naczelnika Łódzkiego Urzędu Skarbowego w Łodzi kontrola podatkowa w zakresie zasadności zwrotu różnicy podatku VAT za okres od 1 lipca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 16 października 2014 roku do 4 listopada 2014 roku w spółce mLocum S.A. została przeprowadzona przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatków CIT, VAT za 2012 rok. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

W dniach od 14 maja 2014 roku do 4 czerwca 2014 roku w spółce Garbary Sp. z o.o. została przeprowadzona przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Wilda kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatków PIT, CIT, VAT za 2012 rok. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W dniach od 11 lutego 2014 roku do 4 kwietnia 2014 roku w spółce mLeasing S.A. została przeprowadzona przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku od towarów i usług za czwarty kwartał 2013 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 9 stycznia 2014 roku do 7 lutego 2014 roku w spółce BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. została przeprowadzona przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku VAT za trzeci kwartał 2013 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

36. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują:

- Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

- Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

- Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

W przypadkach gdy spółka z Grupy jest leasingobiorcą, minimalne przyszłe płatności z tytułu leasingu w ramach nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego przedstawiono w tabeli zamieszczonej poniżej.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

31.12.2015	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	22 375 462	4 127 590	1 423 931	27 926 983
Zobowiązania udzielone	21 533 811	3 559 763	1 086 854	26 180 428
1. Zobowiązania finansowe:	18 277 043	2 150 136	671 019	21 098 198
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	18 252 231	2 088 985	671 019	21 012 235
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	24 812	61 151	-	85 963
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	3 256 438	1 409 627	415 835	5 081 900
a) Akcepty bankowe	11 142	-	-	11 142
b) Gwarancje i akredytywy stand by	3 228 779	1 409 627	415 835	5 054 241
c) Akredytywy dokumentowe i handlowe	16 517	-	-	16 517
3. Pozostałe zobowiązania	330	-	-	330
Zobowiązania otrzymane:	841 651	567 827	337 077	1 746 555
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	-	-	-	-
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	841 651	567 827	337 077	1 746 555
2. Pochodne instrumenty finansowe	291 068 422	242 262 437	45 857 496	579 188 355
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	223 451 729	227 553 443	43 004 218	494 009 390
2. Walutowe instrumenty pochodne	66 595 247	12 656 451	1 872 328	81 124 026
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 021 446	2 052 543	980 950	4 054 939
Pozycje pozabilansowe razem	313 443 884	246 390 027	47 281 427	607 115 338

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2014	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	21 045 084	3 148 607	1 064 279	25 257 970
Zobowiązania udzielone	20 137 683	2 697 004	764 386	23 599 073
1. Zobowiązania finansowe:	17 907 669	1 527 842	538 455	19 973 966
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	17 883 271	1 446 946	538 455	19 868 672
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	24 398	80 896	-	105 294
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	2 215 614	1 168 832	225 931	3 610 377
a) Akcepty bankowe	8 998	-	-	8 998
b) Gwarancje i akredytywy stand by	2 200 258	1 168 832	225 931	3 595 021
c) Akredytywy dokumentowe i handlowe	6 358	-	-	6 358
3. Pozostałe zobowiązania	14 400	330	-	14 730
Zobowiązania otrzymane:	907 401	451 603	299 893	1 658 897
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	31 841	-	-	31 841
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	875 560	451 603	299 893	1 627 056
2. Pochodne instrumenty finansowe	389 808 426	320 238 073	44 130 546	754 177 045
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	336 245 647	298 811 916	42 316 818	677 374 381
2. Walutowe instrumenty pochodne	52 979 729	20 736 915	1 716 118	75 432 762
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	583 050	689 242	97 610	1 369 902
Pozycje pozabilansowe razem	410 853 510	323 386 680	45 194 825	779 435 015

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Najważniejszą umową leasingu operacyjnego jest zawarta przez Bank umowa leasingu głównej siedziby Banku. Zgodnie z umową okres leasingu trwa do 31 grudnia 2020 roku. Umowa została zawarta na oznaczony okres czasu i co do zasady nie podlega przedterminowemu rozwiązaniu. Umowa przewiduje opcję kupna przedmiotu umowy na pisemny wniosek leasingobiorcy złożony leasingodawcy na co najmniej 6 miesięcy i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą zakończenia umowy leasingu, a także prawo pierwokupu na warunkach zawartych w umowie. Na mocy umowy Bank zobowiązany jest do utrzymania przedmiotu leasingu w odpowiednim stanie.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez mFaktoring i mBank Hipoteczny wysokości odpowiednio 1 455 542 tys. zł i 990 932 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku (31 grudnia 2014 rok odpowiednio: 1 044 410 tys. zł i 1 085 818 tys. zł).

37. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Grupy kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy-sell-back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell-buy-back).

Ponadto Grupa przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takich jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na 31 grudnia 2014 roku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

31.12.2015

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia				
				Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19 i 23), w tym:	31 088 265	5 413 178	24 486 270	1 571 852	668 863	902 989	25 389 259
- Bony pieniężne NBP	7 442 384	-	7 442 384	-	-	-	7 442 384
- Papiery skarbowe	22 417 117	5 413 178	17 003 939	1 571 852	668 863	902 989	17 906 928
- Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	1 228 764	-	39 947	-	-	-	39 947
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 18 i 22)	400 273	400 273	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 433 546	5 768 960	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	13 600 937	-	-	-	-	-	-
Razem	123 523 021	11 582 411	24 486 270	1 571 852	668 863	902 989	25 389 259

31.12.2014

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia				
				Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19 i 23), w tym:	28 562 995	5 744 095	21 981 048	5 650 950	3 733 189	1 728 649	23 709 697
- Bony pieniężne NBP	4 479 540	-	4 479 540	-	-	-	4 479 540
- Papiery skarbowe	23 204 028	5 744 095	17 459 933	5 650 950	3 733 189	1 728 649	19 188 582
- Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	879 427	-	41 575	-	-	-	41 575
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 18 i 22)	581 376	581 376	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	74 582 350	3 660 577	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	14 259 101	-	-	-	-	-	-
Razem	117 985 822	9 986 048	21 981 048	5 650 950	3 733 189	1 728 649	23 709 697

W 2015 roku mBank Hipoteczny S.A. zabezpieczył wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość bilansowa netto kredytów wpisanych do rejestru hipotecznych i publicznych listów zastawnych, wykazanych powyżej jako aktywa zastawione wynosiła 5 768 960 tys. zł (31 grudnia 2014 rok – 3 660 577 tys. zł).

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell-buy-back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu kredytu otrzymanego z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych (BFG).

38. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 42 238 924 sztuk (31 grudnia 2014 r.: 42 210 057 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję (31 grudnia 2014 r.: 4 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015 ROKU						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 982 500	39 930 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	17 500	70 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
Liczba akcji, razem			42 238 924			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				168 955 696		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		4				

*Stan akcji na dzień bilansowy

W 2015 roku Krajowy depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 28 867 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2015 roku o kwotę 115 468 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadał 69,49% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

W 2015 roku wystąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

W dniu 20 marca 2015 roku Bank otrzymał od ING Otwarty Fundusz Emerytalny (Fundusz) zawiadomienie o zwiększeniu stanu posiadania akcji mBanku S.A. powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 2 110 309 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,99% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 110 309 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. W dniu 18 marca 2015 roku na rachunku Funduszu znajdowało się 2 130 699 akcji mBanku S.A., co stanowi 5,05% kapitału zakładowego mBanku S.A. Akcje te uprawniają do 2 130 699 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A., co stanowi 5,05% ogólnej liczby głosów.

39. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2015 roku i w 2014 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 44.

40. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostały kapitał zapasowy	4 883 602	4 413 825
Pozostałe kapitały rezerwowe	103 972	101 252
Fundusz ogólnego ryzyka	1 095 453	1 041 953
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	889 509	126 118
Wynik roku bieżącego	1 301 246	1 286 668
Zyski zatrzymane, razem	8 273 782	6 969 816

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

41. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2015	31.12.2014
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(6 426)	(1 765)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	6 324	2 519
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(12 750)	(4 284)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	442 354	549 621
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	361 479	507 630
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(1 881)	(2 123)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	168 075	177 439
Podatek odroczony	(85 319)	(133 325)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	859	4 056
Niezrealizowane zyski	1 061	5 008
Podatek odroczony	(202)	(952)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(3 981)	(2 389)
Zyski aktuarialne programu emerytalnego określonych świadczeń	30	26
Straty aktuarialne programu emerytalnego określonych świadczeń	(4 944)	(2 975)
Podatek odroczony	933	560
Inne pozycje kapitału własnego razem	432 806	549 523

W 2015 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dotyczą głównie wyceny posiadanego udziału w Visa Europe Ltd. W 2014 roku pozycja ta obejmowała głównie wycenę akcji PZU S.A.

Szczegółowe informacje dotyczące udziału w Visa Europe Ltd. zaprezentowano w Nocie 23.

42. Dywidenda na akcję

W dniu 30 marca 2015 roku XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwały zatwierdzające sprawozdanie finansowe mBanku S.A. za 2014 rok oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. za 2014 rok, natomiast uchwała w sprawie podziału zysku mBanku S.A. za 2014 rok została podjęta podczas wznowionych po przerwie w dniu 29 kwietnia 2015 roku obradach XXVIII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. Podjęta uchwała w sprawie podziału zysku nie przewiduje wypłaty dywidendy za rok 2014.

43. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 17)	5 938 133	3 054 549
Należności od banków (Nota 18)	539 757	952 256
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)	178 492	617 906
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	86 794
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	6 656 382	4 711 505

Poniżej zaprezentowano notę objaśniającą do sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 854 081	(280 174)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(23 165)	(28 035)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(412 771)	(694 386)
Zmiana stanu należności od banków, razem	1 418 145	(1 002 595)
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	606 403	(400 880)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(8 725)	12 089
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(525 980)	316 213
Zmiana stanu papierów wartościowych, razem	71 698	(72 578)
Pochodne instrumenty finansowe - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(29 229)	(256 591)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	25 016	46 679
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(3 948)	5 008
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem	(8 161)	(204 904)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tym różnice z rachunkowości zabezpieczeń) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 850 865)	(6 371 456)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(12 945)	(34 994)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	(3 863 810)	(6 406 450)
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(3 058 335)	(2 336 851)
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(153 849)	322 598
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(164 567)	(266 404)
Wyłączenie zmiany środków z działalności inwestycyjnej	10 061	-
Utrata wartości inwestycyjnych papierów wartościowych	(8 086)	(3 447)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych, razem	(3 374 776)	(2 284 104)
Zmiana stanu pozostałych aktywów (w tym aktywa przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	400 610	(419 566)
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	1 919	32 000
Wyłączenie z bilansu otwarcia sprzedanych aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(570 907)	-
Zmiana stanu pozostałych aktywów, razem	(168 378)	(387 566)
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(1 364 498)	(5 840 353)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	22 036	(172 743)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	1 955 373	3 166 231
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	612 911	(2 846 865)
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	8 718 387	10 748 952
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	128 459	168 533
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(416 542)	(1 117 659)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	8 430 304	9 799 826
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(1 395 547)	4 939 686
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	15 268	(125 108)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	1 514 870	(3 996 194)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	134 591	818 384
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	186 631	358 323
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 11)	14 459	14 251
Wyłączenie z bilansu otwarcia sprzedanych aktywów przeznaczonych do sprzedaży	272 292	-
Nierozliczona część zobowiązania z tytułu długoterminowych umów powiązanych i dystrybucyjnych związanych ze sprzedażą BRE TUiR S.A.	166 500	-
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 16)	(1 965)	(2 352)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	637 917	370 222

44. Programy motywacyjne oparte na akcjach**Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku**

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez mBank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji mBanku S.A. oraz, jak pierwotnie planowano, objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

W roku 2010 program został zmieniony w części dotyczącej akcji Commerzbanku w ten sposób, że Członkowie Zarządu mają możliwość uzyskania prawa do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku obliczonej na podstawie średniej ceny giełdowej akcji w dniu, w którym powstało prawo do otrzymania ekwiwalentu.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku oraz wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2008-2011 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 – 2021, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2021 roku.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w środkach pieniężnych

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności opartych na akcjach Commerzbanku rozliczanych w gotówce były rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2016 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	3 650	-	10 293	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	3 469	4	6 643	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	181	-	3 650	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku

W dniu 7 grudnia 2012 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 14 marca 2008 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2012-2013 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Premia bezgotówkowa, w ramach której Członkowie Zarządu mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji została przyznana w ramach programu za lata 2012-2013. Prawo do nabycia obligacji będzie realizowane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień do premii bezgotówkowej. Warunki otrzymania oraz wysokość odroczonej i jeszcze niewypłaconej transzy w ramach przyznanej premii bezgotówkowej uzależnione są od oceny sytuacji finansowej Banku przez Komisję ds. Wynagrodzeń oraz oceny pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż okres jednego roku obrotowego.

Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości lub zmniejszeniu prawa do nabycia obligacji z prawem pierwszeństwa do nabycia akcji Banku w całości lub części odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż jeden rok obrotowy (tj. za okres co najmniej 3 lat), który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko wtedy, gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny. Rada Nadzorcza, na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii za dany rok obrotowy, w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconej, w sytuacji, o której mowa w art.142 ust.1 ustawy Prawo bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2014-2021.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Srednia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Srednia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	33 352	-	25 802	-
Przyznane w danym okresie	-	-	16 153	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	13 989	4	8 603	4
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	19 363	-	33 352	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 40% kwoty bazowej za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 60% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2017 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej 50%-wej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie zostanie spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonych transz jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiegokolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Srednia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Srednia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	-	-	-	-
Przyznane w danym okresie	16 295	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	6 519	4	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	9 776	-	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Program dla kluczowej kadry kierowniczej Grupy mBanku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku.

Uczestnicy programu to:

- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

W roku 2010 Zarząd Banku podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji programu zatwierdzając listę osób uczestniczących w programie w odniesieniu do Transzy III. W ramach III Transzy przyznano 13 000 opcji. W roku 2011 w ramach IV i V Transzy programu przyznano odpowiednio 20 000 opcji i 19 990 opcji. Realizacja uprawnień rozpoczęła się w 2012 roku dla III Transzy, w 2013 roku dla IV Transzy i w 2014 roku dla transzy V. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione do 31 grudnia 2022 roku. W 2011 roku podjęto decyzję o zawieszeniu programu i nieuruchamianiu pozostałych transz.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu dla kluczowej kadry kierowniczej obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach rozpoznawane są w rachunku zysków i strat począwszy od dnia przyznania programu do dnia nabycia uprawnień, tj.

- od 23.08.2010 r. do 30.04.2012 r. dla Transzy III
- od 1.02.2011 r. do 30.04.2013 r. dla Transzy IV
- od 1.02.2011 r. do 30.04.2014 r. dla Transzy V.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	1 277	-	20 560	-
Przyznane w danym okresie	-	-	2 460	-
Umorzone w danym okresie	-	-	200	-
Wykonane w danym okresie*	1 177	4	20 798	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	745	-
Występujące na koniec okresu	100	-	1 277	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	100	-	1 277	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Opcje występujące na koniec 2015 roku i na koniec 2014 roku wygasają 31 grudnia 2022 roku.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku

W dniu 11 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV i V program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku SA z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBanku zgodnie z uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego.

Program będzie stosowany w odniesieniu do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy mBanku, w szczególności Członków Zarządu strategicznych podmiotów zależnych, Dyrektorów Banku oraz kluczowej kadry mBanku, których decyzje w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy mBanku, wzrost wartości Banku.

W okresie obowiązywania programu zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w ramach VI transzy, które będą mogły być realizowane odpowiednio po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Grupie mBanku.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w czasie trwania programu, jednakże nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w których jest przeprowadzany Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji lub liczby obligacji odroczonej w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonej transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez uczestników programu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	2 233	-	-	-
Przyznane w danym okresie	-	-	2 233	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	747	4	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	1 486	-	2 233	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV, V i VI program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem Programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBank S.A.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostanie podzielone na cztery części, które będą mogły być realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka podmiotów w mBanku S.A.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w której jest prowadzony Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji nieodroczone lub odroczone w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	-	-	-	-
Przyznane w danym okresie	5 288	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	2 966	4	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	2 322	-	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	206	-	-	-

Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Programy pracownicze w spółkach Grupy mBanku

Począwszy od II kwartału 2014 roku do momentu sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. w I kwartale 2015 roku, w Grupie funkcjonował program motywacyjny, w ramach którego kierownictwo i pracownicy BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. mieli prawo do potencjalnych zysków kapitałowych dotyczących 4,99% akcji tej spółki. Program ten spełniał definicję rozliczanych w środkach pieniężnych płatności na bazie akcji. Ponadto funkcjonujący w mBanku Hipotecznym od września 2012 roku program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

Podsumowanie wpływu opisanych programów na bilans i rachunek zysków i strat Grupy mBanku S.A.**Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach**

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2015	31.12.2014
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	30 256	29 061
- wartość usług świadczonych przez pracowników	14 459	12 616
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(11 739)	(11 421)
Stan na koniec okresu	32 976	30 256

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w gotówce

Program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 1 285 tys. zł w 2015 roku (31 grudnia 2014 r.: 3 370 zł) (Nota 11). Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość zobowiązania z tytułu tego programu wyniosła 0 zł (31 grudnia 2014 r.: 1 995 tys. zł).

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w nocie 11 Ogólne koszty administracyjne.

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Grupa świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy mBanku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Grupa Commerzbank AG	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Stan na koniec okresu						
Sprawozdanie z sytuacji finansowej						
Aktywa	8 986	7 700	13 293	110 055	613 844	907 869
Zobowiązania	46 921	34 764	4 083	2 652	13 478 374	15 852 630
Rachunek zysków i strat						
Przychody z tytułu odsetek	944	884	34	8 476	175 657	162 714
Koszty z tytułu odsetek	(872)	(910)	(38)	(73)	(230 191)	(332 127)
Przychody z tytułu prowizji	220	328	51	70	-	-
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	629	85	26 781	20	378
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	(359)	(10)	(67)	(9 285)	(9 532)
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane						
Zobowiązania udzielone	827	1 084	1 574	2 617	1 379 203	1 309 589
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	618 758	836 870

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku, podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby oraz spółki zależne od mBanku nieobjęte konsolidacją pełną.

W 2015 roku i w 2014 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd mBanku S.A. pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2015 roku przedstawiał się następująco:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Lidia Jabłonowska-Luba – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
3. Przemysław Gdański – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej,
4. Joerg Hessenmueller – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
5. Hans-Dieter Kemler – Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych,
6. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
7. Jarosław Mastalerz – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2015 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku:

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2014 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	2 092 108	174 833	650 000	827 941
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 219 483	228 872	360 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	143 184	360 000	658 950
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	166 535	380 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 218 561	366 354	360 000	688 900
6.	Cezary Kocik	1 200 000	156 825	400 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	125 670	360 000	778 749
Razem		9 393 152	1 362 273	2 870 000	2 954 540

*Dla Pana Przemysława Gdańskiego, Pana Hansa - Dietera Kemlera, Pana Jarosława Mastalerza rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2015 wymienieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za rok 2011. Dla Pana Cezarego Stypułkowskiego rozliczenie dotyczy odroczonej, opartej na akcjach Commerzbanku, części bonusu za rok 2011.

Ponadto w 2015 roku, w ramach rozliczenia programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku, uprawniony był Członek Zarządu Banku, Pan Christian Rhino, otrzymał ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia drugiej transzy programu motywacyjnego za 2012 rok w kwocie 213 065 zł.

Wynagrodzenia wypłacone w 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2013 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	2 091 963	155 478	1 294 010	279 935
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 200 000	131 749	520 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	127 515	720 000	860 734
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	161 860	720 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 217 190	372 506	600 000	891 308
6.	Cezary Kocik	1 200 000	91 772	760 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	109 274	760 000	983 029
Razem		9 372 153	1 150 154	5 374 010	3 015 006

*Dla Pana Przemysława Gdańskiego, Pana Hansa - Dietera Kemlera oraz Pana Jarosława Mastalerza rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W 2014 roku wymienieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za 2010 rok i drugiej transzy programu motywacyjnego za 2011 rok. Dla Pana Cezarego Stypułkowskiego rozliczenie dotyczy odroczonej, opartej na akcjach Commerzbanku, części bonusu za 2010 rok.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2013 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2013 roku					
1.	Wiesław Thor	-	-	248 800	-
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2012 roku					
1.	Christian Rhino	-	-	-	217 510
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2010 roku					
1.	Mariusz Grendowicz	-	-	-	91 491
Razem		-	-	248 800	309 001

*Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W 2014 roku uprawnieni byli Członkowie Zarządu otrzymali: Pan Mariusz Grendowicz ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za 2010 rok; Pan Christian Rhino ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za 2012 rok.

W 2014 roku Panu Wiesławowi Thorowi, pełniącemu funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku do 11 kwietnia 2013 roku, został wypłacony bonus za 2013 rok w wysokości 248 800 zł.

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2015, który byłby wypłacony w roku 2016. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusu za rok 2015 dla Członków Zarządu, która wynosiła 5 745 242 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 24 marca 2016 roku.

W 2015 roku i w 2014 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2015 roku wyniosła 16 579 965 zł (2014: 18 911 323 zł).

Informacje dotyczące zasad wypłacania innych składników wynagrodzenia (odpraw) dla Członków Zarządu Banku

Od dnia powołania Członków Zarządu na nową kadencję, tj. od dnia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego wyniki finansowe za rok 2012, wszyscy Członkowie Zarządu w razie odwołania Zarządcy z funkcji Członka Zarządu przed upływem kadencji mają prawo do odprawy, której wysokość jest uzależniona od okresu pełnienia funkcji Członka Zarządu i wyliczana jest następująco: (i) 4 miesięczne wynagrodzenia, jeżeli Członek Zarządu pełnił funkcję Członka Zarządu przez okres krótszy niż 1 rok, (ii) 8 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres od 1 do 2 lat, (iii) 12 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres powyżej 2, ale mniej niż 5 lat albo (iv) 18 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres powyżej 5 lat. W razie nie powołania na kolejną kadencję Członkowie Zarządu mają prawo do odprawy w wysokości 12 miesięcznych wynagrodzeń.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. na koniec 2015 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
2. Martin Zielke – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
3. Dr Andre Carls – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Wynagrodzeń, Członek Komisji ds. Audytu, Członek Komisji Prezydialnej,
4. Stephan Engels – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
5. Dr Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
6. Martin Blessing – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
7. Thorsten Kanzler – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
8. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
9. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Audytu,
10. Dr Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
11. Prof. Marek Wierzbowski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
12. Wiesław Thor – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 24 listopada 2015 roku Pan Maciej Leśny, Przewodniczący Rady Nadzorczej mBanku S.A., otrzymał od Pana Stefana Schmittmanna, Członka Rady Nadzorczej mBanku i Przewodniczącego Komisji Ryzyka, pismo z rezygnacją z pełnionych funkcji. Rezygnacja nastąpiła z dniem 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 10 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza mBanku S.A. powołała Pana Marcusa Chromika na stanowisko członka Rady Nadzorczej mBanku S.A., na miejsce ustępującego Pana Stefana

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Schmittmanna, z dniem 1 stycznia 2016 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej. Pan Marcus Chromik objął także funkcję Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)
1.	Maciej Leśny	367 235	366 006
2.	Martin Zielke	-	-
3.	Andre Carls	252 000	252 000
4.	Stephan Engels	-	216 000
5.	Stefan Schmittmann*	-	-
6.	Martin Blessing	-	-
7.	Thorsten Kanzler	216 000	216 000
8.	Teresa Mokrysz	220 225	220 202
9.	Agnieszka Słomka-Gołębiowska	221 435	54 906
10.	Waldemar Stawski	221 435	221 406
11.	Wiesław Thor	149 435	138 522
12.	Marek Wierzbowski	216 000	198 000
	Jan Szomburg**	-	184 500
	Dirk Wilhelm Schuh***	-	54 000
	Razem	1 863 765	2 121 542

* Pan Stefan Schmittmann złożył z dniem 31 grudnia 2015 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

** Pan Jan Szomburg złożył z dniem 27 października 2014 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

*** Pan Dirk Wilhelm Schuh pełnił funkcję do dnia 31 marca 2014 roku.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu mBanku S.A., Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu mBanku S.A.).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych Członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2015 roku wyniosła 22 920 768 zł (2014: 26 219 666 zł).

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2015 roku akcje Banku posiadało pięciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 6 784 sztuki, Pani Lidia Jabłonowska-Luba – 818 sztuk, Pan Przemysław Gdański – 4 689 sztuk, Pan Joerg Hessenmueller – 1 254 sztuki i Pan Jarosław Mastalerz – 818 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje Banku posiadało trzech Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 2 034 sztuki, Pan Przemysław Gdański – 2 000 sztuk i Pan Hans-Dieter Kemler – 1 000 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Wiesław Thor – 2 192 sztuki.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Wiesław Thor – 3 000 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji Banku.

46. Przejęcie i zbycie

■ Likwidacja spółki MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa

W 2015 roku w związku z zaprzestaniem działalności przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa mBank S.A. przeprowadził reorganizację w Grupie mBanku S.A., która polegała na przeniesieniu akcji i udziałów posiadanych przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. w spółkach mBank Hipoteczny S.A., mLeasing Sp. z o.o., mFactoring S.A. i mLocum S.A. pod bezpośrednią kontrolę mBanku S.A. oraz na likwidacji MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. Informacje dotyczące reorganizacji zostały umieszczone w Nocie 1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowany wynik finansowy netto oraz

skonsolidowany kapitał własny Grupy prezentowane w niniejszym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym za 2015 rok.

W związku z powyższymi zmianami, w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku za 2015 roku, Bank rozpoznał wzrost niepodzielonego wyniku finansowego o kwotę 505 732 tys. zł bezpośrednio w kapitałach własnych. Zmiany te nie miały wpływu na jednostkowy wynik finansowy netto mBanku S.A. za 2015 roku.

■ Sprzedaż akcji spółki BRE Ubezpieczenia TUIR S.A. („BRE TUIR”)

W dniu 27 marca 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, w szczególności: (i) uzyskania zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz (ii) niezgłoszenia sprzeciwu przez Komisję Nadzoru Finansowego, spółka Aspiro S.A. („Aspiro”) sprzedała 100% akcji BRE TUIR na rzecz spółki Avanssur S.A., należącej do Grupy AXA.

Ponadto w dniu 27 marca oraz w dniu 30 marca 2015 roku Grupa mBanku podpisała z Grupą AXA umowy powiązane ze sprzedażą akcji spółki BRE TUIR oraz umowy dystrybucyjne, które regulują długotrwałą współpracę pomiędzy Grupą mBanku a Grupą AXA w zakresie dystrybucji ubezpieczeń.

Łączne wynagrodzenie Grupy mBanku z tytułu sprzedaży akcji BRE TUIR oraz zawarcia umów powiązanych i dystrybucyjnych z podmiotami Grupy AXA wyniosło 579 479 tys. zł. Jednorazowy wpływ transakcji na skonsolidowany wynik brutto Grupy mBanku wyniósł 194 348 tys. zł (Nota 23 – pozycja - wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych) i został w całości ujęty w pierwszym kwartale 2015 roku. Z tytułu podpisania powyższych umów Grupa ujęła zobowiązanie z tytułu zapłaty warunkowej, które zostało wycenione na podstawie najlepszego osądu Zarządu Banku. Dodatkowo w wyniku zawarcia wspomnianych umów dystrybucyjnych Grupa rozpozna w ciągu następnych 10 lat łącznie 180 000 tys. zł przychodów, które będą ujmowane w rachunku zysków i strat na bazie liniowej.

■ Zmiany w strukturze spółki Aspiro

W dniu 2 marca 2015 roku nastąpiło połączenie przez przejęcie spółek BRE Ubezpieczenia sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy sp. z o.o. przez spółkę Aspiro. Działalność obu spółek ubezpieczeniowych została przejęta i będzie kontynuowana w dotychczasowym zakresie przez Aspiro. Przejęte spółki zostały rozwiązane w dniu wykreślenia ich z rejestru w dniu 2 marca 2015 roku, tj. w dniu wpisania połączenia do rejestru. Połączenie spółek nie miało wpływu na jednostkowy wynik mBanku i na skonsolidowany wynik Grupy mBanku.

■ Sprzedaż akcji spółki Transfinance a.s.

W dniu 8 grudnia 2014 roku pomiędzy mBankiem S.A. i UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s. (UniCredit) zawarta została umowa sprzedaży, na mocy której mBank S.A. sprzedał 100% akcji spółki Transfinance a.s. na rzecz UniCredit. W dniu 20 stycznia 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, nastąpiła finalizacja transakcji. Sprzedaż Transfinance jest wynikiem realizacji Strategii Jednego Banku na lata 2012-2016 oraz jest ostatnim etapem restrukturyzacji działalności faktoringowej poza granicami Polski, tj. po transakcji sprzedaży Magyar Factor zRt i Intermarket Bank AG w 2011 roku.

■ Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

W 2015 roku zarejestrowana została spółka „Apartamenty Molo Rybackie” Sp. z o.o., w której 50% udziałów objęła spółka zależna od mBanku, mLocum S.A. Jest to efekt realizacji umowy joint venture zawartej przez mLocum ze spółką Dalmor S.A., wchodzącą w skład grupy kapitałowej Polskiego Holdingu Nieruchomości S.A., dotyczącej realizacji pierwszego etapu zabudowy Mola Rybackiego w Gdyni. Wspólna inwestycja obejmuje budowę sześciu pięciokondygnacyjnych budynków apartamentowych zlokalizowanych na nabrzeżu basenu portowego, w którym powstanie nowa marina jachtowa. Rozpoczęcie budowy planowane jest w 2016 roku. Inwestycja będzie rozliczana metodą praw własności. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zaangażowanie mLocum S.A. we wspólne przedsięwzięcie wynosi 7 500 tys. zł i stanowi udział kapitałowy Grupy mBanku w spółce celowej.

47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym mBank S.A. zawarł umowę, jest Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego mBanku S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. została zawarta w dniu 20 maja 2015 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBanku S.A. wyniosła w 2015 roku 2 759 tys. zł brutto (2014: 2 893 tys. zł).

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz mBanku S.A. wyniosła w 2015 roku 1 007 tys. zł brutto (2014: 1 700 tys. zł brutto).

48. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank jest istotną jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez MSSF.

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa”) stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe”) sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok, sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2015		31.12.2014	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
Aspiro S.A.	100%	pełna	-	-
Dom Maklerski mBanku S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFactoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	100%	pełna
mWealth Management S.A.	100%	pełna	-	-
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
Transfinance a.s.	-	-	100%	pełna
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,98%	pełna

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

a) 10 mln EUR;

b) 1 % łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W 2015 roku dochód Grupy, obliczony jako suma wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, pozostałych przychodów operacyjnych oraz pozostałych kosztów operacyjnych, wyniósł 4 086 379 tys. zł (2014 r. – 3 759 919 tys. zł). Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Unii Europejskiej.

W 2015 roku stopa zwrotu z aktywów Grupy, obliczona jako iloraz zysku netto i średniej wartości aktywów, wyniosła 1,07%.

W 2015 roku Grupa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 158).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w Grupie wynosiło 6 483 etaty i 8 529 osób (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 6 043 etaty i 7 284 osoby).

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek	3 655 896	3 930 574
Koszty odsetek	(1 149 114)	(1 468 315)
Wynik z tytułu odsetek	2 506 782	2 462 259
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 448 741	1 358 468
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(535 835)	(482 126)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	912 906	876 342
Przychody z tytułu dywidend	17 540	30 133
Wynik na działalności handlowej, w tym:	292 020	366 232
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>	<i>288 558</i>	<i>233 341</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń</i>	<i>3 462</i>	<i>132 891</i>
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	348 898	29 205
<i>Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych</i>	<i>133 213</i>	<i>55 373</i>
<i>Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone</i>	<i>215 685</i>	<i>(26 168)</i>
Pozostałe przychody operacyjne	107 338	137 734
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(421 222)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	(1 837 816)	(1 500 946)
Amortyzacja	(199 146)	(186 251)
Pozostałe koszty operacyjne	(99 105)	(141 986)
Wynik działalności operacyjnej	1 628 195	1 556 819
Zysk brutto	1 628 195	1 556 819
Podatek dochodowy	(307 887)	(333 587)
Zysk netto	1 320 308	1 223 232
Zysk netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	1 320 308	1 223 232
- udziały niekontrolujące	-	-

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 938 132	3 054 548
Należności od banków	1 897 233	3 727 309
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	557 541	1 156 450
Pochodne instrumenty finansowe	3 349 328	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 464 673	74 697 423
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	130	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	30 980 449	27 906 260
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	291 829
Wartości niematerialne	519 049	456 522
Rzeczowe aktywa trwałe	739 978	708 103
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 721	61 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	357 207	238 980
Inne aktywa	702 967	509 114
AKTYWA RAZEM	123 508 408	117 673 852
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
Z o b o w i ą z a n i a		
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	3 173 638	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	81 185 025	72 615 316
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 946 195	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	100 098	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	-	91 793
Pozostałe zobowiązania	1 708 139	1 301 051
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	50 126	1 441
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	981	1 980
Rezerwy	225 416	176 881
Zobowiązania podporządkowane	3 827 315	4 127 724
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m	111 236 264	106 864 195
K a p i t a ł y		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	12 272 144	10 809 655
Kapitał podstawowy:	3 535 758	3 523 903
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	168 956	168 840
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 366 802	3 355 063
Zyski zatrzymane	8 303 580	6 736 229
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	6 983 272	5 512 997
- Wynik roku bieżącego	1 320 308	1 223 232
Inne pozycje kapitału własnego	432 806	549 523
Udziały niekontrolujące	-	2
K a p i t a ł y r a z e m	12 272 144	10 809 657
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	123 508 408	117 673 852

49. Adekwatność kapitałowa

Jednym z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku, mBank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Grupie mBanku opiera się o dwa podstawowe filary:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków, między innymi takich jak zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana czy emisja akcji,
- efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału, między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Grupy mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego jak i skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez instytucję nadzorującą. Pozwala to na bezpieczny rozwój biznesu przy spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku odbywała się w oparciu o następujące przepisy:

- Rozporządzenie CRR oraz rozporządzenia delegowane lub wykonawcze Komisji Europejskiej uzupełniające w stosunku do Rozporządzenia CRR,
- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami

W procesie wyliczenia skonsolidowanych funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są spółki objęte konsolidacją ostrożnościową zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Na poziom współczynników kapitałowych Grupy mBanku w 2015 roku miały wpływ następujące czynniki:

- zaliczenie do funduszy własnych kwoty 750 mln zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane Grupy z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 r. emisji obligacji podporządkowanych na podstawie pozwolenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2015 roku,
- wcześniejsza spłata częściowo zaliczanej do kapitału Tier II pożyczki podporządkowanej, na podstawie pozwolenia KNF z dnia 8 stycznia 2015 r. (pożyczka udzielona 24 czerwca 2008 r. w kwocie nominalnej 90 mln CHF),
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto Grupy mBanku za 2014 rok, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia,
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zweryfikowanego zysku netto Grupy mBanku za I półrocze 2015, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia, na podstawie pozwolenia KNF z dnia 20 października 2015 roku,

- objęcie konsolidacją ostrożnościową spółki zależnej Aspiro od marca 2015 roku, Tele-Tech od lipca 2015 roku oraz mWealth Management od grudnia 2015 roku,
- uwzględnienie w kalkulacji funduszy własnych niezrealizowanych zysków wycenianych według wartości godziwej w wysokości 40% ich wartości zgodnie z rekomendacjami KNF,
- rozszerzenie stosowania zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) w kalkulacji wymogu z tytułu funduszy własnych dla ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta na podstawie kolejnych zgód KNF i BaFin otrzymanych w 2015 roku,
- rozwój działalności biznesowej Grupy mBanku.

Współczynniki kapitałowe Grupy mBanku spełniają minimalne wymagania ustalone przez KNF na 2015 rok, tj. 12% dla łącznego współczynnika kapitałowego oraz 9% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.

Dodatkowo, mBank w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym, w wyniku przeprowadzanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oceny ryzyka w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej, w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, otrzymał indywidualne zalecenie aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 4,39 p.p. w celu zabezpieczenia tego ryzyka (3,29 p.p. – na poziomie kapitału Tier I).

Wysoki poziom dodatkowego wymogu kapitałowego wynikał z zastosowanej przez KNF wspólnej dla wszystkich banków w Polsce metodyki, nie uwzględniającej specyfiki banków, które, tak jak mBank, stosują modele wewnętrzne do kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zaakceptowane przez Regulatora. Metodyka ta zakłada wspólny dla wszystkich banków punkt wyjścia do ustalenia dodatkowego wymogu kapitałowego, polegający na zastosowaniu wagi ryzyka dla metody standardowej (100%) bez względu na wskazania modeli wewnętrznych. W efekcie, ponad połowa wyznaczonego przez KNF dodatkowego wymogu kapitałowego dla mBanku wynika z podwyższenia wymogu kapitałowego do poziomu wynikającego z zastosowania metody standardowej.

Bank spełnia zalecenie KNF, współczynniki kapitałowe Banku i Grupy znajdowały się powyżej wartości docelowych, tj. odpowiednio 16,39% na poziomie funduszy własnych oraz 12,29% na poziomie kapitału Tier I.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku łączny współczynnik kapitałowy mBanku wyniósł 20,18%, a współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 16,70%.

Natomiast skonsolidowany łączny współczynnik kapitałowy Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 17,25%. Jednocześnie skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier I Grupy mBanku wyniósł 14,29%.

Uwzględniając opisany wyżej dodatkowy wymóg kapitałowy jak również obowiązujący od 1 stycznia 2016 roku na mocy Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dodatkowy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, począwszy od 1 stycznia 2016 roku Bank oraz Grupa mBanku powinny utrzymywać, odpowiednio na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym, współczynnik kapitału podstawowego Tier I na poziomie nie niższym niż 13,54% oraz łączny współczynnik kapitałowy na poziomie nie niższym niż 17,64%, w porównaniu do zaraportowanego przez Grupę mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednich współczynników na poziomie 14,29% oraz 17,25%. Na dzień 31 stycznia 2016 roku zaraportowany na poziomie skonsolidowanym łączny współczynnik kapitałowy był poniżej wspomnianego wcześniej docelowego współczynnika 17,64%, podczas gdy skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier I pozostawał na poziomie wyraźnie przekraczającym nowy docelowy współczynnik, podobnie jak odpowiednie współczynniki na poziomie jednostkowym mBanku. Zarząd mBanku uważa, że uwzględniając decyzje, które mają zostać podjęte na nadchodzącym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mBanku (planowanym na 24 marca 2016 roku), Grupa przekroczy wymagany poziom łącznego współczynnika kapitałowego wynoszący 17,64%.

Szczegółowe informacje dotyczące kalkulacji skonsolidowanych współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni finansowej, skonsolidowanych funduszy własnych oraz skonsolidowanej łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku opisane zostały w dokumencie Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku, opublikowanym na stronie internetowej mBanku.

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na skonsolidowane fundusze własne składa się skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I, skonsolidowany kapitał dodatkowy Tier I oraz skonsolidowany kapitał Tier II, przy czym w Grupie mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II Grupy mBanku obejmuje:

- instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności),
- kwotę kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 Rozporządzenia CRR i powiązane azio emisyjne, przeznaczoną do wycofania z kapitału Tier II (zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności).

Skonsolidowane fundusze własne Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosły 11 970 593 tys. zł. Jednocześnie skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku wyniósł 9 914 535 tys. zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego i floora regulacyjnego.

W 2015 roku Grupa mBanku otrzymała zgody na objęcie metodą AIRB kolejnych portfeli ekspozycji kredytowych, w rezultacie czego pokrycie portfela kredytowego metodą AIRB wzrosło na koniec 2015 roku do 85%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),

Grupa mBanku S.A.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa),
- ekspozycji kredytowych spółki zależnej - mLeasing S.A. (zgoda warunkowa),
- ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego w zakresie nieruchomości przychodowych w mBanku Hipotecznym SA – spółce zależnej mBanku (metoda IRB „slotting approach”).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB Grupa mBanku zobowiązana jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

W przypadku ekspozycji kredytowych spółki zależnej mLeasingS.A., określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych wymóg stosowania floora nadzorczego będzie obowiązywał do czasu spełnienia warunków o istotności wysokiej określonych przez nadzór, których realizacja przewidziana jest do maja 2016 roku. Realizacja warunków musi uzyskać potwierdzenie nadzoru.

Jednocześnie w kalkulacji skonsolidowanych współczynników kapitałowych Grupy mBanku wg stanu na 31 grudnia 2015 roku łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyznaczana jest z uwzględnieniem tzw. floora regulacyjnego, wynikającego z przepisów CRR, określających konieczność uzupełnienia wymogu w zakresie funduszy własnych w sytuacji, gdy łączna kwota wymogu obliczona z wykorzystaniem metody AIRB byłaby niższa niż 80% wartości łącznej kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych wyliczonej z wykorzystaniem metody standardowej.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 69 391 743 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta oraz floora nadzorczego stanowiła 61 821 407 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ma na celu utrzymanie funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Grupy mBanku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana wartość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego oraz kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

W związku z tym, że całkowity wymóg kapitałowy Grupy mBanku wyznaczony zgodnie z Rozporządzeniem CRR jak również kapitał wewnętrzny oszacowany dla Grupy mBanku na podstawie Uchwały nr 258/2011 są niższe niż wartość funduszy własnych Grupy mBanku, na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa mBanku utrzymywała fundusze własne na poziomie zgodnym z wymaganiami Rozporządzenia CRR.

Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 4 385 686 tys. zł.

Grupa mBanku S.A.

 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
 Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Adekwatność kapitałowa	31.12.2015	31.12.2014
Kapitał podstawowy Tier I	9 914 535	8 142 307
Fundusze własne	11 970 593	9 750 540
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	59 069 848	56 601 711
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	11 718 792	12 987 810
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	47 350 835	43 613 901
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	221	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia / dostawy	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	945 380	1 002 192
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	6 362 805	6 413 869
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko stałych kosztów pośrednich	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	262 151	266 809
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko dużych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	2 751 559	2 215 316
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	69 391 743	66 499 897
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	14,29%	12,24%
Łączny współczynnik kapitałowy	17,25%	14,66%
Kapitał wewnętrzny	4 385 686	4 353 360
FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2015	31.12.2014
Fundusze własne	11 970 593	9 750 540
KAPITAŁ TIER I	9 914 535	8 142 307
Kapitał podstawowy Tier I	9 914 535	8 142 307
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 535 412	3 522 891
Oplacone instrumenty kapitałowe	168 916	168 840
Ażio	3 366 802	3 355 063
(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	(306)	(1 012)
Zyski zatrzymane	1 319 220	303 925
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	1 017 782	79 623
Uznany zysk lub uznana strata	301 438	224 302
Inne skumulowane całkowite dochody	432 806	549 523
Pozostałe kapitały rezerwowe	4 870 037	4 391 421
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 095 453	1 041 953
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(70 999)	(124 299)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanej z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(4 418)	(3 777)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(66 581)	(120 522)
(-) Wartości niematerialne	(484 409)	(424 832)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(519 049)	(456 522)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	34 640	31 690
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	(300 203)	(288 660)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(269 197)	(559 059)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(213 585)	(270 556)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	2 056 058	1 608 233
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	1 250 000	722 058
Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II podlegających zasadzie praw nabytych i pożyczki podporządkowane	806 058	886 175

Grupa mBanku S.A.Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

(w tys. zł)

Ryzyko kredytowe	31.12.2015	31.12.2014
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	59 069 848	56 601 711
Metoda standardowa	11 718 792	12 987 810
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	11 718 792	12 987 810
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	17 925	53 237
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	318 321	387 325
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	17 226	39 287
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	142 707	1 595 957
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 274 077	5 118 708
Ekspozycje detaliczne	1 095 739	1 080 009
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 102 617	3 555 432
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	260 550	444 814
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	20 690	15 695
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	2 654	-
Ekspozycje kapitałowe	445 187	654 245
Inne pozycje	21 099	43 101
Metoda AIRB	47 350 835	43 613 901
Metody IRB w przypadku gdy nie są stosowane oszacowania własne LGD ani współczynniki konwersji	-	-
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	44 998 439	40 679 146
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	2 267 332	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	5 082 710	4 325 250
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	5 405 292	4 998 130
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	14 789 603	15 020 128
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	1 281 631	-
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	8 601 759	9 031 991
Kwalifikowane odnawialne ekspozycje detaliczne	-	-
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	2 314 140	2 148 907
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	5 255 972	5 154 740
Ekspozycje kapitałowe według metody IRB	-	-
Pozycje sekurytyzacyjne według metody IRB	-	-
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	2 352 396	2 934 755
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	221	-

50. Zdarzenia po dniu bilansowym**■ Propozycje dotyczące restrukturyzacji hipotecznych kredytów walutowych**

W ostatnim czasie prowadzone były dyskusje dotyczące propozycji restrukturyzacji kredytów hipotecznych udzielonych w walutach obcych klientom indywidualnym, w tym opublikowanego 15 stycznia 2016 roku przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki. Przedstawione w nim rozwiązania są w fazie dyskusji i ich ostateczny kształt nie jest znany. W związku z tym Bank nie jest w stanie na chwilę obecną wiarygodnie oszacować prawdopodobieństwa wdrożenia diskutowanych rozwiązań jak również potencjalnego wpływu docelowych rozwiązań na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

■ Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych

W dniu 15 stycznia 2016 roku Sejm RP przyjął Ustawę o podatku od niektórych instytucji finansowych. Ustawa weszła w życie w dniu 1 lutego 2016 roku.

Ustawa reguluje opodatkowanie aktywów niektórych instytucji finansowych. W przypadku Banku podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów księgi głównej, zgodnie ze standardami rachunkowości stosowanymi przez Bank – ponad kwotę 4 mld zł, pomniejszona o wartość funduszy

własnych i skarbowych papierów wartościowych. Stawka wprowadzonego ustawą podatku wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie.

Zarząd mBanku szacuje, że podatek płacony na podstawie tej ustawy będzie miał istotny negatywny wpływ na wynik finansowy netto oraz kapitały Banku i Grupy.

■ Regulacyjne bufony kapitałowe w 2016 roku

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, od 1 stycznia 2016 roku banki zobowiązane są dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Obradujący w grudniu 2015 roku Komitet Stabilności Finansowej ustalił także wskaźnik bufora antycyklicznego na poziomie 0%, który będzie obowiązywać od stycznia 2016 roku do dnia poprzedzającego dzień, od którego bank będzie obowiązany stosować wskaźnik określony przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.